

МАТЕМАТИКА

$$3 \cdot 2 = 6$$
$$2 \cdot 3 = 6$$

$$6 : 2 = 3$$
$$6 : 3 = 2$$

Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницька

МАТЕМАТИКА

**Підручник для 2 класу
загальноосвітніх навчальних закладів**

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Київ
Видавничий дім «Освіта»
2012

УДК 51(075.2)

ББК 22.1я721

Р49

Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
(наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України від 18.06.2012 р. № 718)

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Умовні позначення:

— виконай за зразком	— працюємо разом
— кругові приклади	— запам'ятай
— домашнє завдання	— пригадай
— робота в парах	— банк математичних цікавинок
— пропущене число	— хвилинка каліграфії
— пропущений математичний знак	
— початок уроку	

Малюнки художників: Н. Г. Антоненко, О. А. Сіденко

Рівкінд, Ф. М.

Р49   Математика: підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницька. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – 160 с.

ISBN 978-617-656-137-8

У підручнику відповідно до вимог Державного стандарту початкової загальної освіти та базової навчальної програми закладено можливості для реалізації всіх змістових ліній галузі. Ця навчальна книга є концептуальним продовженням системи підручників нового покоління, що стала переможцем у Всеукраїнському конкурсі рукописів підручників для початкової школи. Система вправ спрямована і на вироблення основних вмінь і навичок, передбачених програмою, і на розвиток мислення, формування вмінь аналізувати, самостійно робити висновки.

Для учнів 2-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, учителів початкової школи, методистів, студентів педагогічних коледжів та вищих навчальних закладів педагогічного спрямування, батьків.

УДК 51(075.2)
ББК 22.1я721

ISBN 978-617-656-137-8

© Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницька, 2012
© Видавничий дім «Освіта», 2012
© Видавничий дім «Освіта», художнє оформлення, 2012

**Математика вчить мислити й разом з тим
вселяє віру в безмежні сили людського розуму.**

В. О. Сухомлинський

Любий друге!

Ось і промайнули твої перші літні канікули. А перший шкільний дзвоник покликав у свій рідний клас. І ми, автори підручника, вітаємо тебе, другокласника, з новим навчальним роком!

Зaproшуємо тебе у «Королівство математики». Воно необмежено велике, яскраве і цікаве. Ступаючи крок за кроком його стежинами, ти будеш ставати мудрішим, адже, як говорить народна мудрість: «МУДРИМ НІХТО НЕ ВРОДИВСЯ, А НАВЧИВСЯ». Тебе чекають: Плюс Плюсович та його друзі — Мінус Мінусович, Множник Добуткович, Частка Ділінка, Козенятко, що вміло лічити до 10, та багато казкових героїв. Вони продовжуватимуть навчати тебе лічити, порівнювати, розв'язувати задачі та приклади, познайомлять з новими математичними діями — множенням і діленням, різними прийомами виконання дій, величинами, множинами, геометричними фігурами тощо.

Не забувай, що математичні знання дають енергію розуму і необхідні у житті кожному. Отже, пропонуємо тобі поринути у казковий світ математики! Нехай шлях до нього буде для тебе радісним і цікавим.

Бажаємо успіхів!

Маємо надію, що ти будеш стараним і гарним учнем.

Автори

Розділ 1.

**УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ
НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА 1 КЛАС**

- 1.**
- Скільки дівчаток сидить у першому ряду? А хлопчиків? Кого більше? Менше? На скільки менше?
  - Скільки хлопчиків сидить у другому ряду? А дівчаток?
  - Скільки дітей сидить у першому ряду? А у другому?
  - Скільки всього місць у залі? А глядачів? Порахуй зручним способом.
- 2.** Задайте якомога більше запитань один одному за малюнком. Познайомтеся з новими героями, які зустрінуться на сторінках підручника.

Частка
Ділинка

Множник
Добуткович

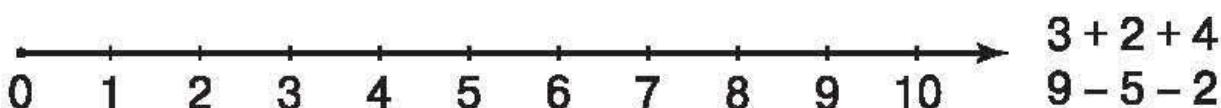
- 3.** Прочитай числа: 3, 13, 9, 1, 12, 10, 20, 7, 11, 15. Скільки серед чисел двоцифрових? Одноцифрових?

- 4.** За малюнком поясни, як складено вирази. Обчисли їх значення.

$$5 + 4 \quad 3 + 3 \quad 3 + 2 \quad 3 + 1 \quad 1 + 2 \quad 1 + 1$$

- 5.** Виконай дії за допомогою числового променя.

- 6.** Склади рівності на додавання і віднімання, використовуючи ці числа:

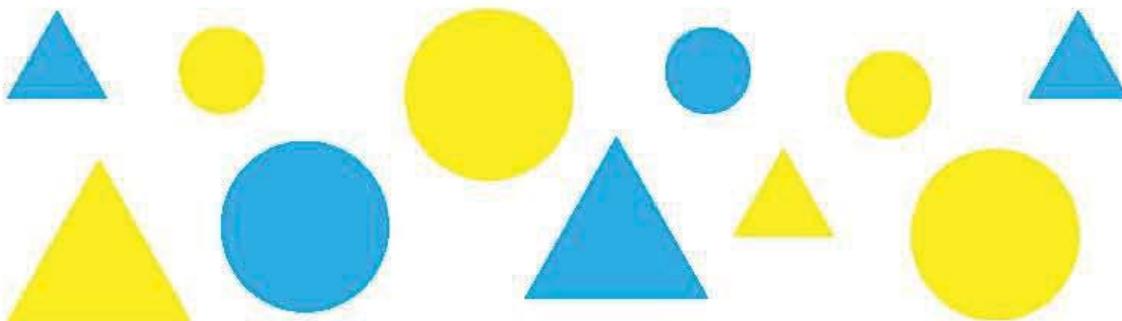

Зразок: $1 + 9 = 10$ $10 - 1 = 9$ $10 - 9 = 1$
 $2 + 8 = 10$ $10 - 2 = 8$ $10 - 8 = 2$

- 7.** Розв'яжи задачі за коротким записом.

Підручників — 3 шт.
Зошитів — 5 шт. } ?
Було — 13 ол.
Підстругали — 3 ол.
Залишилося — ? ол.

- 8.** Об'єднай геометричні фігури у групи: за формою, за кольором, за величиною. Як називають ці групи?

9. $8 + 2 + 4$ $13 - 1 + 6$ $10 - 7 + 3$ $11 + 1 + 0$
 $4 + 4 + 10$ $7 - 7 + 20$ $9 + 1 + 1$ $20 - 1 - 1$

- 10.** У кросворді 15 слів. Дениско вже відгадав 10 слів.
 Скільки слів йому ще залишилося відгадати?

- 11.** • Полічи від 20 до 40; від 53 до 69; від 78 до 100.
• Прочитай числа: 27, 66, 30, 17, 93, 51, 78, 84.
• Продовж лічбу: 100, 90, 80, ...

12.

Збільш на 1

11	89	43	20	52	68	99
----	----	----	----	----	----	----

Зменш на 1

21	66	10	78	30	100	17
----	----	----	----	----	-----	----

13. Скільки монет у кожній скарбничці? Скільки грошей у кожній скарбничці? В якій скарбничці грошей найбільше? В яких скарбничках однакова кількість грошей?

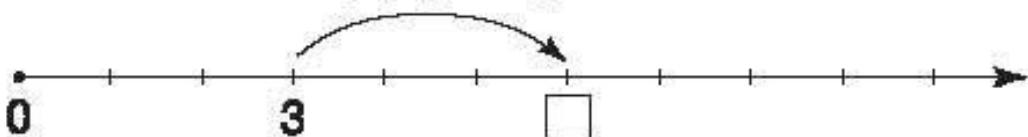

14. $45 - 1 + 1$ $92 + 1 - 1$ $70 - 1 - 1$ $88 + 1 + 1$

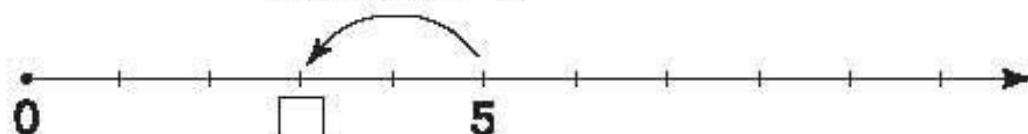
15. $25 \bigcirc 52$ $10 \bigcirc 100$ $61 - 1 \bigcirc 61$ $45 \bigcirc 44 + 1$
 $87 \bigcirc 77$ $32 \bigcirc 23$ $19 + 1 \bigcirc 20$ $98 \bigcirc 98 - 1$

16. Знайди невідомі числа.

на 3 більше

на 2 менше

17. Розв'яжи задачі за коротким записом.

У Василини — 21 жолудь

У Гната — 13 горіхів

У Олі — ?, на 1 ж. більше

У Юри — ?, на 1 г. менше

18. $15 + 3 + 1$ $18 + 2 - 1$ $94 - 4 + 1$ $8 + 10 - 1$
 $12 + 8 + 10$ $70 + 10 - 1$ $67 - 7 + 5$ $6 + 4 - 10$

Запиши числа від найбільшого до найменшого.

15 10 18 1 11 7 13 8 17 20

 19. Олег і Дмитро грали в кеглі. Олег збив 18 кеглів, а Дмитро — на 3 кеглі менше. Скільки кеглів збив Дмитро?

 20. Прочитай числа в таблицях. Яке число у кожній таблиці найменше? А найбільше?

Десятки	Однини
1	1
2	1
3	1

Десятки	Однини
3	1
3	2
3	3

Десятки	Однини
4	0
1	9
9	1

21. $31 = 30 + 1$

$64 = \dots$ $75 = \dots$ $77 = \dots$ $98 = \dots$

22. $32 + 5 \bigcirc 32$

$20 + 3 \bigcirc 20 - 3$

$78 + 1 \bigcirc 78 + 10$

$32 + 50 \bigcirc 82$

$60 + 30 \bigcirc 60 + 3$

$78 - 1 \bigcirc 79 - 10$

23. На одній вулиці 20 будинків, а на другій — на 2 будинки більше. Скільки будинків на другій вулиці? Скільки будинків на двох вулицях разом?

24. В автобус зайшли 20 хлопчиків, а дівчат — на 10 менше. Скільки дівчат поїхало на екскурсію? Куди їхали хлопці, якщо відомо, що в автобусі їхали учні одного класу?

25. $45 + 1$ $94 - 1$ $43 - 3$ $15 + 3$ $25 + 10$
  $18 - 2$ $40 - 20$ $31 + 10$ $14 + 4$ $97 - 90$

26. На одній полиці стояло 14 книг, а на другій — на 2 книги більше. Скільки книг стояло на другій полиці? Скільки книг стояло на двох полицях разом?

27. Які рівності істинні (правильні), а які — хибні (неправильні)?

$16 + 0 = 16 - 0$ $25 + 3 = 30 - 3$ $42 + 5 = 20 + 27$
 $10 + 4 = 16 - 4$ $16 + 2 = 10 + 8$ $67 - 30 = 47 - 10$

28. 2 дес. і 4 од. = 24   5 дес. і 1 од. =   1 дес. і 9 од. =

29. 1 дес. 5 од. ○ 14
10 дес. ○ 100

45 ○ 40
56 ○ 53

91 ○ 19
40 ○ 39

30. Лікар призначив хворим на тиждень ліки. Скажи по-різному скільки пігулок у кожному наборі. В якому наборі пігулок найбільше? А найменше?

31. В автосалоні було 2 машини і 4 мотоцикли. Скільки всього коліс мали транспортні засоби? Додавай частинами.

1 доба = 24 год

1 тижд. = 7 діб

32. 1 доба + 3 год   3 доби + 4 доби   10 год + 14 год
1 доба – 4 год   1 тижд. + 2 доби   1 тижд. – 5 діб

33. Назви кожну геометричну фігуру. Чи можна ці фігури назвати одним словом? Чому? Для даної множини фігур виділи підмножини. Скільки елементів містить кожна підмножина?

Випиши числа п'ятого десятка.

34 12 43 56 44 47 50 53 41

34. За літо Олег прочитав 10 книг, Сашко — на 4 книги більше, ніж Олег, а Мишко — на 3 книги менше, ніж Сашко. Скільки книг прочитав Сашко? А Мишко?

  $13 - 3 - 7$ $26 + 1 - 7$ $36 - 6 - 1$ $18 - 5 - 10$
 $20 - 1 - 5$ $8 + 10 - 1$ $49 + 1 + 7$ $53 - 3 - 20$

 36. Артем прочитав 15 сторінок книжки. Йому ще залишилося прочитати на 5 сторінок менше, ніж він уже прочитав. Скільки сторінок залишилося прочитати Артему? Скільки всього сторінок у цій книжці?

 37. Математичний диктант.

- Запиши числа, які при лічбі передують числам: 52, 100, 89, 11, 71, 38.
- Запиши числа, які при лічбі йдуть за числами: 61, 90, 14, 10, 99, 22.

 38. Розв'яжи чарівний ланцюжок.

$10 + 20$ $- 30$ $+ 40$ $- 20$ $+ 50$ $- 60$

39. Знайди значення виразів, у яких зменшуване — кругле число.

$$\begin{array}{llll} 67 - 60 & 30 - 1 & 15 + 20 & 100 - 10 \\ 90 - 20 & 80 - 80 & 40 + 10 & 74 - 70 \end{array}$$

 40. Склади задачі за коротким записом. Розв'яжи і порівняй задачі.

Лисичок — 15 гр. На ? менше
Боровиків — 5 гр. На ? більше

 Лисичок — 15 гр. На ? більше
Боровиків — 5 гр. На ? менше

41. Яремі було 4 роки, коли народилася його сестра. Сьогодні він задув свої 9 іменинних свічок. Яка зараз різниця у віці між дітьми? Скільки років сестрі?

42. $71 - 20 + 5$ $43 + 7 - 20$ $35 - 30 + 90$ $86 - 3 - 30$

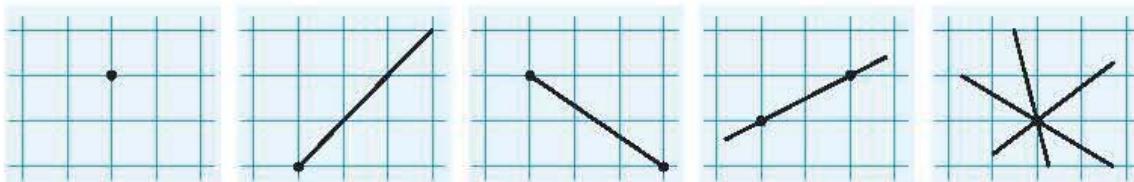
43. Білочка назбирала 30 горішків і 20 грибів. На скільки більше зібрала білочка горішків, ніж грибів?

44. Хто швидше знайде числа від 25 до 35 у клітинках?

	30	35	32
33	25	27	29
	31	26	
	34	28	

26			
32	30	35	
28	25	33	
29	34	31	27

45. Поясни, що ти бачиш на малюнках.

46. Доповни твердження так, щоб вони стали істинними.

- Прямі перетинаються в ... .
- Через дві точки можна провести ... .
- Частина прямої, яка тільки з одного боку обмежена точкою, називається ... .
- Частина прямої, яка з обох боків обмежена точками, називається ... .

47. Стрічку завдовжки 12 см розрізали на дві нерівні частини. Довжина більшої частини — кругле число. Яка довжина іншої частини? Накресли довжинуожної частини. Придумай своє питання.

48. $60 \bigcirc 1 \bigcirc 10 \bigcirc 1 = 50$

Випиши круглі числа.

11 90 7 10 100 61 80 54 40

49. Дід Прокіп і бабуся Марфа зібрали з 12 грядок 19 кг огірків. 7 кг огірків вони законсервували на зиму, а решту — продали на базарі. Скільки огірків продали на базарі? Яке число не потрібно використовувати при розв'язуванні задачі?

50. $54 - 1 - 3$ $60 + 40 - 50$ $38 + 2 - 20$ $75 - 3 + 6$
 $64 - 24 + 7$ $100 - 20 - 10$ $47 - 4 + 50$ $92 + 7 - 4$

 51. Накресли два відрізки так, щоб один із них був довшим за інший на 2 см.

 52. Накресли в зошиті таблицю і заповни її.

Число	55	89	10	49	61	12	34	99	27
Десятки									
Одниниці									

Скільки десятків і скільки одиниць містить кожне число? Назви число, в якому найбільше десятків; найменше одиниць. Яке число найменше? А найбільше?

53. З'єднай попарно точки *A*, *B* і *C*. Порівняй довжини найдовшого і найкоротшого відрізків.

A

B

C

  $1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$ $1 \text{ м} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ см}$

54. $15 \text{ см} + 1 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$ $80 \text{ см} + 4 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$
 $100 \text{ см} - 30 \text{ см} = \square \text{ дм}$ $73 \text{ см} - 2 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$

55. Накресли відрізок *KP*, який на 10 см коротший за відрізок *AB*.

A

B

56. Розглянь малюнок. На скільки більше волошок нарвав Веселун, ніж Білосніжка? Склади і розв'яжи задачу.

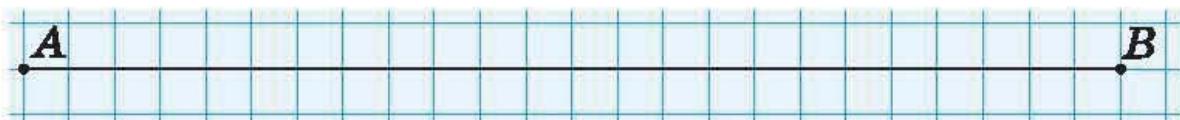

57. Визнач істинні та хибні висловлювання:

- усі двоцифрові числа — круглі;
- будь-яке двоцифрове число більше, ніж одноцифрове;
- кожне наступне число менше, ніж попереднє;
- натуральний ряд чисел нескінчений.

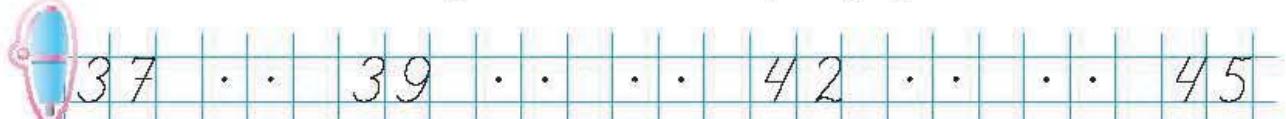
58. Сестричок звати Маша, Ніна і Дарина. Найстарша з них — не Дарина і не Маша, а найменша — не Маша. Назви імена дівчаток від найстаршої до найменшої.

59. Виміряй довжину відрізка AB . Накресли відрізок KN , на 1 см коротший від даного. Його довжину запиши в дециметрах і сантиметрах.

60. $2 \text{ дм } 3 \text{ см} = \boxed{} \text{ см}$ $1 \text{ м } 3 \text{ дм} = \boxed{} \text{ дм}$ $50 \text{ см} = \boxed{} \text{ дм}$
 $6 \text{ дм } 5 \text{ см} = \boxed{} \text{ см}$ $3 \text{ м } 1 \text{ дм} = \boxed{} \text{ дм}$ $90 \text{ дм} = \boxed{} \text{ м}$

Запиши числа, вставляючи пропущені.

Пригадай назви компонентів дії додавання.

доданок   доданок   сума

$$\begin{array}{ccc} 50 & + & 12 \\ & \quad \quad \quad \boxed{\text{сума}} & \\ & & \end{array} = 62$$

61. Самодиктант.

- 1-й доданок 20, 2-й доданок 5, знайди суму.
- Запиши число 40 у вигляді суми двох однакових доданків.
- Знайди суму найменшого та найбільшого однцифрових чисел.
- Запиши у вигляді суми розрядних доданків числа: 32, 17, 65, 97.

62. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

18 л.

Якщо невідому кількість листочків дівчинки познати буквою x , то можна записати рівність $4 + x = 18$. Це — **рівняння**.

Щоб знайти невідомий доданок, потрібно від суми відняти відомий доданок.

Задачу можна розв'язати так:

$$4 + x = 18$$

$$x = 18 - 4$$

$$x = 14$$

Відповідь: 14 листочків у дівчинки.

Число 14 — **розв'язок рівняння**.

Рівняння — це рівність, що містить невідоме.

63.

$$x + 21 = 28$$

$$x = 28 - 21$$

$$\underline{x = 7}$$

$$7 + 21 = 28$$

$$28 = 28$$

$$72 + x = 78$$

$$x = 78 - 72$$

$$\underline{x = \square}$$

$$35 + x = 55$$

$$x = 55 - \square$$

$$\underline{x = \square}$$

64. $20 + x = 50$

$86 + x = 96$

$x + 50 = 90$

65. Дві бригади проклали 60 м дороги. Перша бригада проклали 40 м. Скільки метрів дороги проклали друга бригада?

66. Довжина першого відрізка дорівнює 16 см. Другий відрізок — на 10 см коротший від нього, а третій — на 3 см довший, ніж другий. Знайди довжину другого і третього відрізків та побудуй їх.

67. Павло старший від Ясі на 6 років, а Віталіна молодша від Павла на 4 роки. Хто старший: Яся чи Віталіна? На скільки років?

68. Ася нанизала 25 намистинок. З них 20 блакитних і кілька жовтих. Скільки жовтих намистинок було в намисті Аси?

Запиши числа, вставляючи пропущені.

100 . . . 80 . . . . . 50 . . . 30

$$69. \ 30 + x = 37$$

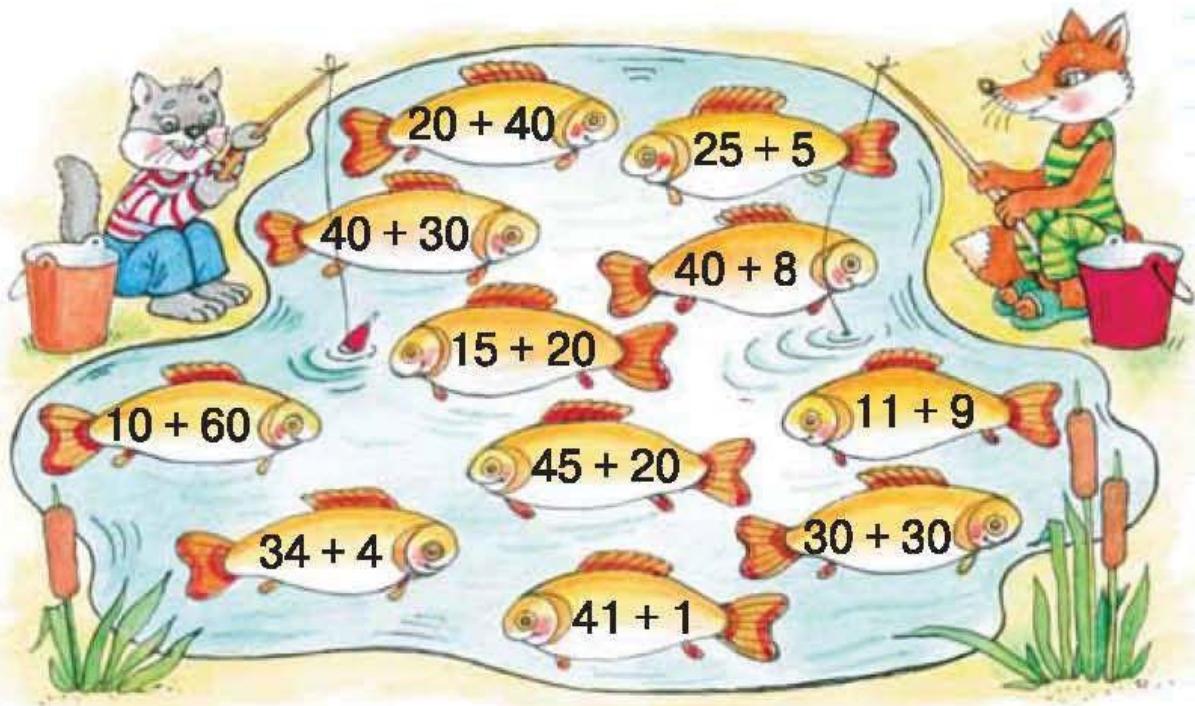
$$0 + x = 73$$

$$x + 40 = 100$$

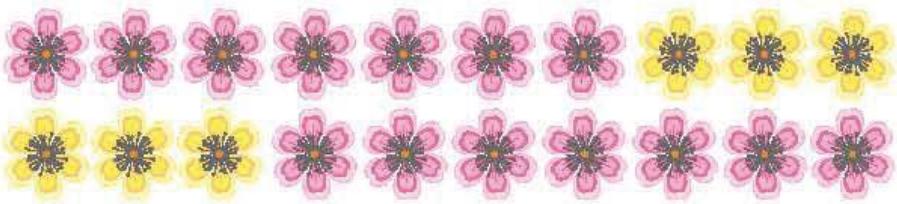
70. Розв'яжи чарівний ланцюжок.

$$61 - 30 + 2 - 10 + 6 - 8 + 40$$

71. Котик і лисичка змагалися, хто кращий рибалка. Дізнаєшся хто виграв, якщо знайдеш значення виразів на рибках. На рибках котика сума не перевищує 50, а на рибках лисички — більша за 50.

72. Перевір властивість додавання: $7 + 3 = \square$ $3 + 7 = \square$

$$a + b = b + a$$

— це переставний закон додавання

Додавати числа можна в будь-якому порядку.

73. Обчисли, застосовуючи переставний закон.

$$1 + 29 = 29 + 1 = \dots$$

$$10 + 38$$

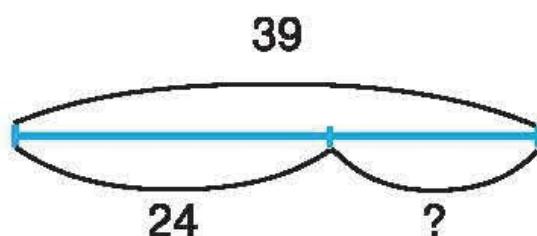
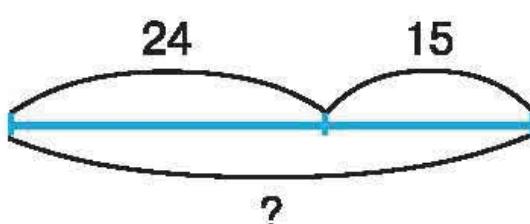
$$7 + 52$$

$$3 + 20 + 2 = 3 + 2 + 20 = \dots$$

$$1 + 40 + 9$$

$$9 + 90$$

74. Склади і розв'яжи задачі за схемами.

$$75. x + 37 = 97$$

$$28 + x = 28$$

$$x + 13 = 23$$

76. У Софійки була колекція листівок. Переглядаючи листівки, дівчинка виявила, що серед 28 листівок є 4 однакові. Скільки різних листівок було у Софійки?

77. $2 + 37 \bigcirc 37 + 2$ $13 - 0 \bigcirc 13 + 0$ $67 - 60 \bigcirc 67 - 7$
  $40 + 5 \bigcirc 5 + 40$ $1 + 29 \bigcirc 29 + 1$ $25 + 5 \bigcirc 5 + 25$

78. Сума довжин двох відрізків дорівнює 1 дм. Довжина одного з них — 4 см. Знайди довжину другого відрізка. Накресли його.

79. Які нерівності істинні (правильні), а які — хибні (неправильні)?

$$13 < 31$$

$$25 - 5 < 21$$

$$33 + 2 < 33 + 5$$

$$25 > 52$$

$$47 + 3 > 49$$

$$68 - 5 < 68 - 3$$

Пригадай назви компонентів дії віднімання.

зменшуване   від'ємник   різниця

$$\begin{array}{r} 56 \\ - 20 \\ \hline \end{array} = 36$$

різниця

Запиши числа, вставляючи пропущені.

51 52 . . . . . 56 59

80. Склади і розв'яжи задачу за малюнком та числовими даними.

Задачу можна розв'язати так:

$$x - 5 = 20$$

$$x = 20 + 5$$

$$x = 25$$

Відповідь: було 25 квіток.

Щоб знайти невідоме зменшуване, потрібно до від'ємника додати різницю.

81. $x - 20 = 48$
 $x = 48 + 20$
 $x = \underline{68}$
 $68 - 20 = 48$
 $48 = 48$

$$\begin{array}{r} x - 56 = 20 \\ x = 56 + 20 \\ x = \underline{\square} \end{array}$$

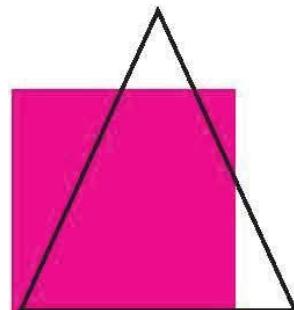
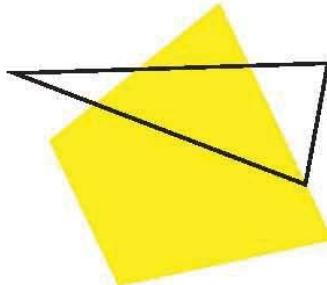
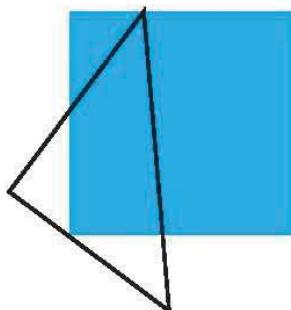
$$\begin{array}{r} x - 11 = 55 \\ x = 11 + \square \\ x = \underline{\square} \end{array}$$

82. $x - 7 = 40$

$x - 51 = 6$

$x - 50 = 30$

83. Якою фігурою є спільна частина многокутників на малюнку?

84. $x - 20 = 70$

$x - 0 = 13$

$x - 30 = 4$

$x - 2 = 26$

85. Розв'яжи і порівняй задачі.

Було — 78 м ситцю

Продали — 8 м

Залишилось — ?

Було — ? м ситцю

Продали — 8 м

Залишилось — 70 м

86. $37 - 30 + 80$
 $77 + 3 + 3$

$27 - 3 + 31$
 $99 + 1 - 50$

$50 + 34 - 14$
 $100 - 40 - 60$

1 кг — одиниця вимірювання маси.

87. Найбільший кролик на континенті важить 22 кг. За добу він з'їдає 12 морквин, 2 капустини і 6 яблук. Скільки кілограмів їжі з'їдає цей кролик за добу?

88. До шкільної їdalnі привезли 17 кг борошна. Після того, як кілька кілограмів борошна використали на випічку, його залишилося 5 кг. Скільки борошна використали на випічку?

Задачу можна розв'язати так:

$$17 - x = 5$$

$$x = 17 - 5$$

$$x = 12$$

Відповідь: 12 кг борошна використали.

Запиши числа, вставляючи пропущені.

12 14 16 . . 20 22 . . . 28

Щоб знайти невідомий від'ємник, потрібно від зменшуваного відняти різницю.

89. $34 - x = 4$

$$x = 34 - 4$$

$$\underline{x = 30}$$

$$34 - 30 = 4$$

$$4 = 4$$

$$70 - x = 20$$

$$x = 70 - 20$$

$$\underline{x = \square}$$

$$85 - x = 55$$

$$x = 85 - \square$$

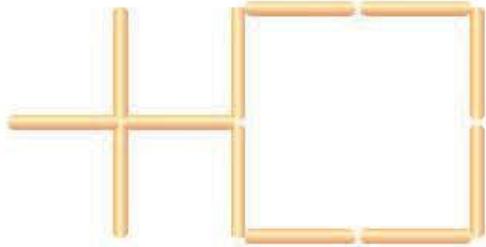
$$\underline{x = \square}$$

90. $20 - x = 10$

$$29 - x = 20$$

$$51 - x = 51$$

91. • Переклади 4 палички так, щоб утворилось 4 квадрати.
 • Переклади 5 паличок так, щоб утворилось 3 квадрати.

92. $x - 20 = 40$

$$x + 15 = 45$$

$$96 - x = 30$$

93. У книзі 48 сторінок. Скільки сторінок прочитав Сергій, якщо йому залишилося прочитати 15 сторінок?

94. Запиши вирази, значення яких дорівнює 60.

$$30 + 50 \quad 100 - 40 \quad 22 + 35 \quad 60 - 0 \quad 59 + 10$$

$$59 + 1 \quad 90 - 50 \quad 88 - 28 \quad 60 + 0 \quad 40 + 20$$

$$61 - 1 \quad 30 + 30 \quad 70 - 20 \quad 40 + 30 \quad 90 - 60$$

95. $56 + 2 = 58$

$$39 + 1 = \square$$

$$30 + 30 = \square$$

$$20 + 80 = \square$$

$$58 - 56 = 2$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

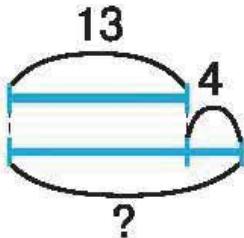
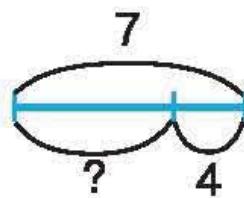
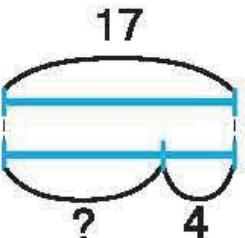
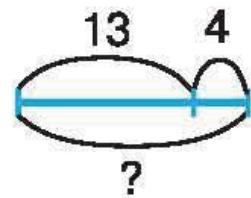
$$58 - 2 = 56$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

96. Склади і розв'яжи задачі за схемами.

1 грн = 100к.

1 грн, 1 к. — одиниці вартості.

97. $5 \text{ грн} + 5 \text{ грн}$ $50 \text{ к.} - 10 \text{ к.}$ $50 \text{ к.} + 50 \text{ к.}$
 $25 \text{ грн} - 13 \text{ грн}$ $75 \text{ к.} + 25 \text{ к.}$ $1 \text{ грн} - 30 \text{ к.}$

98. Побудуй два відрізки, якщо перший дорівнює сумі даних відрізків, а другий — їх різниці.

A

B C

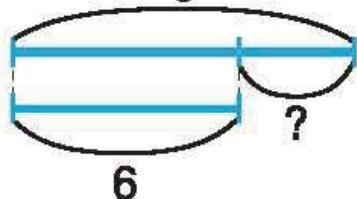
D

99. Денис влітку на канікулах у бабусі щовечора випивав склянку свіжого молока. Вранішнє молоко жирніше, ніж денне, а вечірнє — не таке жирне, як денне. Якої жирності молоко споживав Денис?

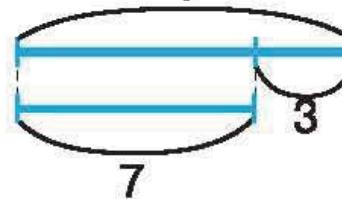
100. Склади і розв'яжи задачі за схемами.

9

?

101. $46 + 2 = 48$

$48 - 46 = 2$

$48 - 2 = 46$

$34 + 5 = \square$

$\square - \square = \square$

$\square - \square = \square$

$86 + 10 = \square$

$\square - \square = \square$

$\square - \square = \square$

102.

$40 \bigcirc 4 \bigcirc 4 \bigcirc 40 = 8$

$87 \bigcirc 5 \bigcirc 10 = 92$

103. Запиши числа у вигляді суми розрядних доданків:

61, 94, 17, 47, 75, 22.

Встанови закономірність і запиши числа, вставляючи пропущені.

1

3

5

.

.

11

.

.

.

.

.

.

104.

$61 - 60$

$0 + 54$

$54 + 10$

$1 + 29$

$91 - 30$

$30 - 30$

$64 + 6$

$70 + 21$

1 літр (л) – одиниця вимірювання місткості!

105. Перевір, чи вистачить звірятам молока, що в глечику, якщо кожен із них може випити по 1 л молока?

$$\begin{array}{lll} 106. 40 \text{ к.} + 40 \text{ к.} + 20 \text{ к.} & 5 \text{ к.} + 30 \text{ к.} + 20 \text{ к.} & 1 \text{ грн} - 80 \text{ к.} \\ 70 \text{ к.} + 10 \text{ к.} - 20 \text{ к.} & 40 \text{ к.} - 20 \text{ к.} - 20 \text{ к.} & 1 \text{ грн} - 60 \text{ к.} \end{array}$$

107. Склади і розв'яжи задачі за схемами.

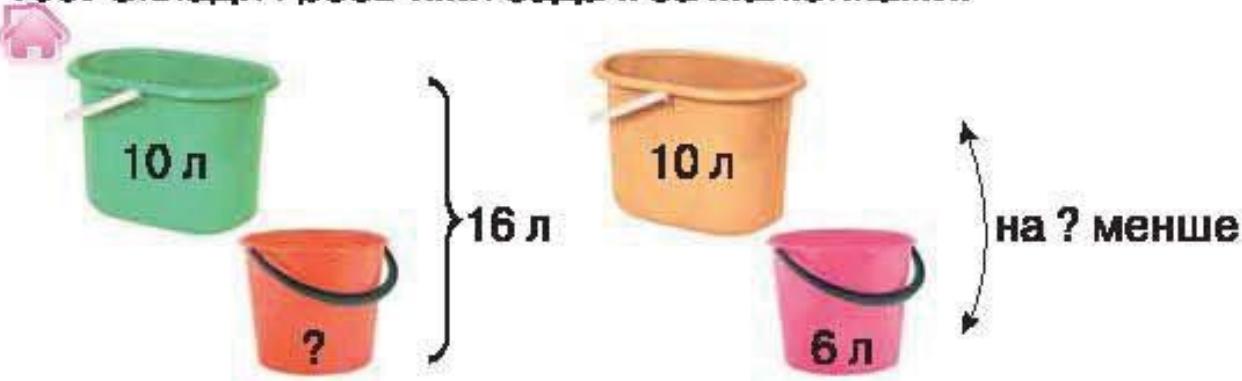
$$\left. \begin{array}{l} \square \text{ л} \\ \square \text{ л} \end{array} \right\} ?$$

$$\left. \begin{array}{l} \square \text{ л} \\ ? \end{array} \right\} \square \text{ л}$$

108. $1 \text{ м } 3 \text{ дм} - 3 \text{ дм} \bigcirc 10 \text{ дм}$
 $9 \text{ грн} \bigcirc 9 \text{ грн} + 10 \text{ к.}$

$$\begin{array}{ll} 99 \text{ к.} - 1 \text{ к.} \bigcirc 98 \text{ к.} \\ 100 \text{ к.} \bigcirc 10 \text{ грн} \end{array}$$

109. Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

110. У кожному рядку знайди зайве число.

71	73	27	77	79
10	80	55	90	30

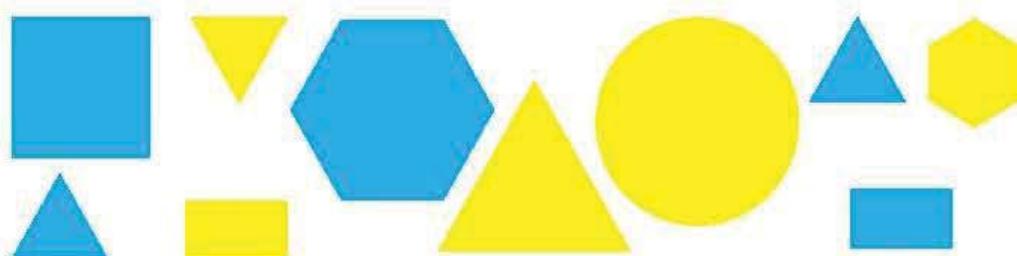
111. $30 \text{ к.} + 30 \text{ к.} \bigcirc 69 \text{ к.}$ $52 \text{ грн} \bigcirc 52 \text{ к.}$
 $49 \text{ к.} - 9 \text{ к.} \bigcirc 4 \text{ грн}$ $38 \text{ к.} \bigcirc 83 \text{ к.}$

112. $37 - 15$ $56 + 12$ $78 - 77$ $61 + 32 - 23$
 $84 + 15$ $95 - 45$ $66 + 30$ $12 - 10 - 2$

113. $x + 11 = 19$ $x - 15 = 45$ $47 - x = 7$

114. На виставці авторської ляльки Олени Задорожній 26 осіб відвідали майстер-клас із виготовлення ляльки-мотанки. 20 дівчаток виготовляли ляльку. Скільки дітей не брали участь у виготовленні ляльки-мотанки?

115. Розглянь множину геометричних фігур. Утвори підмножини: за розміром; за формою. Скільки фігур містить кожна підмножина? Назви підмножину, що містить 1 елемент.

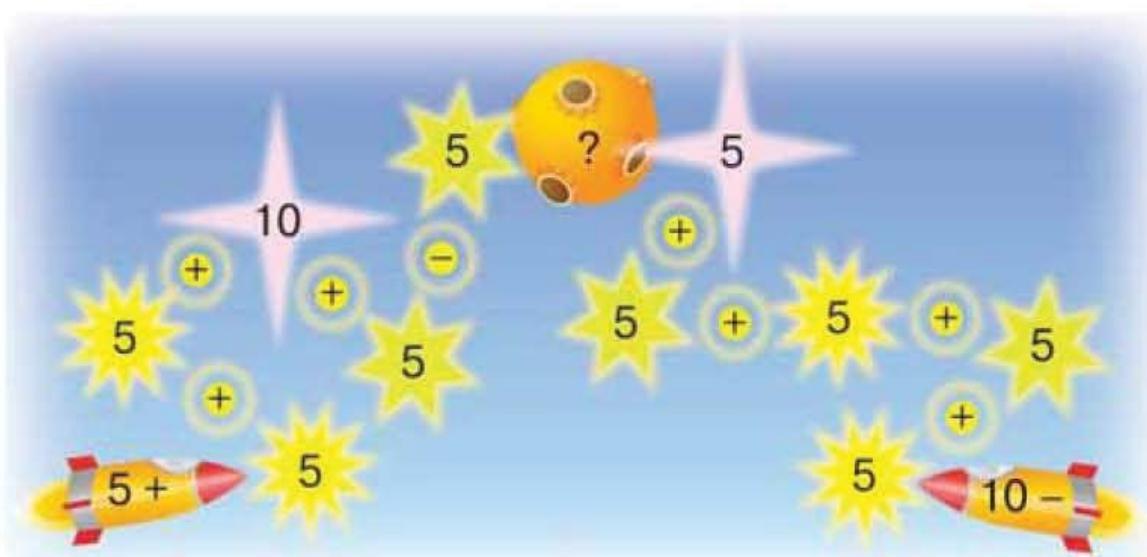
116. Накресли 2 відрізки: перший відрізок — на 3 см коротший за даний, а другий — довший за даний.

117. $15 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$ $3 \text{ дм } 1 \text{ см} = \square \text{ см}$ $100 \text{ см} = \square \text{ м}$
  $73 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$ $80 \text{ см} = \square \text{ дм}$ $1 \text{ м} = \square \text{ дм}$

Розділ 2.**ТАБЛИЧНЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ
ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 20 З ПЕРЕХОДОМ
ЧЕРЕЗ РОЗРЯД**

118. Гра «Хто швидше долетить до Місяця?». Якщо отримали однакову відповідь, то обрали правильний шлях. Рухайтесь від зірки до зірки.

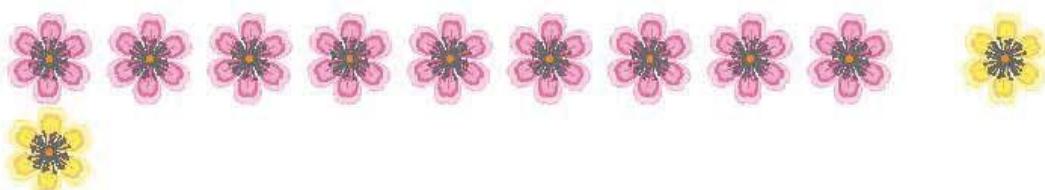

119. Кожне з чисел доповни до 10.

10	6		9	5		1	2	3
	8			7		4		

120. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$9 + 2$$

$$\begin{array}{c} \swarrow \\ 1 + 1 \end{array}$$

$$\underline{9 + 1 + 1} = 10 + 1 = 11$$

$$11 - 2$$

$$\begin{array}{c} \swarrow \\ 1 + 1 \end{array}$$

$$\underline{11 - 1 - 1} = 10 - 1 = 9$$

121. Розв'яжи пряму і обернену задачі.

- На озері плавають білі та чорні лебеді. Чорних 9, а білих — на 2 більше. Скільки білих лебедів на озері?
  - На озері плавають білі та чорні лебеді. Білих 11, а чорних — на 2 менше. Скільки чорних лебедів на озері?
- Визнач вираз, що є розв'язанням кожної задачі.
- $9 + 2$ $9 - 2$ $11 - 2$ $11 + 2$ $11 - 9$

122. Накресли два відрізки: AB — на 2 см довший за даний, а CD — на 2 см коротший за даний.

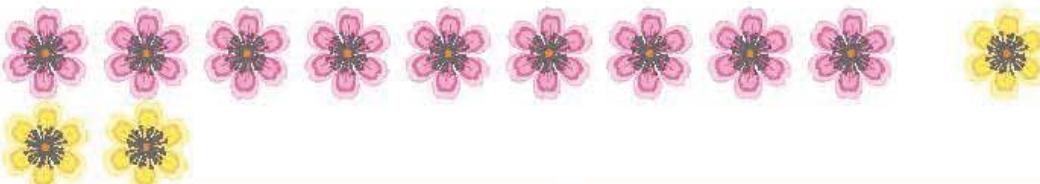
123. $9 + 0$ $0 + 9$ $39 - 30$ $11 - 2$ $25 + 5$ $9 + 20$
  $9 + 2$ $9 + 1$ $39 - 9$ $11 + 2$ $37 - 4$ $3 + 57$

124. Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену задачу. На озері плавало 11 гусей і 2 лебедя. На скільки більше було гусей, ніж лебедів?

125. Запиши вирази, значення яких більше за 10.

$12 - 1 - 1$ $9 + 1 + 1$ $34 + 10 - 1$ $45 - 20 + 3$
 $11 - 2 + 1$ $9 + 2 + 1$ $28 + 20 + 20$ $86 - 70 - 6$

126. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$9 + 3$$

$$\begin{array}{c} 1 \\ + \\ 2 \end{array}$$

$$\underline{9 + 1 + 2 = 10 + 2 = 12}$$

$$12 - 3$$

$$\begin{array}{c} 2 \\ + \\ 1 \end{array}$$

$$\underline{12 - 2 - 1 = 10 - 1 = 9}$$

1 1 1 1 1 1

127. Закінчи обчислення.

$$8 + 3 = \underline{8 + 2 + 1} = \dots$$

$$11 - 3 = \underline{11 - 1 - 2} = \dots$$

128. Знайди хибні рівності та нерівності. Перетвори їх так, щоб вони стали істинними.

$$25 + 4 > 26$$

$$9 + 2 > 9 + 3$$

$$8 + 3 = 11$$

$$31 + 1 > 33$$

$$8 + 3 = 9 + 3$$

$$9 + 3 = 13$$

$$11 - 2 > 11 - 3$$

$$12 - 3 = 9 + 3$$

$$21 + 7 < 12$$

129.

$$\begin{array}{l} 8 \bigcirc 3 \bigcirc 11 \bigcirc 8 = 8 \\ 11 \bigcirc 3 \bigcirc 10 \bigcirc 7 = 11 \end{array}$$

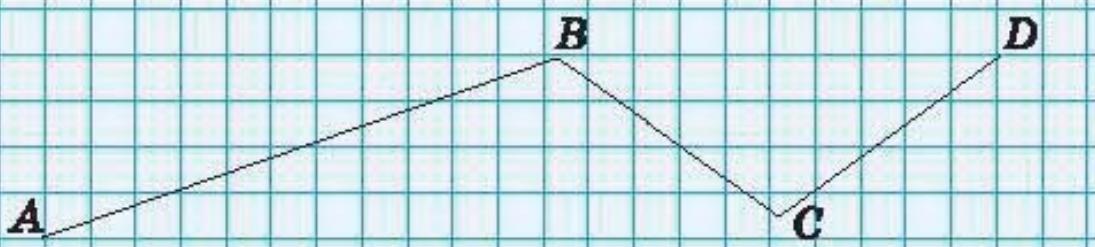

130. Розв'яжи пряму і обернену задачі. Склади і розв'яжи іншу обернену задачу.

$$\left. \begin{array}{l} \text{Троянд} — 8 \text{ кв.} \\ \text{Жасмину} — 3 \text{ кв.} \end{array} \right\} ?$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{Троянд} — ? \\ \text{Жасмину} — 3 \text{ кв.} \end{array} \right\} 11 \text{ кв.}$$

131. Виміряй довжину ланок ламаної. Знайди довжину ламаної. Для цього додай довжини усіх її ланок.

Довжина ламаної дорівнює сумі довжин її ланок.

132. $65 \bigcirc 56$

$60 \bigcirc 55$

$1 \text{ м } 3 \text{ дм} \bigcirc 13 \text{ дм}$

$9 \text{ м} \bigcirc 90 \text{ см}$

$99 \text{ см} \bigcirc 98 \text{ см}$

$100 \text{ см} \bigcirc 10 \text{ дм}$

133. Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену до неї.

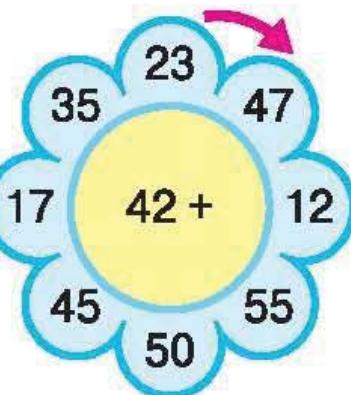
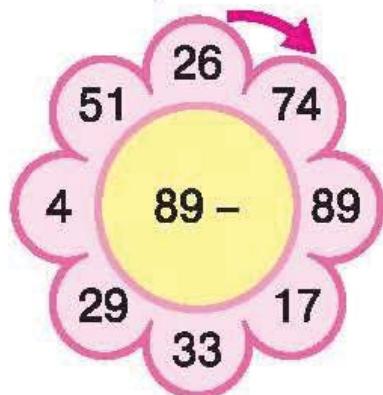

$$\left. \begin{array}{l} \text{Яблунь} — 8 \text{ д.} \\ \text{Груш} — 11 \text{ д.} \end{array} \right\} ?$$

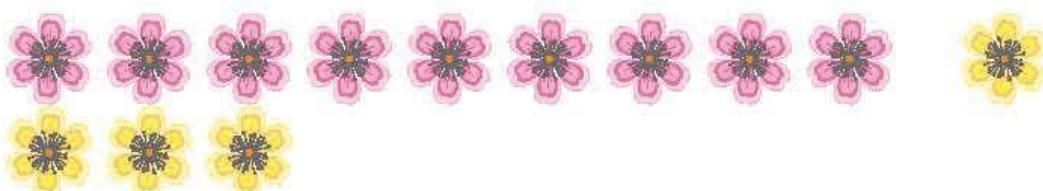
134. Накресли ламану з ланками завдовжки 4 см, 5 см і 3 см. Знайди її довжину.

135. Обчисли усно.

136. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$\begin{array}{r} 9 + 4 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 3 \end{array}$$

$$\underline{9 + 1 + 3 = 10 + 3 = 13}$$

$$\begin{array}{r} 13 - 4 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 3 + 1 \end{array}$$

$$\underline{13 - 3 - 1 = 10 - 1 = 9}$$

137. Закінчи обчислення.

$$8 + 4 = \underline{8 + 2 + 2} = \dots$$

$$7 + 4 = \underline{7 + 3} + \dots$$

$$12 - 4 = \underline{12 - 2 - 2} = \dots$$

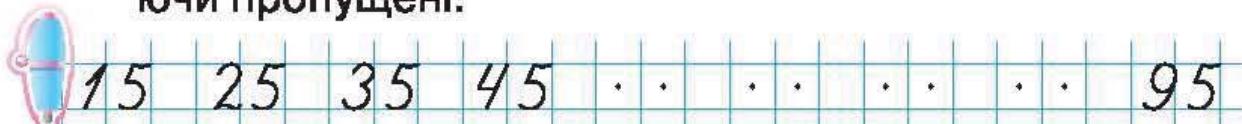
$$11 - 4 = \underline{11 - 1} - \dots$$

138. $9 + 3 \bigcirc 10 + 2$	$11 - 1 \bigcirc 11 + 1$	$55 - 20 \bigcirc 15$
$9 + 4 \bigcirc 4 + 9$	$10 + 3 \bigcirc 9 + 4$	$11 - 4 \bigcirc 11 + 4$

139. Розв'яжи і порівняй задачі.

- Серце дитини робить 80 ударів за хвилину, тоді як серце дорослої людини — на 10 ударів за хвилину менше. Скільки ударів за хвилину робить серце дорослої людини?

Встанови закономірність і запиши числа, вставляючи пропущені.

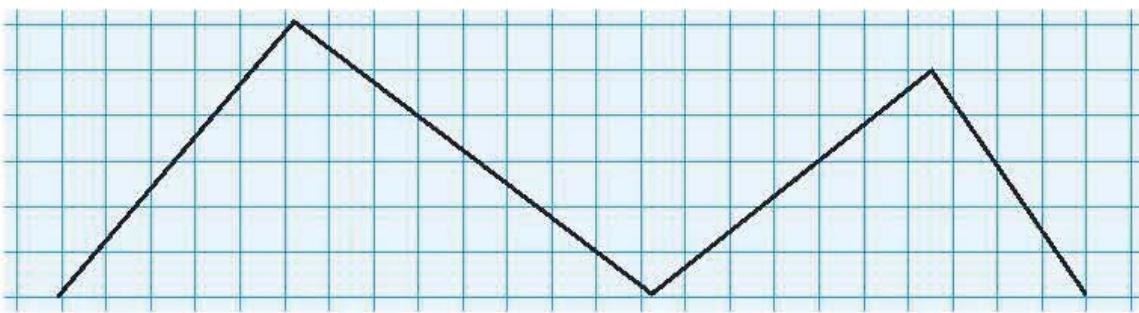

- Серце дитини за хвилину робить 80 ударів. Це на 10 ударів більше, ніж робить серце дорослої людини. Скільки ударів за хвилину робить серце дорослої людини?

140. Продовж висловлювання так, щоб вони стали істинними.

- Щоб знайти невідомий доданок, потрібно ... .
- Щоб знайти невідоме зменшуване, потрібно ... .
- Ламана — це сукупність поєднаних між собою ... .
- Довжина ламаною дорівнює ... .

141. Знайди довжину ламаної.

$19 - 4$	$10 + 9$	$20 + 6$
$23 - 13$	$26 - 3$	$15 + 5$

143. Зазвичай трирічна дитина має 20 зубів. Це на 12 зубів менше, ніж у дорослої людини. Скільки зубів у дорослої людини?

144. Командна гра «Ланцюжок».

Числа	Знайти	Числа	Знайти
9 і 2	суму	8 і 3	суму
12 і 10	різницю	27 і 7	різницю
30 і 8	суму	20 і 30	суму
12 і 4	різницю	11 і 4	різницю

145. $a + 27$ — це вираз зі змінною.

Якщо $a = 2$, то, підставивши замість змінної a число 2, отримаємо числовий вираз і знайдемо його значення.

Записуємо так: якщо $a = 2$, то $a + 27 = 2 + 27 = 29$.

146. Знайди значення виразу:

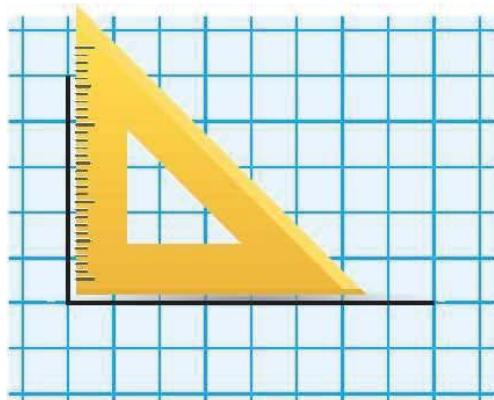
$a + 20$, якщо $a = 7, 10$; $12 - a$, якщо $a = 3; 4$.

147. Обчисли усно за таблицею.

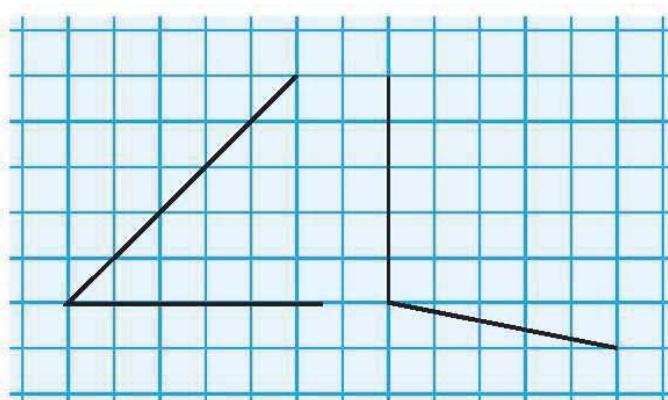
a	10	21	9	45	72	8	16	94	13
$3 + a$	13								
$a - 1$	9								

Кут — це фігура, утворена двома променями, що мають спільний початок.

148. Розглянь кути.

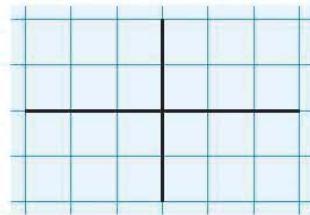

Це **прямий кут**.

Це **непрямі кути**.

На папері прямий кут можна побудувати так: накреслити горизонтальну і вертикальну прямі таким чином, щоб вони перетиналися.

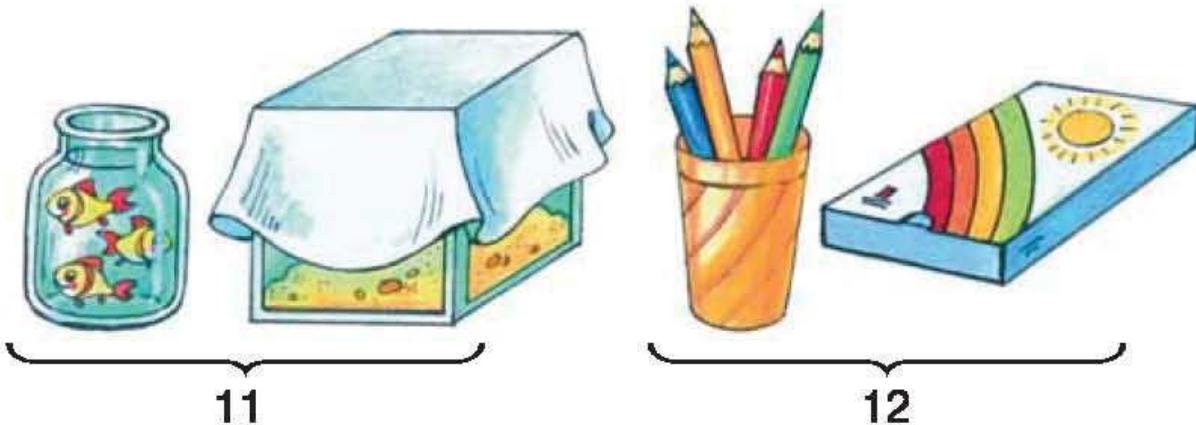

2 22 2 22 2 22

149. $17 \text{ дм} - 1 \text{ дм} = \square \text{ дм}$
 $15 \text{ см} + 1 \text{ дм} = \square \text{ см}$

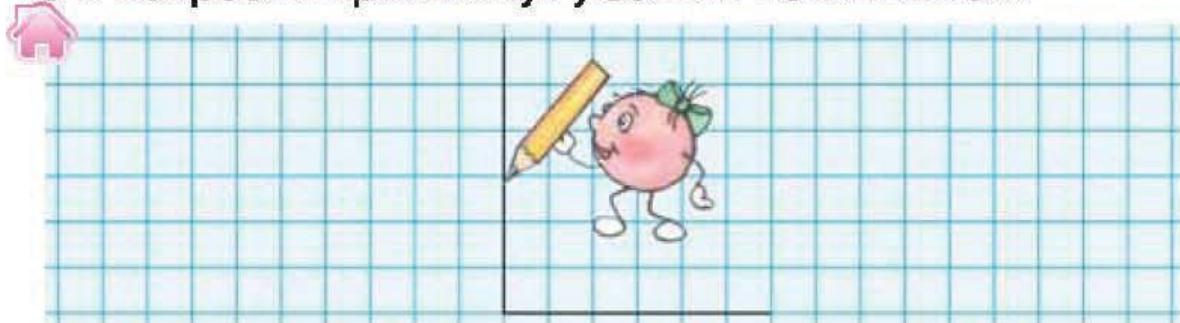
$9 \text{ см} + 5 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$
 $1 \text{ дм} - 8 \text{ см} = \square \text{ см}$

150. Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

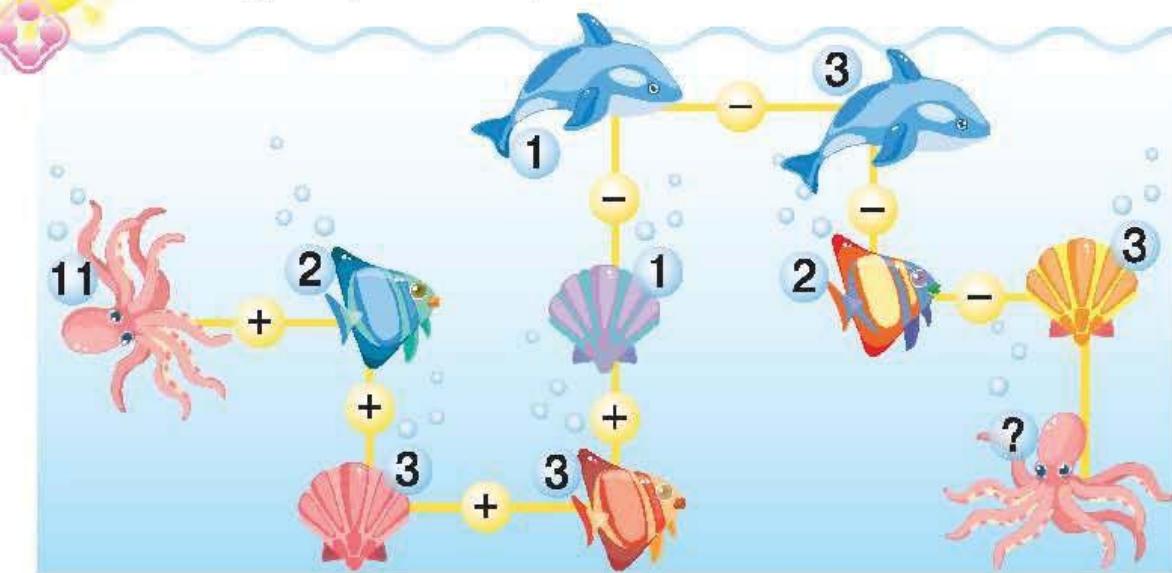

151. Знайди значення виразу $9 + a$, якщо $a = 2, 3, 4$.

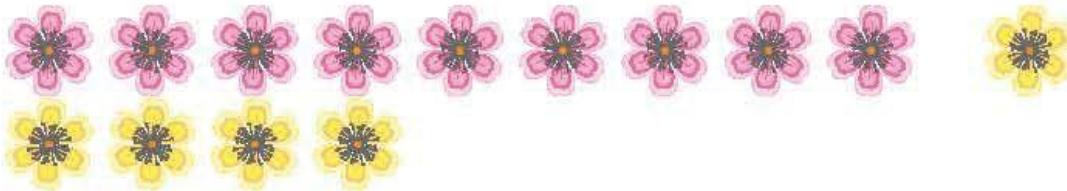
152. Накресли прямий кут у зошиті по клітинках.

153. Командна гра «Ланцюжок».

154. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$\boxed{9 + 5}$$

$$\begin{array}{c} \diagup \\ 1 + 4 \end{array}$$

$$\boxed{9 + 1 + 4 = 10 + 4 = 14}$$

$$14 - 5$$

$$\begin{array}{c} \diagup \\ 4 + 1 \end{array}$$

$$\boxed{14 - 4 - 1 = 10 - 1 = 9}$$

155. Закінчи обчислення.

$$8 + 5 = \underline{8 + 2} + 3 = \dots$$

$$12 - 5 = \underline{12 - 2} - 3 = \dots$$

$$7 + 5 = 7 + 3 + \dots$$

$$11 - 5 = 11 - 1 - \dots$$

$$6 + 5 = 6 + 4 + \dots$$

$$13 - 5 = 13 - 3 - \dots$$

156. Знайди значення виразу:

$$2 + b, \text{ якщо } b = 3, 5, 6, 9;$$

$$a + 3, \text{ якщо } a = 10, 9, 8, 7.$$

157. Скільки двоцифрових чисел можна записати за допомогою цифр 1, 5, 7? (Цифри не можна повторювати.)

158. У магазин привезли 98 кг яблук. За день продали 68 кг. Скільки кілограмів яблук залишилося продати?

159. У магазин привезли 98 кг яблук. Зранку продали 8 кг, а протягом дня — ще 60 кг яблук. Скільки кілограмів яблук залишилося продати?

Розглянь розв'язання задачі з планом.

1) Скільки кілограмів яблук продали за весь день?

$$60 + 8 = 68 \text{ (кг)}$$

2) Скільки кілограмів яблук залишилося продати?

$$98 - 68 = 30 \text{ (кг)}$$

Відповідь: 30 кг яблук залишилося продати.

3 33 3 33 3

Задачі, що розв'язуються однією дією, називають простими. Задачі, що розв'язуються кількома діями, називають складеними.

160. Знайди значення виразу:

$$13 - a, \text{ якщо } a = 4, 5, 10;$$

$$b + 5, \text{ якщо } b = 7, 8, 10.$$

161. В автопарку було 14 вантажівок. Уранці 5 вантажівок

виїхало у рейс, а по обіді повернулося 3. Скільки вантажівок стало в автопарку?

162. Визнач номер зірки, на якій зараз перебуває Лунтік.

11

$$- 2$$

$$+ 3$$

$$+ 10$$

$$+ 4$$

$$+ 50$$

$$- 3$$

?

163. Обчисли усно. Запиши вирази, значенням яких є двоцифрове число.

$$8 + 5$$

$$10 + 5$$

$$14 - 5$$

$$9 + 5$$

$$7 + 5$$

$$5 + 5$$

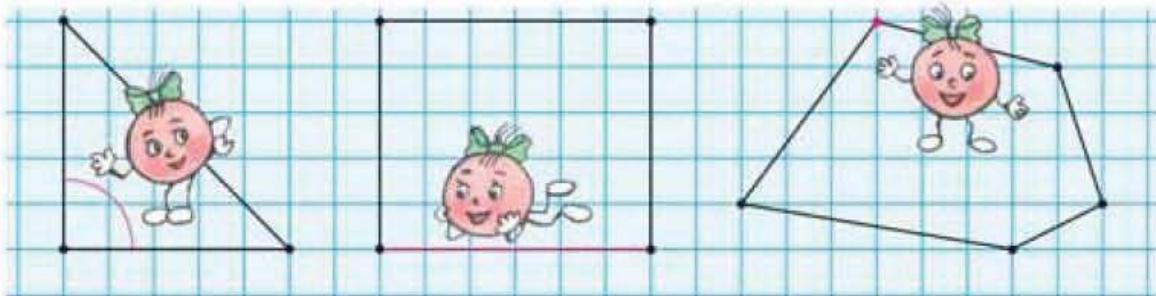
$$10 - 5$$

$$9 - 5$$

Многокутник — це замкнена ламана.

164. За якими ознаками многокутники поділяють на види: трикутники, чотирикутники, п'ятикутники?

Це — **кут**.

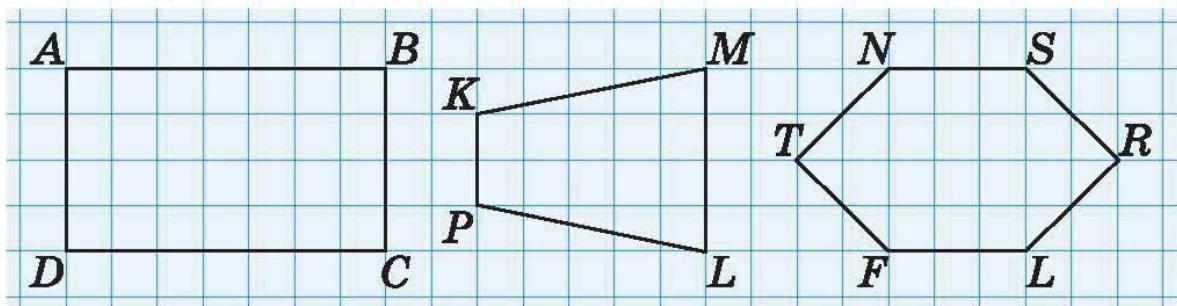
Це — **сторона**.

Це — **вершина**.

Вершини многокутника позначають великими літерами латинського алфавіту.

165. Назви многокутники. Знайди прямі кути.

Називають: чотирикутник $ABCD$, чотирикутник $KMLP$, шестикутник $NSRLFT$.

166. Виміряй сторони чотирикутника. Знайди їх суму.

Суму довжин сторін многокутника називають периметром многокутника.

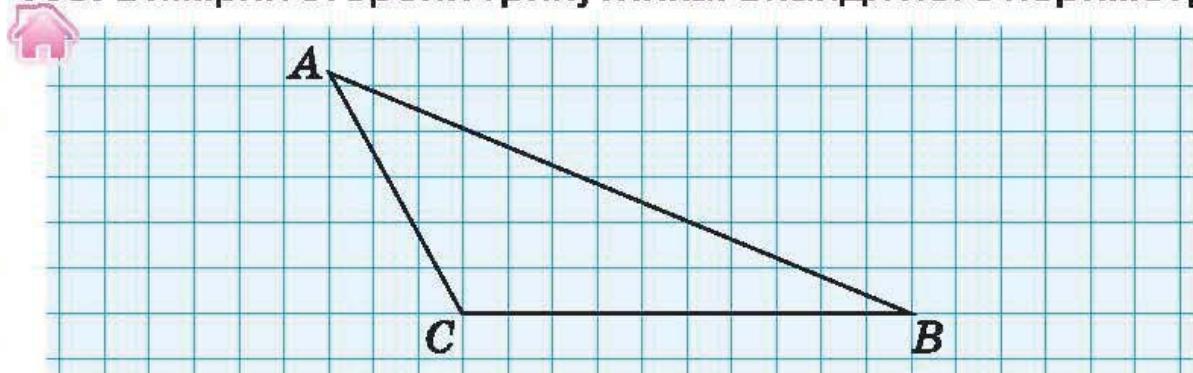
167. Вівчар за день настриг з овець 36 кг вовни. Наступного дня він настриг на 6 кг вовни менше. Скільки всього вовни настриг вівчар за 2 дні? Склади план і розв'яжи задачу.

Встанови закономірність і запиши числа, вставляючи пропущені.

2 22 3 33 . . 44 66

168. Виміряй сторони трикутника. Знайди його периметр.

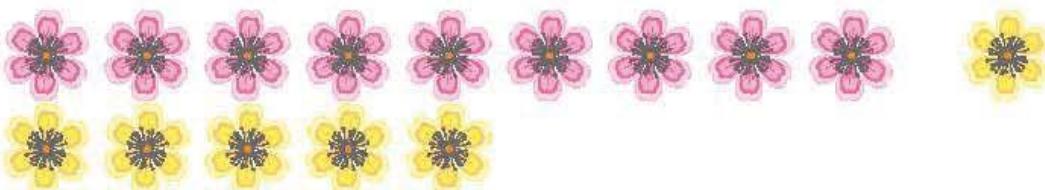

169. На Сорочинський ярмарок гончар привіз 7 куманців, а глечиків — на 5 більше. Скільки всього посуду привіз гончар на ярмарок?

170. Математичний диктант.

- Запиши число, у якому 7 дес. і 3 од.
- Запиши найменше двоцифрове число.
- Запиши найбільше двоцифрове число.
- Запиши суму чисел 8 і 5, 9 і 3.
- Запиши різницю чисел 12 і 5, 11 і 4.
- Збільш 5 на 30.
- Зменш 64 на 30.

171. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$9 + 6$$

$$\begin{array}{c} 1 \\ + \\ 5 \end{array}$$

$$9 + 1 + 5 = 10 + 5 = 15$$

$$15 - 6$$

$$\begin{array}{c} 5 \\ + \\ 1 \end{array}$$

$$15 - 5 - 1 = 10 - 1 = 9$$

172. Закінчи обчислення.

$$8 + 6 = \underline{8 + 2 + 4} = \dots$$

$$7 + 6 = \underline{7 + 3 +} \dots$$

$$6 + 6 = \underline{6 + 4 +} \dots$$

$$14 - 6 = \underline{14 - 4 - 2} = \dots$$

$$13 - 6 = \underline{13 - 3 -} \dots$$

$$12 - 6 = \underline{12 - 2 -} \dots$$

173.

$$11 - 2$$

$$9 - 9$$

$$28 + 10$$

$$7 + 21$$

$$18 - 7$$

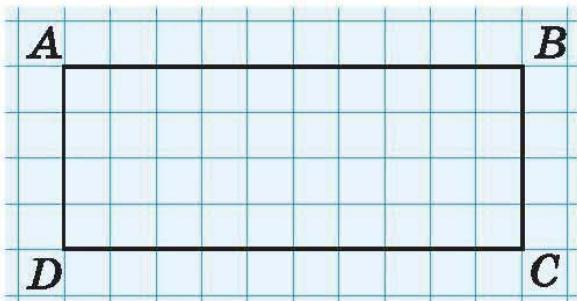
$$0 + 15$$

$$15 - 8$$

$$38 - 20$$

Чотирикутник, у якого всі кути прямі, називають прямокутником.

AB і CD — протилежні
 AD і BC — сторони

174. Виміряй протилежні сторони прямокутника на малюнку вгорі. Зроби висновки.

Протилежні сторони прямокутника рівні.

175. Побудуй прямокутник зі сторонами 3 см і 6 см.

176. У Мурки народилося 4 рудих, 3 чорних і 2 плямистих кошенят. Скільки всього кошенят народилося у Мурки?

177. Знайди значення виразу:

$b - 6$, якщо $b = 14, 12, 10$;

$6 + a$, якщо $a = 6, 5, 10$.

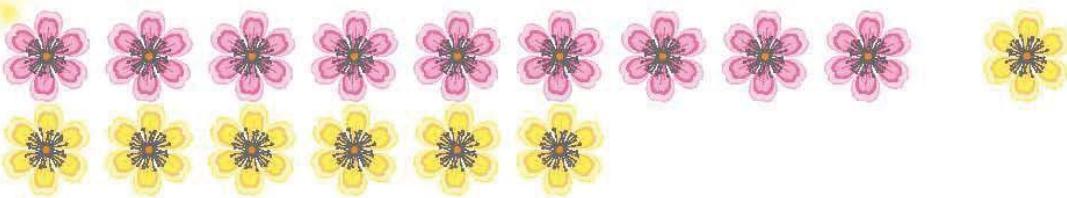
178.	$2 + 9 - 6$	$11 - 3 + 21$	$14 - 6 + 61$	$13 + 6 + 41$
	$7 + 6 - 13$	$19 - 8 - 5$	$76 - 3 - 70$	$15 - 6 + 30$

179. Школярі подарували малятам дитячого садка 5 ляльок, 6 машинок і 10 гумових м'ячиків. Скільки всього іграшок подарували школярі малятам?

4 4 4 4 4

180. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$9 + 7$$

$$\begin{array}{c} \diagup \\ 1 + 6 \end{array}$$

$$\underline{9 + 1 + 6 = 10 + 6 = 16}$$

$$16 - 7$$

$$\begin{array}{c} \diagdown \\ 6 + 1 \end{array}$$

$$\underline{16 - 6 - 1 = 10 - 1 = 9}$$

181. Закінчи обчислення.

$$8 + 7 = \underline{8 + 2 + 5} = \dots$$

$$15 - 7 = \underline{15 - 5 - 2} = \dots$$

$$7 + 7 = \underline{7 + 3 +} \dots$$

$$14 - 7 = \underline{14 - 4 -} \dots$$

$$6 + 7 = \underline{6 + 4 +} \dots$$

$$13 - 7 = \underline{13 - 3 -} \dots$$

182. Кожне з чисел розклади на доданки так, щоб одним із доданків було число 7: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.

183. $a + b = b + a$

$$5 + 7 = \underline{7 + 5}$$

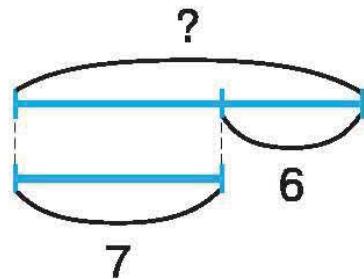
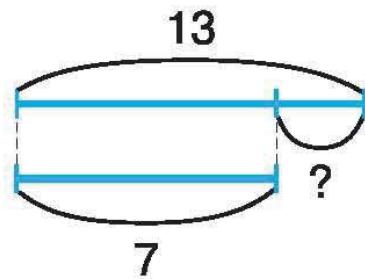
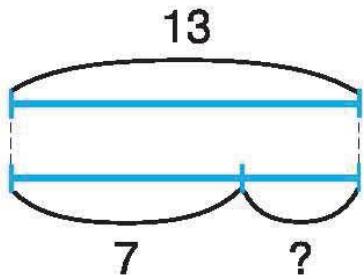
$$4 + 7 = \dots$$

$$0 + 7 = \dots$$

$$3 + 7 = \dots$$

$$6 + 7 = \dots$$

184. Склади та розв'яжи задачі за схемами.

185. Тато купив 6 кг груш, а яблук — на 7 кг більше. Скільки всього фруктів купив тато?

186. Побудуй прямокутник $ABCD$ зі сторонами 2 см і 4 см. Знайди його периметр.

187. $13 - 4 + 3$

$$10 - 4 + 6$$

$$8 + 4 - 3$$

$$15 - 7 + 5$$

$$7 + 7 - 5$$

$$11 - 7 - 4$$

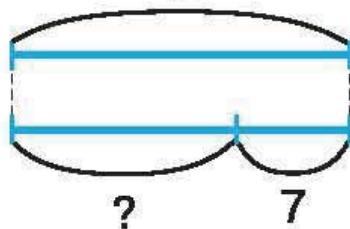
$$6 + 7 - 4$$

$$8 + 5 - 7$$

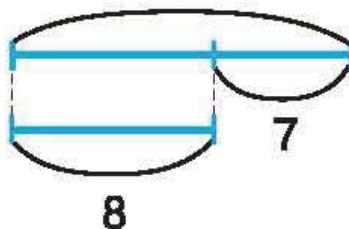
188. Склади та розв'яжи задачі за схемами.

15

?

189. Знайди невідомий доданок.

13	7	6	3	
	5	4		

14		7	6	
	10		4	5

190. У кожному рядку знайди зайве число.

91	93	97	77	99
11	81	51	91	33

191.

$$9 \bigcirc 5 \bigcirc 9 = 13$$

$$9 \bigcirc 5 \bigcirc 9 = 5$$

192. Склади і розв'яжи задачі за коротким записом.

Порівняй задачі.

Чорної фарби — 7 л Білої фарби — 8 л Синьої фарби — ?	Чорної фарби — 7 л Білої фарби — ? Синьої фарби — 4 л
} 19 л } 19 л	

193. На майданчику школи гралися 13 дітей. Коли прийшла 1 дівчинка, то хлопчиків і дівчаток стало порівну. Скільки хлопчиків і дівчаток було на майданчику спочатку?

194. $13 \text{ см} \bigcirc 13 \text{ дм}$ $1 \text{ доба} \bigcirc 12 \text{ год}$ $1 \text{ грн} \bigcirc 95 \text{ к.}$
 $1 \text{ м} \bigcirc 10 \text{ дм}$ $11 \text{ міс.} \bigcirc 1 \text{ рік}$ $100 \text{ к.} \bigcirc 10 \text{ грн}$

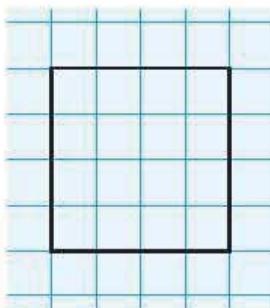

7 77 7 77 7

195. Побудуй прямокутник за зразком.
Виміряй його сторони. Зроби висновки.

Прямоуугольник, у якого всі сторони рівні, називають квадратом.

196. Побудуй два квадрати: 1-й — зі стороною 3 см, а 2-й — зі стороною, на 1 см довшою.

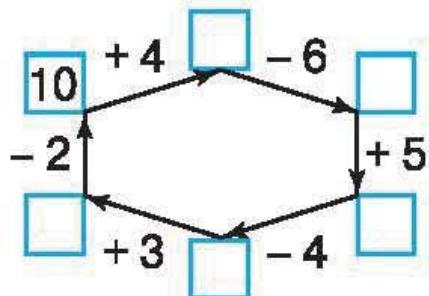
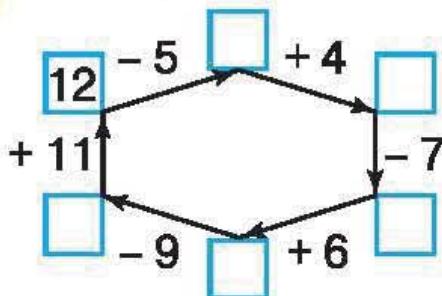
$36 - 20 - 7$
 $5 + 7 - 10$

$7 + 5 + 42$
 $13 - 7 + 4$

$54 - 50 + 7$
 $41 - 30 - 7$

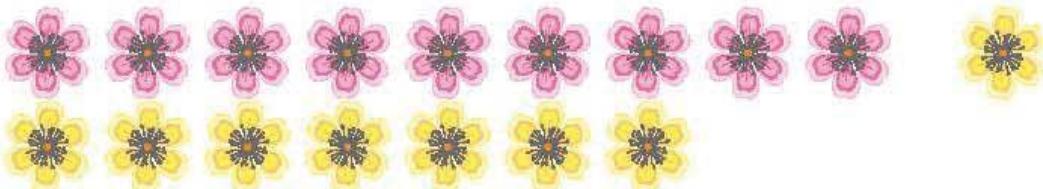
198. Мама придбала 18 зошитів. З них 5 зошитів у лінію, 7 зошитів у косу лінію і кілька зошитів у клітинку. Скільки зошитів у клітинку придбала мама?

199. Командна гра «Ланцюжок».

200. $16 + 6 \bigcirc 13$ $15 - 7 \bigcirc 7$ $14 - 5 \bigcirc 9 + 0$

201. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$\begin{array}{r} 9 + 8 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$9 + 1 + 7 = 10 + 7 = 17$$

$$\begin{array}{r} 17 - 8 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 7 + 1 \end{array}$$

$$17 - 7 - 1 = 10 - 1 = 9$$

202. Закінчи обчислення.

$$8 + 8 = \underline{8 + 2} + 6 = \dots$$

$$16 - 8 = \underline{16 - 6} - 2 = \dots$$

$$7 + 8 = 7 + 3 + \dots$$

$$15 - 8 = 15 - 5 - \dots$$

$$6 + 8 = 6 + 4 + \dots$$

$$14 - 8 = 14 - 4 - \dots$$

203. $a + b = b + a$

$$4 + 8 = \dots$$

$$3 + 8 = \dots$$

$$5 + 8 = 8 + 5$$

$$6 + 8 = \dots$$

$$7 + 8 = \dots$$

204. $x - 8 = 9$

$$x + 8 = 17$$

$$16 - x = 8$$

205. Після того, як із куща троянд зрізали 9 бутонів, на ньому залишилося ще 8 бутонів. Скільки бутонів троянд було на кущі спочатку?

206. Довжина однієї ланки ламаної 5 см, другої — 3 см, а третьої — 7 см. Накресли ламану і знайди її довжину.

207. $36 - 20 - 8$

$$7 + 5 - 10$$

$$8 + 5 + 42$$

$$16 - 7 + 4$$

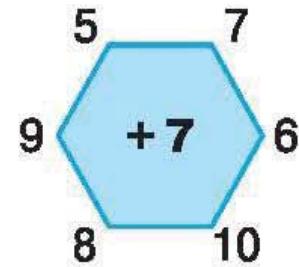
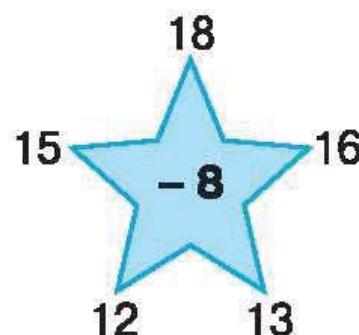
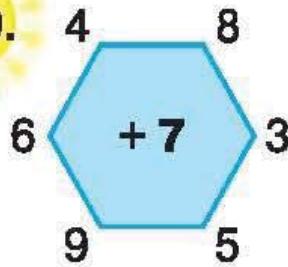
$$54 - 50 + 8$$

$$13 - 8 + 23$$

208. Біля школи почали будівництво нового багатоповерхового будинку. Коли побудували 8 поверхів, то залишилося побудувати ще стільки ж. Скільки поверхів має бути у новому будинку?

209.

210. У якому наборі числа записані у порядку зростання (від меншого до більшого)?

- 10, 13, 45, 87, 21, 95, 100;   94, 56, 29, 24, 0, 75, 20;
7, 17, 27, 57, 67, 37, 97;   45, 49, 51, 68, 77, 90, 93.

8 8 8 8 8

211. Додай числа частинами.

$$8 + 5 = \underline{8} + 2 + 3 = \dots$$

$$6 + 6 = \dots$$

$$9 + 4 = \dots$$

$$8 + 3 = \dots$$

$$7 + 5 = \dots$$

$$6 + 5 = \dots$$

Дію додавання можна перевірити відніманням:

$8 + 5 = 13$. Перевірка: $13 - 8 = 5$ або $13 - 5 = 8$.

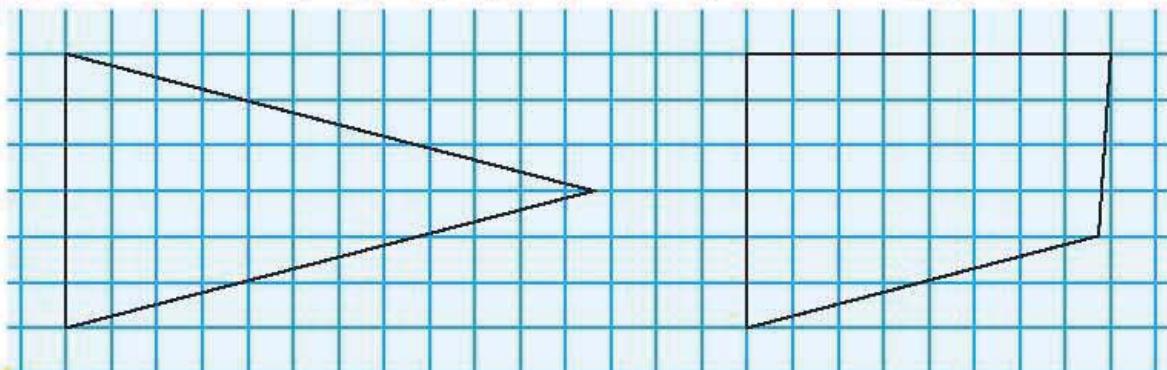
Дію віднімання можна перевірити додаванням або відніманням: $13 - 8 = 5$. Перевірка: $5 + 8 = 13$ або $13 - 5 = 8$.

212. Виконай перевірку.

$$6 + 9 = 14 \quad 8 + 8 = 16 \quad 17 - 8 = 8 \quad 13 - 5 = 8$$

213. У магазин завезли 37 чоловічих спортивних костюмів, жіночих — на 12 костюмів більше, ніж чоловічих, а дитячих — на 15 костюмів менше, ніж жіночих. Скільки дитячих костюмів завезли у магазин?

214. Знайди периметр трикутника; чотирикутника.

215. Дід, баба, онучка, собачка, кішка та мишка тягнули ріпку. Скільки рук тягнули ріпку?

216. Знайди значення виразу:

$$17 - a, \text{ якщо } a = 8, 7, 10; \quad c + 12, \text{ якщо } c = 6, 11, 12.$$

217. Виконай перевірку.

$$8 + 7 = 15$$

$$14 - 7 = 7$$

$$12 - 6 = 6$$

$$5 + 8 = 13$$

$$22 + 17 = 39$$

$$68 - 33 = 35$$

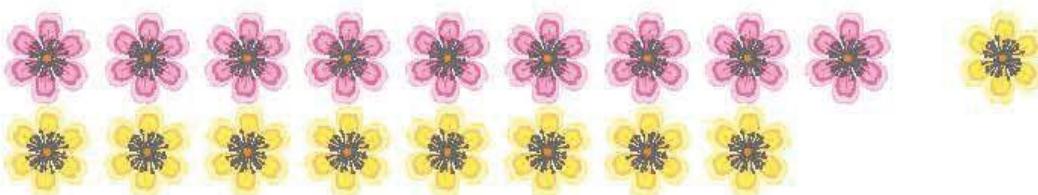
218. Дідусь Петро зловив 11 карасів, а линів — на 5 менше. Скільки всього риби спіймав дідусь Петро?

219. Яка закономірність запису чисел у перших двох схемах? Знайди невідомі числа в інших схемах.

220. Розглянь, як виконали додавання і віднімання.

$$\underline{9 + 9}$$

$$\begin{array}{c} \diagup \\ 1 + 8 \end{array}$$

$$\underline{9 + 1 + 8 = 10 + 8 = 18}$$

$$\underline{18 - 9}$$

$$\begin{array}{c} \diagup \\ 8 + 1 \end{array}$$

$$\underline{18 - 8 - 1 = 10 - 1 = 9}$$

221. Закінчи обчислення.

$$8 + 9 = \underline{8 + 2 + 7} = \dots$$

$$17 - 9 = \underline{17 - 7 - 2} = \dots$$

$$7 + 9 = 7 + 3 + \dots$$

$$16 - 9 = 16 - 6 - \dots$$

$$6 + 9 = 6 + 4 + \dots$$

$$15 - 9 = 15 - 5 - \dots$$

222. Скільки літрів води можна долити у кожний бутиль місткістю 19 л?

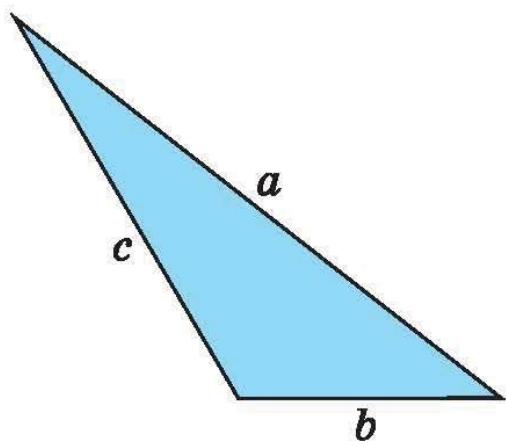

9 99 9 99 9

Сторони многокутника позначають маленькими латинськими літерами $a, b, c, \dots$, а периметр — P .

- 223.** Знайди периметр трикутника зі сторонами $a = 8$ см, $b = 3$ см, $c = 5$ см.

Запиши за зразком:

$$a = 8 \text{ см}$$

$$b = 3 \text{ см}$$

$$c = 5 \text{ см}$$

$$P — ?$$

Розв'язання

$$P = a + b + c$$

$$P = 8 + 3 + 5 = 16 \text{ (см)}$$

Відповідь: $P = 16$ см.

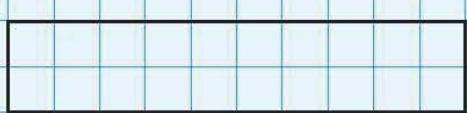
- 224.** Дід Андрушка і баба Марушка вирішили обгородити свій город, що має форму прямокутника, сіткою. Покликали онучку Мінку допомогти вирішити цю складну задачу. Разом вони виміряли довжину і ширину городу. Мінка обчислила довжину сітки для огорожі за допомогою правила знаходження периметра прямокутника.

Периметр прямокутника обчислюється так:
 $P = a + a + b + b$, де P — периметр; a — ширина прямокутника; b — довжина прямокутника.

- 225.** Знайди периметр прямокутника зі сторонами 3 см і 9 см.

- 226.** Знайди периметр прямокутника.

227. $14 - 8 + 7$
 $6 + 8 - 9$

$15 - 9 + 6$
 $9 + 4 - 5$

$8 + 8 + 10$
 $17 - 8 + 4$

228. Розглянь таблицю. Знайди за таблицею результати додавання і віднімання.

$14 - 6 \quad 7 + 9 \quad 8 + 7 \quad 18 - 9 \quad 11 - 7 \quad 15 - 8 \quad 13 - 6$

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2	3	4	5	6	7	8	9	10
		3	4	5	6	7	8	9	10	11
		4	5	6	7	8	9	10	11	12
		5	6	7	8	9	10	11	12	13
		6	7	8	9	10	11	12	13	14
		7	8	9	10	11	12	13	14	15
		8	9	10	11	12	13	14	15	16
		9	10	11	12	13	14	15	16	17
		10	11	12	13	14	15	16	17	18

229. $22 + 5 - 7$ $9 + 6 + 20$ $17 - 9 + 6$ $16 - 8 + 7$

230. Утвори істинні висловлювання:

- якщо від суми відняти один із доданків, то ...;
- якщо від зменшуваного відняти різницю, то ...;
- якщо до від'ємника додати різницю, то ... .

231. Алла оформила 9 сторінок фотоальбому. Їй залишилось оформити ще стільки ж. Скільки всього сторінок у фотоальбомі?

232. Гнат поклав у коробку 9 олівців і їх стало 16. Скільки олівців було у коробці?

233. У паркінгу було 13 автомобілів. 5 автомобілів виїхало, а 7 — заїхало. Скільки автомобілів стало у паркінгу?

10 100 10 100 10

234. Накресли квадрат зі стороною 4 см. Знайди його периметр.

Периметр квадрата обчислюється так:

$$P = a + a + a + a.$$

235. Обчисли, користуючись таблицею.

$$8 + 8 - 10$$

$$17 - 9 - 8$$

$$95 - 80 - 9$$

$$11 - 3 + 8$$

$$6 + 7 - 5$$

$$16 - 9 + 5$$

236. Побудуй прямокутник зі сторонами 6 см і 3 см. Прорвєди лінію так, щоб утворилося 2 квадрати. Знайди периметр прямокутника і периметр квадрата.

237. Знайди невідоме число.

		$\Delta + \bullet = 18$		
Δ	8	9	9	5
$\bullet$	17	5		

		$\diamond + \square = 14$		
$\diamond$	2	5	5	13
$\square$		7		13

		$\text{---} + \text{---} = 13$		
---	5	4	4	3
---	7			3

$$\begin{array}{llll} 238. & 8 - 3 + 6 & 11 - 3 + 6 & 7 + 4 - 6 \\ & 8 + 6 - 5 & 11 - 6 + 8 & 27 - 7 + 2 \\ & & & 6 + 7 + 22 \\ & & & 9 + 8 + 43 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 239. & 15 \text{ дм} - 10 \text{ дм} = \boxed{} \text{ см} \\ & 9 \text{ дм} + 10 \text{ дм} = \boxed{} \text{ м} \boxed{} \text{ дм} \end{array} \quad \begin{array}{ll} & 2 \text{ доби} + 1 \text{ год} = \boxed{} \text{ год} \\ & 1 \text{ рік} + 4 \text{ міс.} = \boxed{} \text{ міс.} \end{array}$$

240. У спортивному залі було 9 волейбольних м'ячів і 8 баскетбольних. Діти взяли 5 волейбольних м'ячів. Скільки м'ячів залишилось у спортивному залі?

I спосіб

1) Скільки залишилося волейбольних м'ячів?

$$9 - 5 = 4 \text{ (м.)}$$

2) Скільки м'ячів залишилось у спортивному залі?

$$8 + 4 = 12 \text{ (м.)}$$

Відповідь: 12 м'ячів залишилось у спортивному залі.

ІІ способ

1) Скільки було м'ячів у спортивному залі?

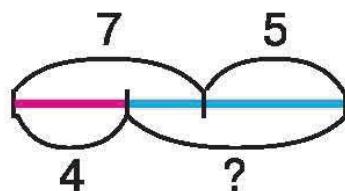
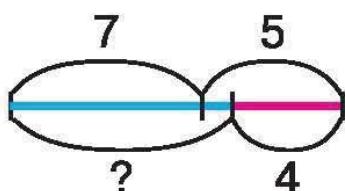
$$9 + 8 = 17 \text{ (м.)}$$

2) Скільки м'ячів залишилось у спортивному залі?

$$17 - 5 = 12 \text{ (м.)}$$

Відповідь: 12 м'ячів залишилось у спортивному залі.

241. На телеграфному стовпі сиділо 7 голубів і 5 горобців. 4 пташки полетіло. Скільки пташок залишилося на дроті? Розв'яжи задачу різними способами, користуючись схемами.

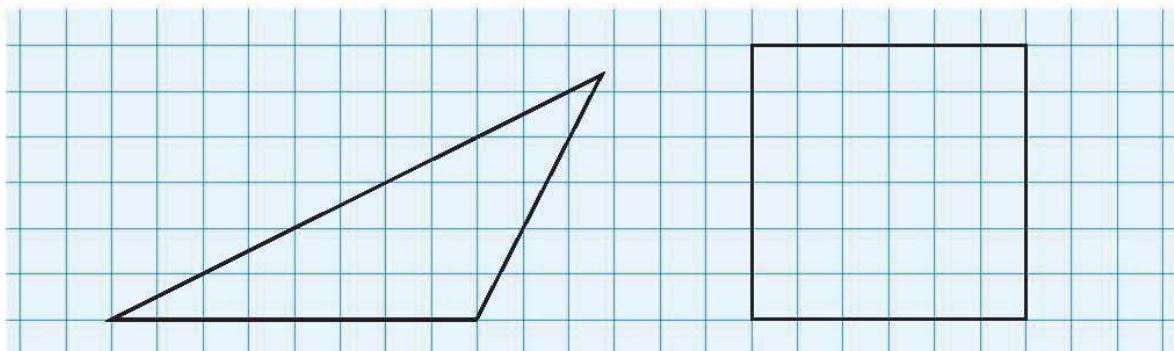
242. $x + 8 = 11$

$17 - x = 11$

$x - 8 = 9$

243. Накресли два такі відрізки, щоб один із них був на 5 см довший, ніж інший. Познач їх буквами.

244. Периметр якої фігури більший і на скільки?

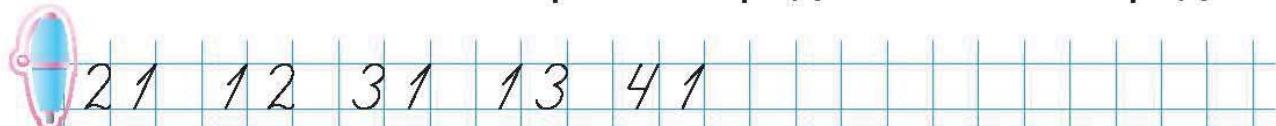

245. Розв'яжи задачу двома способами.

В автогонках брали участь 13 машин. Спочатку зійшли з дистанції 4 машини, а потім — ще 2. Скільки машин дійшло до фінішу?

Встанови закономірність і продовж числовий ряд.

246. Знайди периметр квадрата зі стороною 12 дм.

247. Заповни чарівні квадрати.

1	2	4
3	7	1
3	2	2

4		5
	17	
6		2

5		4
	15	
2		6

8		1
	13	
2		7

Іноді дії у виразах можна виконувати не по порядку. Дія, що виконується першою, береться в дужки: ( ) Ці значки не прості, а чарівні. Їх застосовує сама Королева математики, щоб змінити порядок виконання дій у виразах.

Якщо у числовому виразі є дужки, то першою завжди виконують ту дію, що в дужках.

$$17 - (4 + 5) = 17 - 9 = 8.$$

Вираз читають так: «Від 17 відняти суму чисел 4 і 5».

248. Прочитай вираз і обчисли за зразком:

$$29 - (4 + 5) = 29 - 9 = 20$$

$$5 + (18 - 9)$$

$$21 - (40 - 20)$$

$$94 - (54 + 40)$$

$$15 + (19 - 16)$$

249. Встав таке число, щоб рівності стали істинними.

$$13 - 5 = 8 + \square \quad 68 - 44 = 28 - \square \quad \square + 13 = 28 - 10$$

$$9 + 9 = 20 - \square \quad 15 - 9 = 16 - \square \quad \square + 7 = 19 - 4$$

$$250. \quad 17 - 8 \bigcirc 9$$

$$46 - 25 \bigcirc 22 + 1$$

$$68 \bigcirc 20 + 38$$

$$5 + 13 \bigcirc 28$$

$$34 + 11 \bigcirc 34 - 11$$

$$16 \bigcirc 18 - 2$$

251. Білочка знайшла 7 горішків, а грибів — на 4 більше. Скільки грибів знайшла білочка? Скільки грибів і горішків разом знайшла білочка? Вибери вирази, що допоможуть дати відповідь на кожне запитання.

$$7 + 4$$

$$7 - 4$$

$$7 + (7 + 4)$$

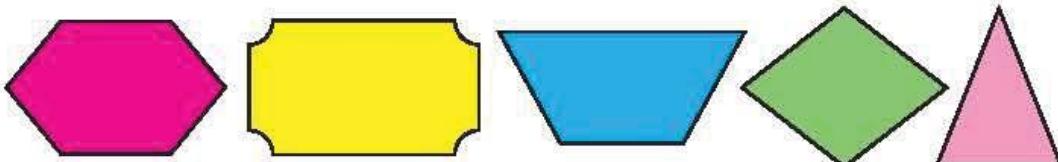
252. Склади і розв'яжи задачі за коротким записом.

Порівняй задачі.

На I п. — 12 книг $\xleftarrow{\quad}$ } ?
На II п. — ?, на 4 книги більше $\boxed{\quad}$

На I п. — 12 книг } ?
На II п. — 16 книг $\xleftarrow{\quad}$
На III п. — ?, на 8 книг менше $\boxed{\quad}$

253. Яка фігура не є многокутником?

254. $41 + (17 - 8)$

$28 - (15 - 7)$

$24 + (35 + 5)$

$100 - (60 - 30)$

$(17 - 9) + 4$

$(9 + 4) - 6$

255. Мама дала дітям 16 абрикосів, 4 сливи і 2 цукерки.

Скільки всього фруктів дала мама дітям? Скільки дітей було у мами? Які дані в задачі зайві? На яке питання не можна дати відповіді? Чому?

256. Склади вирази і обчисли їх значення.

- 47 зменш на суму чисел 9 і 8;
- до 13 додай суму чисел 7 і 6;
- 66 зменш на різницю чисел 19 і 13;
- 15 збільш на 4.

257. Прочитай вирази і обчисли їх значення.

$13 - 5 - 4$

$(45 - 5) + 10$

$8 + 10 - 2$

$13 - (5 - 4)$

$45 - 5 + 10$

$8 + (10 - 2)$

$13 - (5 + 4)$

$45 - (5 + 10)$

$(8 + 10) - 2$

Встанови закономірність і продовж числовий ряд.

11 22 33 44 55

- 258.** Тато зловив 9 карасів і 5 линів, а син — 5 коропів.
Скільки всього рибин зловили тато і син?
Задачу можна розв'язати виразом: $(9 + 5) + 5$.
Обчислимо зручним способом:
 $(9 + 5) + 5 = 9 + (5 + 5) = 9 + 10 = \square$ (р.)

Щоб додати число до суми двох чисел, достатньо додати це число до одного з доданків, а до отриманого результату додати інший доданок.

- 259.** $(9 + 4) + 21$ $(5 + 8) + 2$ $(6 + 7) + 4$ $(3 + 9) + 7$
- 260.** Тато зловив 14 рибин, а син — 5. Мама зварила юшку з 4 рибин. Яка кількість рибин залишилася?
Задачу можна розв'язати виразом: $(14 + 5) - 4$.
Обчислимо зручним способом:
 $(14 + 5) - 4 = (14 - 4) + 5 = 10 + 5 = \square$ (р.)

Щоб відняти число від суми двох чисел, достатньо відняти це число від будь-якого доданка, а до отриманого результату додати інший доданок.

- 261.** $(8 + 7) - 8$ $(12 + 3) - 5$ $(6 + 22) - 6$ $(44 + 15) - 5$
- 262.** 2 тижні = $\square$ діб   2 доби і 2 год = $\square$ год
18 діб = $\square$ тижні $\square$ діб   1 доба і 13 год = $\square$ год
2 тижні 5 діб = $\square$ діб   30 год = $\square$ доба $\square$ год

- 263.** Прочитай вирази і обчисли їх значення.

$(7 + 5) + 3$	$(14 + 2) - 4$	$(17 + 3) - 7$
$(21 + 6) + 4$	$(25 + 3) - 5$	$(3 + 6) + 7$
$(13 + 5) + 7$	$(16 + 2) - 6$	$(42 + 3) - 12$

- 264.** Андрійко з бабусею назбиралі 14 підберезників і 6 боровиків. З 6 грибів бабуся зварила суп. Скільки грибів залишилося? Розв'яжи задачу виразом.
Обчисли зручним способом.

265. Прочитай вирази і обчисли їх значення.

$$80 - 10 + 6$$

$$(26 + 4) + 4$$

$$(14 + 5) - 4$$

$$4 + 14 - 10$$

$$(17 + 2) - 7$$

$$(20 + 8) + 41$$

266. Склади і розв'яжи задачу за коротким записом.

Було — 8 ...

Приїхало — 2 ... і 7 ...

Стало — ?

Задачу можна розв'язати виразом: $8 + (2 + 7)$.

Обчислимо зручним способом:

$$8 + (2 + 7) = (8 + 2) + 7 = 10 + 7 = 17.$$

Щоб додати до числа суму двох чисел, достатньо додати до цього числа один із доданків, а до отриманого результату додати другий доданок.

267. $15 + (5 + 7)$ $64 + (8 + 6)$ $13 + (7 + 5)$ $8 + (6 + 2)$

268. Склади і розв'яжи задачу за коротким записом.

Було — 15 ...

Поїхало — 5 ... і 3 ...

Залишилося — ?

Задачу можна розв'язати виразом: $15 - (5 + 3)$.

Обчислимо зручним способом:

$$15 - (5 + 3) = (15 - 5) - 3 = 10 - 3 = 7.$$

Щоб відняти суму двох чисел від третього числа, достатньо відняти від цього числа один із доданків, а від отриманого результату відняти другий доданок.

Встанови закономірність і продовж числовий ряд.

1   10   2   20   3

269. $27 - (7 + 5)$ $16 - (8 + 6)$ $32 - (2 + 9)$ $14 - (7 + 4)$

 270. Знайди значення виразу:

$$17 - (b - 4), \text{ якщо } b = 11, 12, 10;$$

$$24 - (a + 2), \text{ якщо } a = 2, 10, 12.$$

271. Знайди числа від 1 до 20. Напиши пропущені числа.

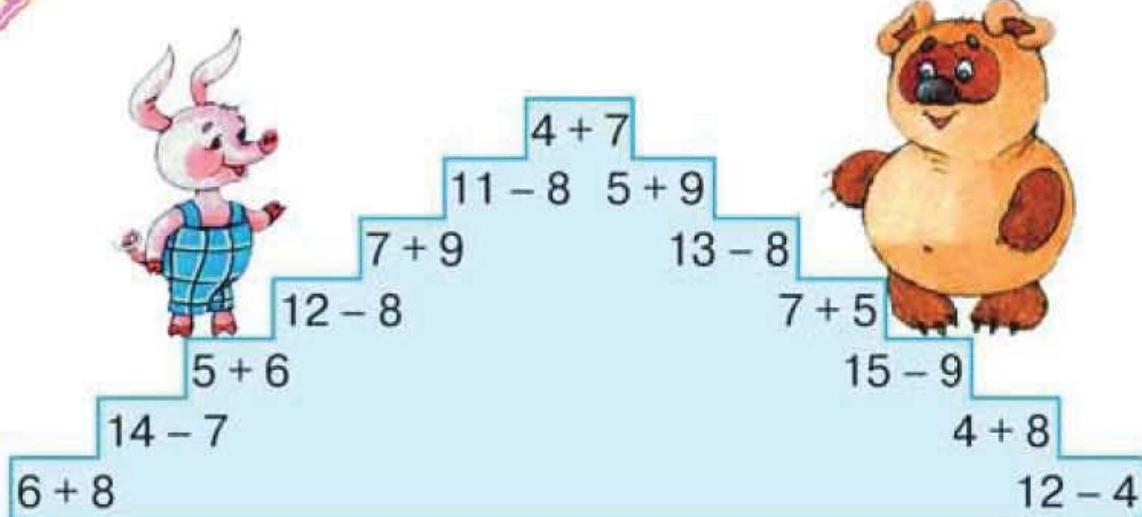
3   17   11   15   9   1   12   14   2   10   18   20   14

272. $37 - (5 + 22)$ $53 - (20 + 33)$ $7 + (63 + 7)$

  $23 + (7 + 13)$ $51 - (21 + 20)$ $100 - (60 + 20)$

 273. У художника-модельєра було 18 дм стрічки. Спочатку він використав 6 дм стрічки, а потім — ще 8 дм. Скільки стрічки залишилось у модельєра? Розв'яжи задачу виразом. Обчисли зручним способом.

 274. Обчисли усно.

275. Виконай перевірку.

$$6 + 7 = 13 \quad 9 + 7 = 15 \quad 18 - 9 = 8 \quad 13 - 5 = 8$$

276. Запиши вирази і обчисли їх значення зручним способом:

- 74 зменш на суму чисел 8 і 4;
- 31 збільш на сумму чисел 9 і 8;
- суму чисел 7 і 9 збільш на 53;
- суму чисел 58 і 10 зменш на 7.

277. $13 - 6 \bigcirc 13 - 3 - 2$

$34 + 10 \bigcirc 34 - 14$

$17 - 9 \bigcirc 17 - 7 - 2$

$76 + 2 \bigcirc 76 + 20$

$9 + 9 - 10 \bigcirc 10 + 3$

$15 - 6 \bigcirc 6 + 13$

278. Розв'яжи задачі за коротким записом за допомогою виразу.

- Було — 15 ч. і 4 з. арк. картону
Використали — 8 арк. картону
Залишилося — ?
- Було — 16 л молока
Використали — 6 л молока і 5 л молока
Залишилося — ?

279. Побудуй прямокутник зі сторонами 4 см і 2 см.
Знайди його периметр.

280. Катя назбирала в парку каштани, Іванна — каштани і жолуді. Коли дівчатка перерахували свої знахідки, то виявилося, що кількість зібраних природного матеріалу у них однакова. Якого природного матеріалу дівчата зібрали більше? Менше?

281. Напиши суму п'яти непарних чисел, якщо ця сума дорівнює 25.

282. $23 - (9 + 4)$

$42 + (14 - 7)$

$65 - 20 - 3$

$8 + 5 + 40$

$33 - (5 + 6)$

$12 + 12 - 20$

283. Бабуся Кіра приготувала 14 тістечок. Інга з'їла 3 тістечка, а Степан — 4. Скільки тістечок залишилося?
Розв'яжи задачу виразом.

Розділ 3.**УСНЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ
ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100 З ПЕРЕХОДОМ
ЧЕРЕЗ РОЗРЯД****284.**

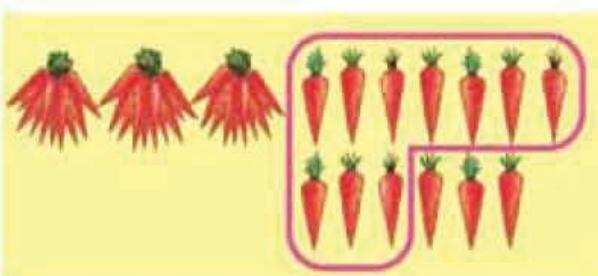
$$67 \bigcirc 12 \bigcirc 10 \bigcirc 18 = 71$$

$$67 \bigcirc 12 \bigcirc 10 \bigcirc 18 = 51$$

285. Розглянь, як виконали додавання.

$$37 + 6 = (30 + 7) + 6 = 30 + (7 + 6) = 30 + 13 = 43$$

$\swarrow$
 $30 + 7$

1. Розклади двоцифрове число на розрядні доданки.
2. До одиниць додай одиниці.
3. Отриманий результат додай до десятків.

286. Закінчи обчислення.

$$35 + 6 = (30 + 5) + 6 = 30 + (5 + 6) = 30 + 11 = \dots$$

$$67 + 8 = \dots$$

$$88 + 4 = \dots$$

$$26 + 6 = \dots$$

287. Знайди значення виразу:

$$38 + b, \text{ якщо } b = 2, 7, 3;$$

$$a + 6, \text{ якщо } a = 72, 65, 39.$$

288. На озері плавало 17 качок, селезнів — на 8 менше, ніж качок, а каченят — на 15 більше, ніж селезнів. Скільки каченят плавало на озері?

289. Тато полив 26 яблунь, 5 вишень і 1 берізку. Скільки плодових дерев полив тато?

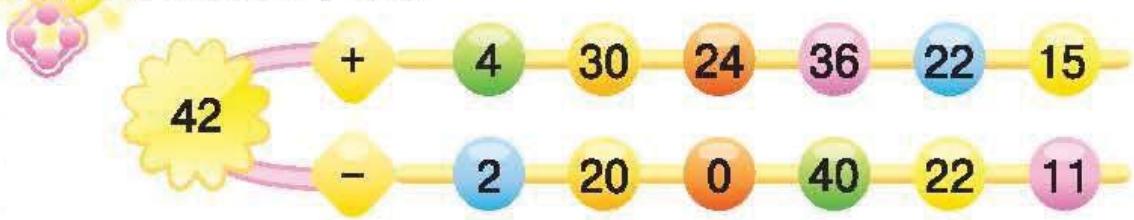
290. $56 + 7 - 20$
  $35 + 6 + 1$

$68 - (39 + 9)$
 $75 + (48 - 40)$

$38 + 8 - 16$
 $55 + 6 - 61$

291. На озері плавало 27 качок, гусей — на 9 більше, ніж качок, а лебедів на 12 менше, ніж гусей. Скільки лебедів плавало на озері?

292. Обчисли усно.

293. Закінчи обчислення.

$$38 + 4 = (30 + 8) + 4 = 30 + (8 + 4) = 30 + 12 = \dots$$

$$55 + 9 = (50 + 5) + 9 = \dots$$

$$84 + 8 = \dots$$

$$27 + 7 = \dots$$

294. $x + 7 = 38$ $x - 7 = 38$ $38 - x = 7$

295. Кожне число за зразком заміни круглим числом.

Візьми до уваги: всі числа, що закінчуються цифрами 1, 2, 3, 4, округлюють до меншого; всі числа, що закінчуються цифрами 5, 6, 7, 8, 9, округлюють до більшого.

$$7 \rightarrow 10$$

$$9 \rightarrow \square$$

$$77 \rightarrow \square$$

$$91 \rightarrow \square$$

$$21 \rightarrow 20$$

$$62 \rightarrow \square$$

$$13 \rightarrow \square$$

$$49 \rightarrow \square$$

296. Склади і розв'яжи задачу за коротким записом.

Було — 37 ...
Подарували — 4 ... і 3 ... } ?

1 1 11 11 1

297. Бджілки Майя і Віллі були на відстані 38 м одна від одної. Яка відстань буде між ними, якщо кожна з них відлетить ще на 4 м?

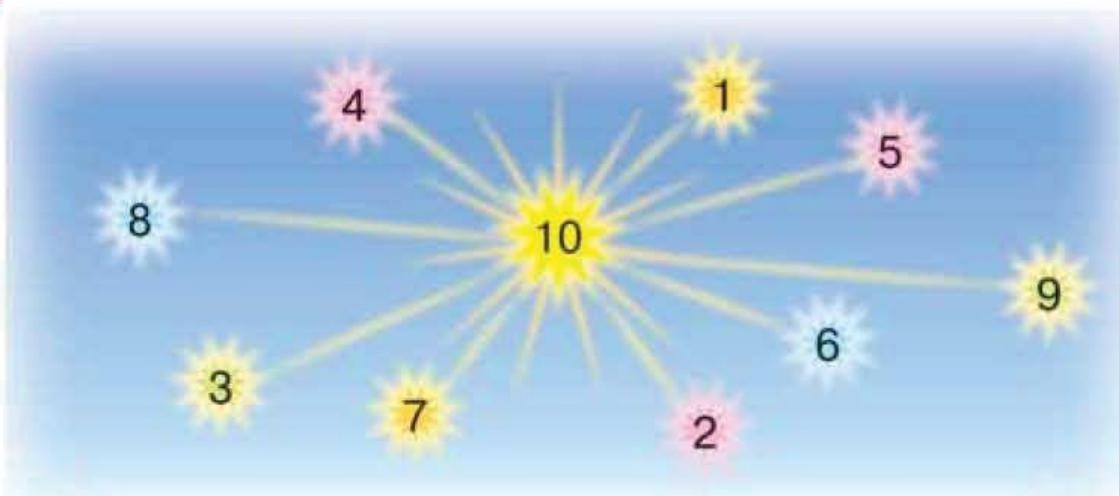
298. Довжина прямокутника 8 см, а ширина — на 5 см коротша. Побудуй прямокутник. Знайди його периметр.

299. Кожне число заміни круглим, близьким до нього:
 99, 8, 31, 66, 11, 73, 38, 52, 87, 44.

300. Склади і розв'яжи задачу за коротким записом.
 Було — 37 ...
Подарували — 4 ... і 3 ...
Залишилось — ?

301. Гра «Швидка відповідь».

- Доповни кожне з чисел до 10.

- Кожне число заміни круглим, близьким до нього.

302. Розглянь, як виконали додавання.

$$45 + 7 = 45 + 10 - 3 = 52$$

$$53 + 9 = 53 + 10 - 1 = 62$$

303. Виконай додавання способом округлення.

$$54 + 7$$

$$35 + 8$$

$$87 + 6$$

$$15 + 9$$

304. Знайди значення виразу:

$$c + 7, \text{ якщо } c = 77, 25, 19.$$

305. Бабуся Агнеса посадила a відер картоплі, а зібрала — на b відер більше. Скільки відер картоплі зібрала бабуся Агнеса? Склади вираз та знайди його значення, якщо $a = 9; b = 18$.

306. У театральній студії занималося 16 учнів перших класів і 22 другокласники. Серед них було 12 хлопців, а решта — дівчата. Скільки дівчат занималось у театральній студії?

307. Виконай додавання способом округлення.

$$46 + 8$$

$$18 + 8$$

$$73 + 9$$

$$24 + 7$$

308. У театральній студії занималось a учнів перших класів, а другокласників — на b учнів більше. Скільки дітей занималось у театральній студії? Склади вираз та обчисли його значення, якщо $a = 16, b = 6$.

2 2 22 22 2 2

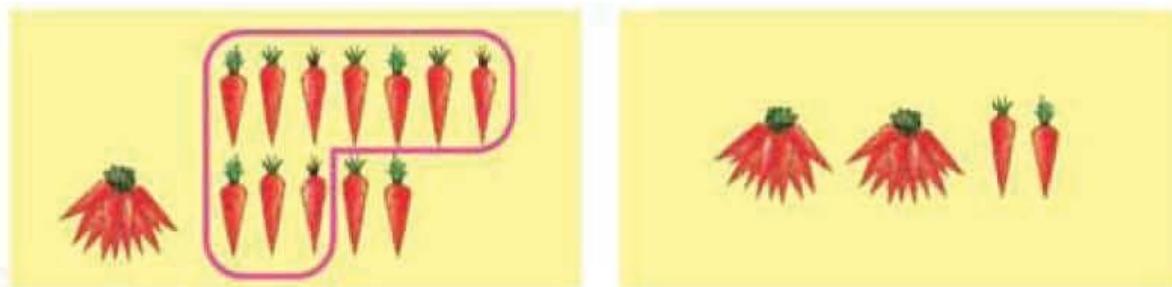
309. Склади і запиши вирази за таблицею. Обчисли їх значення.

a	15	22	19	45	78	9	16	87	13
$a + 6$									

310. Розглянь, як виконали додавання.

$$7 + 15 = 7 + 3 + 12 = (7 + 3) + 12 = 10 + 12 = 22$$

$\swarrow \uparrow \searrow$
 $3 + 12$

1. Двоцифрове число розклади на зручні доданки.
2. До одноцифрового числа додай перший із зручних доданків. Отримаєш кругле число 10.
3. До отриманого результату додай другий із зручних доданків.

311. Закінчи обчислення.

$$8 + 26 = (8 + 2) + 24 = 10 + 24 = \dots$$

$$6 + 48 = \dots$$

$$5 + 39 = (5 + 5) + 34 = \dots$$

$$9 + 83 = \dots$$

312. $9 + 17$

$6 + 26$

$4 + 89$

$5 + 17 - 20$

$3 + 39$

$3 + 48$

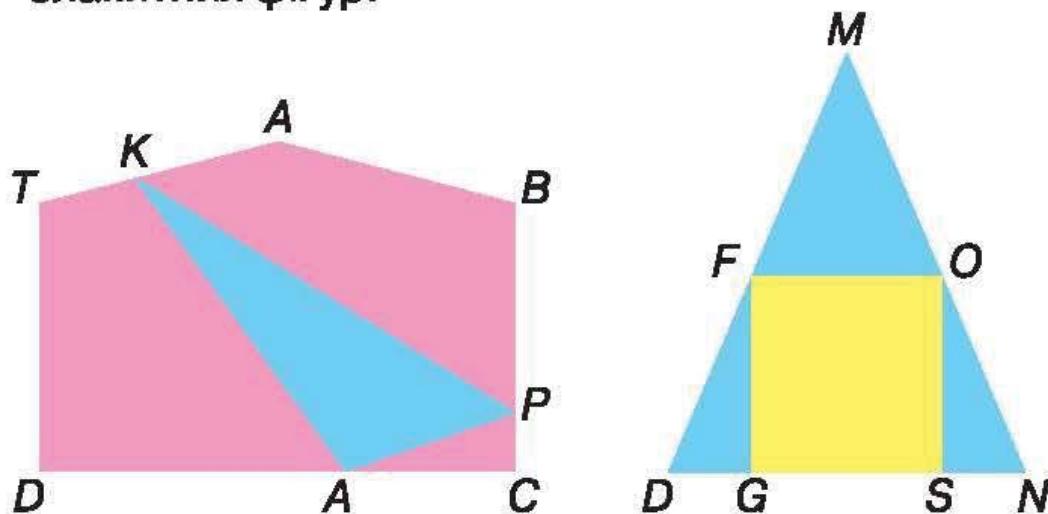
$7 + 35$

$9 + 13 + 70$

313. У супермаркеті вранці працювало 8 кас. О 10 год ранку відкрили ще 13 кас, а по обіді — ще 11 кас. Скільки кас працювало у другій половині дня? Розв'яжи задачу двома способами.

314. Назви всі фігури на кожному малюнку. Випиши назви всіх трикутників. Знайди і порівняй периметри блакитних фігур.

315. Які два числа додали, якщо сума більша від одного з них на 26 і більша від другого на 9? Знайди цю суму.

316. $7 + 28 - 20$ $5 + 56 + 6$ $4 + 67 - 30$ $8 + 24 + 4$

317. У магазин «Тканини» завезли 39 сувоїв тканини. Майстерня пошиття одягу купила 5 сувоїв шерсті і 3 сувої драпу. Скільки сувоїв тканини залишилось у магазині? Розв'яжи задачу двома способами.

318. Командна гра «Ланцюжок».

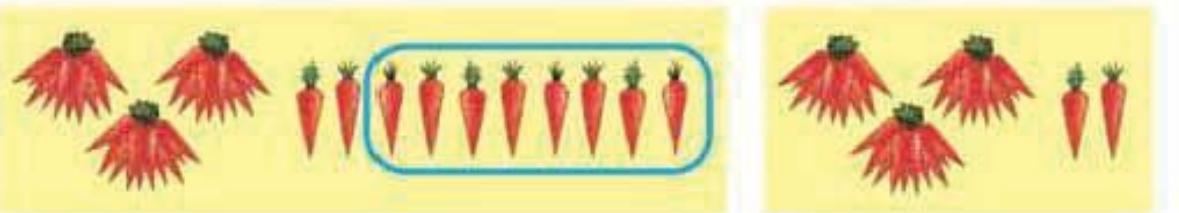

3 3 33 33 3 3

319. Розглянь, як виконали віднімання.

$$40 - 8 = (30 + 10) - 8 = (10 - 8) + 30 = 2 + 30 = 32$$

$\swarrow \searrow$
 $30 + 10$

1. Кругле число розклади на доданки, один з яких дорівнює 10.
2. Від десяти відніми одиниці.
3. Отриманий результат додай до десятків, що залишилися.

320. Закінчи обчислення.

$$20 - 5 = (10 + 10) - 5 = 10 - 5 + 10 = \dots$$

$$50 - 7 = (40 + 10) - 7 = \dots$$

$$70 - 3 = \dots$$

$$60 - 9 = \dots$$

321. $50 - 5 + 10$

$$50 - (15 + 5)$$

$18 + 22 - 3$

$$50 + (30 - 7)$$

$56 + 4 - 4$

$$6 + (40 - 4)$$

322. Для шкільного Свята урожаю учням потрібно виготовити із пап'є-маше 40 муляжів овочів і фруктів. Скільки муляжів учні вже виготовили, якщо їм залишилося виготовити ще 6?

323. Встав такі числа, щоб нерівності і рівності стали істинними.

$$25 \text{ см} > 2 \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$11 \text{ дм} < 1 \text{ м } \square \text{ см}$$

$$4 \text{ дм } 2 \text{ см} = \square \text{ см}$$

$$8 \text{ дм} < 8 \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$71 \text{ см} < 7 \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$3 \text{ м } \square \text{ дм} > 35 \text{ дм}$$

324. До різдвяних свят майстер виготовив 35 маленьких дідухів та 5 великих. 8 дідухів майстер залишив для своїх родичів, а решту продав. Скільки дідухів продав майстер?

325. $29 + 1 - 8$

$60 + 30 - 8$

$36 + 14 - 5$

$100 - 30 - 7$

$60 + 40 - 7$

$75 - 35 - 3$

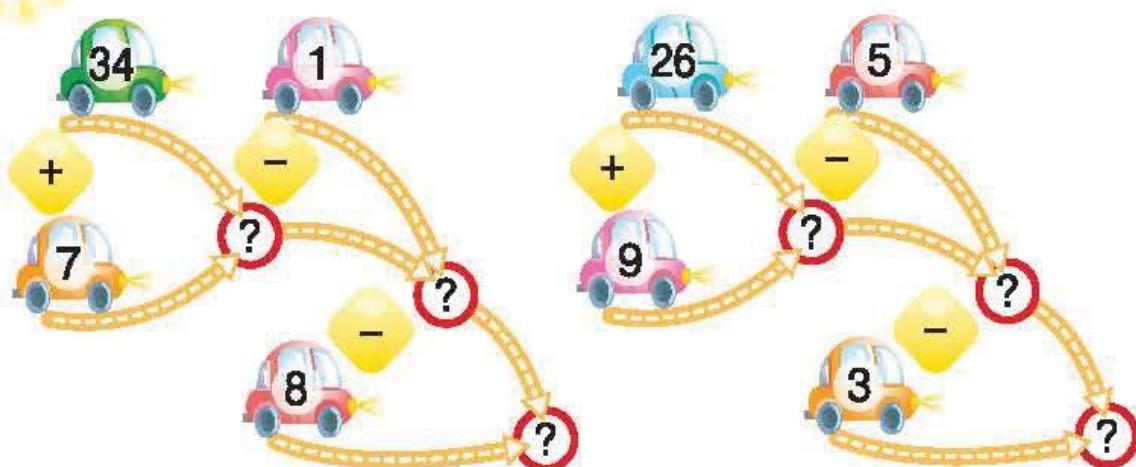
$75 + 15 - 3$

$23 + 17 - 4$

$70 - 20 - 9$

326. Брат і сестра мали 30 дисків. Скільки дисків було у брата, якщо у сестри було 9 дисків?

327. Гра «Кращий обчислювач».

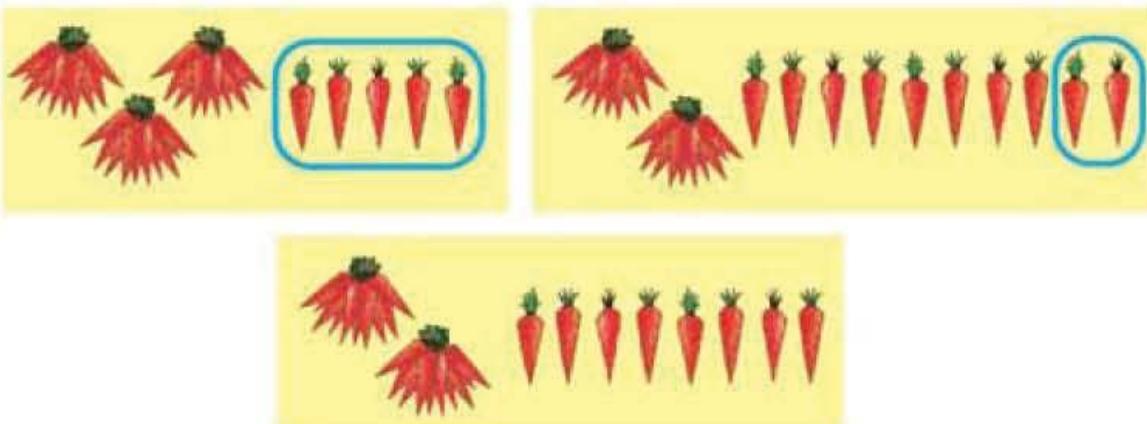

4 4 44 44 4 4

328. Розглянь, як виконали віднімання.

$$35 - 7 = 35 - (5 + 2) = (35 - 5) - 2 = 30 - 2 = 28$$

$\swarrow \searrow$
 $5 + 2$

- 1. Одноцифрове число розклади на зручні доданки.**
- 2. Від двоцифрового числа одноцифрове віднімай частинами.**

329. Закінчи обчислення.

$$24 - 5 = 24 - (4 + 1) = (24 - 4) - 1 = \dots$$

$$52 - 6 = \dots$$

$$76 - 9 = 76 - (6 + 3) = \dots$$

$$97 - 8 = \dots$$

330. Встав такі числа, щоб нерівності і рівності стали істинними.

$$23 - 6 > 6 + \square$$

$$72 - 6 < 56 + \square$$

$$62 + \square = 84 - 22$$

$$\square - 8 < 5 + 23$$

$$55 - \square < 45 + 7$$

$$16 + 8 = 14 + \square$$

331. Склади задачу за малюнком і розв'яжи її.

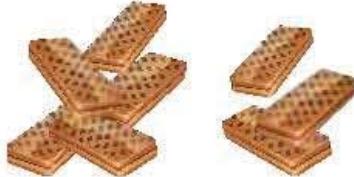
Було

Взяли

Залишилось

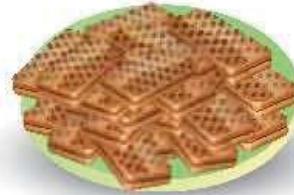
32

5

3

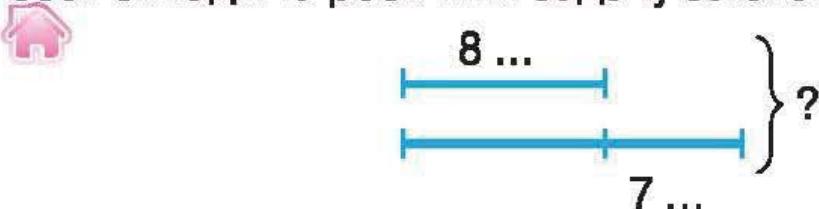
?

332. У змаганнях з бігу на короткі дистанції брали участь команди жінок та чоловіків. У команді чоловіків було 13 бігунів, а в команді жінок — на 5 бігунів менше. Скільки всього спортсменів брало участь у змаганнях?

333. Від якого двоцифрового числа треба відняти 5, щоб дістати найменше двоцифрове число?

334.	73 – 6	89 – 43	47 – 8
	38 + 9	39 – 16	
	46 – 8	23 + 50	67 + 22

335. Склади та розв'яжи задачу за схемою.

336. Командна гра «Ланцюжок».

Збільш на 8	13	24	55	67	38	89
Зменш на 21	23	21	36	79	84	91

337. Розстав дужки так, щоб утворились істинні рівності.

$$76 - 20 + 6 = 62$$

$$37 - 21 - 4 = 20$$

$$76 - 20 + 6 = 50$$

$$37 - 21 - 4 = 12$$

338. 1 год + 15 хв = хв

2 доби + 5 діб = діб

$$1 \text{ год} - 30 \text{ хв} = \square \text{ хв}$$

$$1 \text{ доба} - 7 \text{ год} = \square \text{ год}$$

339. $61 > 60$

$$56 > \square$$

$$32 > \square$$

$$65 < \square$$

$$39 < 40$$

$$17 < \square$$

$$7 < \square$$

$$93 > \square$$

Візьми до уваги: пропущене число має бути круглим.

5 5 55 55 5 5

340. Склади і розв'яжи задачі за коротким записом.

Було — 53 ...

Було — 53 ...

Використали — 5 ... і 4 ...

Привезли — 5 ... і 4 ...

Залишилось — ?

Стало — ?

341. $34 - 5 + 7$

$$34 - (5 + 7)$$

$$68 + 3 - 4$$

$$68 + (11 - 4)$$

$$86 - 9 + 10$$

$$86 - (7 + 1)$$

342. Кіт Кузя з'їв 3 сосиски, песик Барс — 4 сосиски, а

Василько — 2 сосиски. Скількох сосисок не долічилась мама, якщо вона купила 16 сосисок?

343. Розклади фломастери у підставки.

344. Розглянь, як виконали віднімання.

$$45 - 7 = 45 - 10 + 3 = 35 + 3 = 38$$

$$53 - 9 = 53 - 10 + 1 = 43 + 1 = 44$$

345. Виконай віднімання способом округлення.

$$54 - 7$$

$$35 - 8$$

$$87 - 6$$

$$15 - 9$$

$$48 - 7$$

346. Добери числові дані та розв'яжи задачу за допомогою виразу.

У кошику було $\square$ кг яблук і $\square$ кг груш. Використали $\square$ кг фруктів. Скільки фруктів залишилося?

347. У фруктовниці лежало 22 сливи. Маша з'їла 5 слив, а ведмідь — 4 сливи. Скільки слив залишилося?

348. У фруктовниці лежало 22 сливи. Маша з'їла 5 слив, а ведмідь поласував медом. Скільки слив залишилося?

349. $43 - 8 \bigcirc 43$ $55 - 6 \bigcirc 45$ $60 \bigcirc 84 - 9$
 $34 + 7 \bigcirc 41$ $51 - 4 \bigcirc 45$ $16 + 12 \bigcirc 12 + 16$

350. Виконай віднімання способом округлення.

$46 - 7$ $85 - 7$ $44 - 9$ $33 - 6$ $56 - 8$

351. Склади і розв'яжи задачу за виразом: $21 - (3 + 5)$.

352. Розв'яжи чарівний ланцюжок.

$34 - 6$ $+ 30$ $- 9$ $- 11$ $- 10$ $+ 6$

353.

$57 - 9$	$79 - 38$	$88 - 24$
$55 + 24$	$41 - 5$	
$64 - 7$	$48 + 7$	$36 + 52$

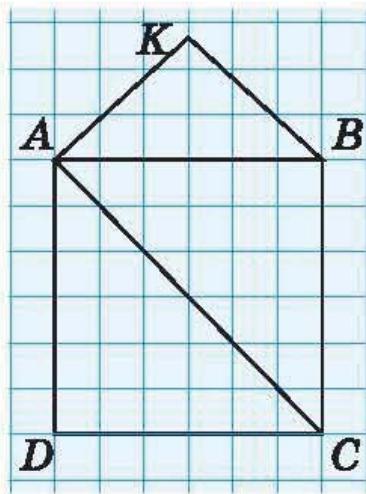

354. Знайди значення виразу:

$$81 + (a - b), \text{ якщо } a = 15, b = 9;$$

$$a + (b - 7), \text{ якщо } a = 25, b = 16.$$

355. На які многокутники поділено п'ятикутник? Назви всі фігури. Знайди периметри квадрата і найменшого трикутника.

356. • У якому випадку сума чисел буде дорівнювати першому доданку?

Другому доданку?

• У якому випадку різниця чисел буде дорівнювати нулю? Зменшуваному?

357. На озері плавало 17 качок і 6 селезнів. 4 качки полетіли. Скільки птахів залишилося на озері?

6   6   66   66   6

358. На озері плавало 27 качок. До них прилетіли 9 селезнів і 4 качки. Скільки птахів стало на озері?

  $56 - (16 - 9)$

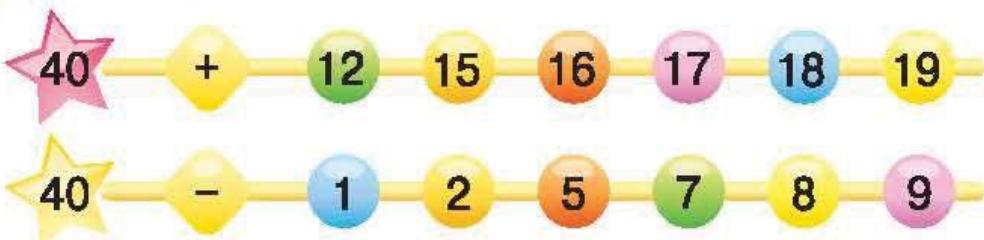
$81 - 9 + 12$

$52 + (34 - 20)$

$14 - (17 - 12)$

 360. Брати Кирило та Матвій вирішили протерти на своїх полицях книги. Після того, як Кирило протер 7 книг, а Матвій 8, ім залишилося протерти ще 15 книг. Скільки всього книг стояло на полицях?

 361. Обчисли усно.

362. $38 = 30 + 8$

$73 = \square + \square$

$49 = \square + \square$

$61 = 60 + 1$

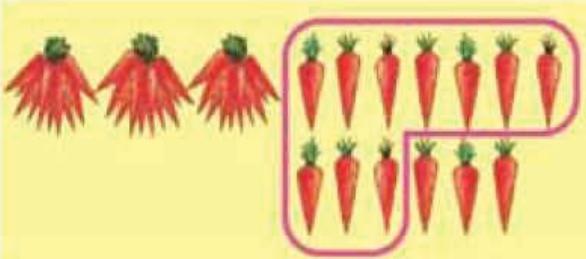
$27 = \square + \square$

$84 = \square + \square$

363. Розглянь, як виконали додавання.

$$27 + 16 = (20 + 10) + (7 + 6) = 30 + 13 = 43$$

$$\begin{array}{c} 20 + 7 \\ \swarrow \quad \nwarrow \\ 10 + 6 \end{array}$$

1. Розклади числа на розрядні доданки.
2. До десятків додай десятки.
3. До одиниць додай одиниці.
4. Отримані результати додай.

364. Закінчи обчислення.

$$26 + 65 = (20 + 60) + (6 + 5) = 80 + 11 = \dots$$

$$57 + 34 = \dots$$

$$64 + 28 = \dots$$

$$29 + 26 = \dots$$

365. Шкільна бібліотека отримала для другокласників 35 підручників з математики, а з читання — на 12 підручників більше. Скільки всього підручників для другокласників отримала бібліотека?

366. У колекції Остапа 14 трансформерів. Це на 5 менше, ніж у Семена. Скільки трансформерів у хлопчиків разом?

367. Склади задачу за виразом: $59 - (23 + 16)$.

  $37 + 17$

$$19 + 32$$

$$56 + 38$$

$$25 + 26$$

$$34 - 20$$

$$65 - 55$$

$$94 - 40$$

$$80 - 40$$

369. Кролик Рудь зібрав з двох грядок 37 морквин, а з третьої — на 11 морквин менше, ніж з перших двох разом. Скільки морквин зібрав кролик Рудь з трьох грядок?

370. Розв'яжи чарівний ланцюжок.

$$15 + 7 + 8 + 6 + 5 + 4 + 3 ?$$

371. Розглянь, як виконали додавання.

I спосіб

$$45 + 27 = (40 + 20) + (5 + 7) = 60 + 12 = 72$$

$\swarrow \searrow$
 $40 + 5 \quad 20 + 7$

7 7 7 7 7

ІІ способі

$$45 + 27 = 45 + (20 + 7) = (45 + 20) + 7 = 65 + 7 = 72$$

$\swarrow \searrow$
20 + 7

372. Розв'яжи з поясненням двома способами.

$$37 + 55 \quad 56 + 38 \quad 26 + 19 \quad 75 + 16 \quad 64 + 18$$

373. У шкільному театрі «Прем'єра» займалося 16 дівчаток. Це на 8 більше, ніж було хлопчиків у цьому театрі. Скільки всього дітей займалось у шкільному театрі?

Запиши за зразком.

Дівчаток — 26, це на 8 більше } ?
Хлопчиків — ?

374. Іра прочитала 27 сторінок книжки. Це на 25 сторінок менше, ніж таї залишилося прочитати. Скільки сторінок у цій книжці?

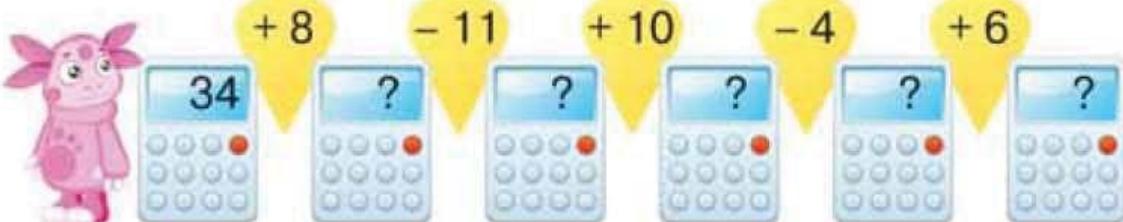
375. Ширина прямокутника дорівнює 3 см, що на 4 см менше від його довжини. Побудуй прямокутник. Знайди його периметр.

376. Виконай додавання двома способами.

🏠 43 + 38   27 + 27   66 + 35   18 + 23   49 + 35

377. У Остапа було 25 комп'ютерних ігор. Це на 18 ігор менше, ніж у Богдана. У Іллі було на 4 гри менше, ніж у Богдана. Скільки комп'ютерних ігор було у Іллі?

378. Допоможіть Лунтику відремонтувати обчислювальну машину.

379. $23 \text{ см} + \square \text{ см} = 35 \text{ см}$
 $1 \text{ дм} - \square \text{ см} = 7 \text{ см}$

$45 \text{ к.} - \square \text{ к.} = 30 \text{ к.}$
 $\square \text{ кг} + 8 \text{ кг} = 27 \text{ кг}$

380. Запиши вирази й обчисли їх значення.

- Від 45 відніми суму чисел 9 і 3.
- 56 збільш на різницю чисел 19 і 4.
- Суму чисел 37 і 7 зменш на 23.
- 85 зменш на різницю чисел 34 і 20.

381. $x + 17 = 19$ $x - 17 = 19$ $19 - x = 17$

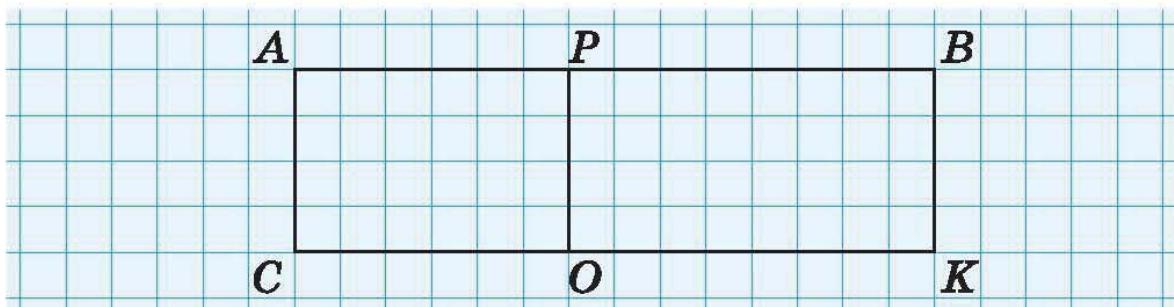
382. Склади і розв'яжи задачі за таблицею.

Було	Полетіло	Залишилося
21 літак	?	7 літаків
?	9 літаків	16 літаків

383. На водяних ліліях сиділи 26 метеликів і кілька бабок. Коли 7 бабок полетіло, то їх залишилося 5. Придумай різні запитання. Добери вираз, який допоможе знайти відповідь на кожне твоє запитання.

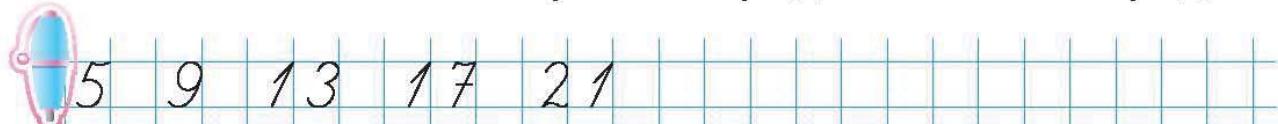
$7 + 5$ $26 + (7 + 5)$ $26 - (7 + 5)$

384. Назви всі прямокутники на малюнку. Знайди периметр кожного прямокутника.

385. $28 \text{ см} + 19 \text{ см} = \square \text{ см}$ $27 \text{ л} + 65 \text{ л} = \square \text{ л}$
 $2 \text{ дм} - 13 \text{ см} = \square \text{ см}$ $46 \text{ кг} + 54 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

Встанови закономірність і продовж числовий ряд.

 386. Ворона Каркарона принесла до свого гнізда 35 срібних монет та 12 блискучих прикрас. Чого Каркарона принесла більше: монет чи прикрас? На скільки?

 387. Віллі, Біллі та Діллі виконали завдання Поночки. Хто з них найкраще справився із завданням?

$16 + 35 = 41$

$34 - 13 = 21$

$45 - 6 = 39$

$21 - 6 = 15$

$42 - 9 = 33$

$56 + 40 = 96$

$18 + 7 = 26$

$35 - 7 = 24$

$53 - 21 = 32$

$39 + 7 = 46$

$23 - 7 = 14$

$16 + 8 = 26$

388. $37 + 2 = 39$

$39 - 37 = 2$

$39 - 2 = 37$

$33 + 5 = 38$

$\square - \square = \square$

$\square - \square = \square$

$16 + 3 = 19$

$\square - \square = \square$

$\square - \square = \square$

389. $5 \text{ дм } 4 \text{ см} \bigcirc 45 \text{ см}$

$99 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$

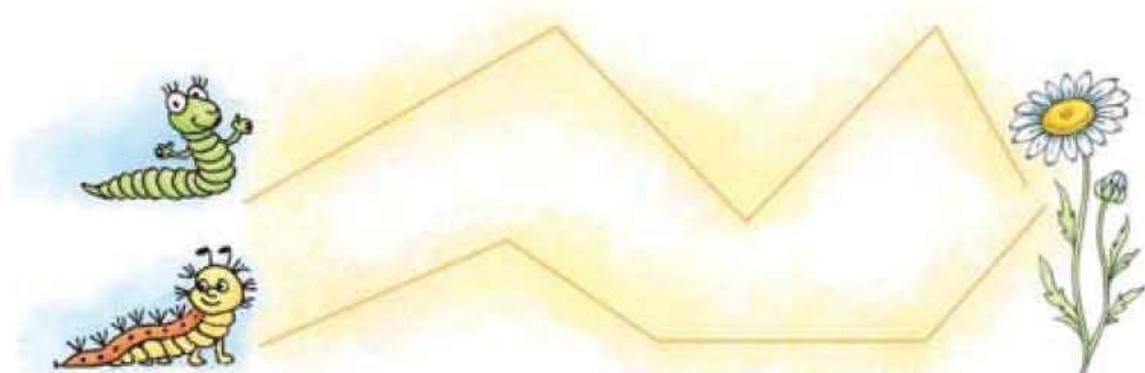
$75 \text{ хв} \bigcirc 1 \text{ год } 5 \text{ хв}$

$2 \text{ доби } 2 \text{ год} \bigcirc 49 \text{ год}$

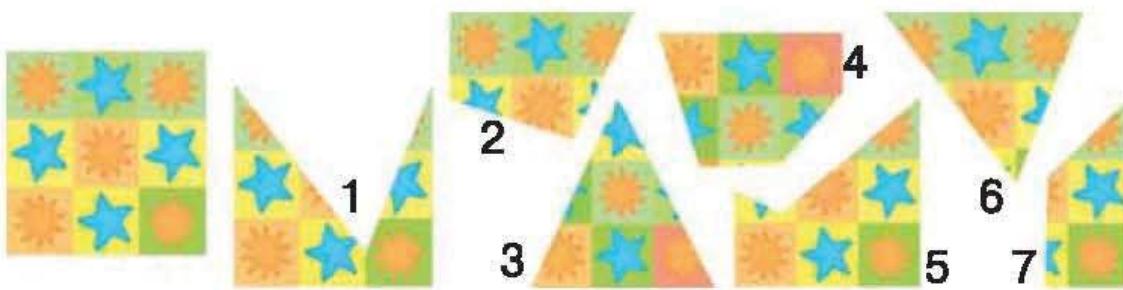
390. Учні 2 класу на перерві пили сік. 12 учнів пили апельсиновий сік, 9 — томатний і 10 учнів — яблучний. Скільки учнів у цьому класі? Складіть і розв'яжіть аналогічну задачу про свій клас.

391. Мирон назбирав наклейки: про роботів — 26, про динозаврів — 13, про космос — 9. Скільки всього наклейок назбирав Мирон?

392. Визнач довжину шляху, який проповзли гусінь Буся і черв'ячок Зем. Хто проповз більше?

393. З яких фігур можна скласти квадрат?

394. Встав такі числа, щоб рівності стали істинними.

1) $33 + 8 = 9 + \square$ 2) $\square + 17 = 31 - 7$ 3) $67 - 25 = 19 + \square$

395. На алеї росло 13 берізок, 9 каштанів і 8 лип. Скільки дерев росло на алеї?

396. Гра «Швидкий рахунок».

$43 - 30$	$29 - 8$	$65 - 45$
$\square + 6$	$\square + 7$	$\square + 8$
$\square - 9$	$\square + 20$	$\square - 9$
<hr/> $\square$	<hr/> $\square$	<hr/> $\square$

397. Розглянь, як виконали віднімання.

I спосіб

$$45 - 27 = (45 - 20) - 7 = 25 - 7 = 25 - 5 - 2 = 20 - 2 = 18$$

$\swarrow$ $\searrow$

$20 + 7$ $5 + 2$

II спосіб

$$45 - 27 = (45 - 20) - 7 = 25 - 7 = 15 - 7 + 10 = 8 + 10 = 18$$

$\swarrow$ $\searrow$

$20 + 7$ $10 + 15$

398. Розв'яжи з поясненням двома способами.

$$35 - 28 \quad 56 - 38 \quad 26 - 19 \quad 85 - 16 \quad 43 - 25$$

399. 37 см – 29 см   1 м – 3 дм   55 хв – 26 хв
 1 дм 42 см – 37 см   4 дм – 34 см   1 год + 15 хв

9 9 99 99 9

400. Мама зліпила 32 вареники з сиром. Це на 15 вареників більше, ніж з вишнями. Скільки всього вареників зліпила мама?

401. Накресли ламану, що складається з двох ланок. Довжина першої ланки дорівнює 8 см. Це на 3 см коротше, ніж довжина другої ланки. Знайди довжину ламаної.

402.

$$69 \bigcirc 9 \bigcirc 10 \bigcirc 1 = 69$$

$$38 \bigcirc 10 \bigcirc 12 = 40$$

403. Розв'яжи з поясненням двома способами.

$$32 - 15$$

$$94 - 56$$

$$81 - 24$$

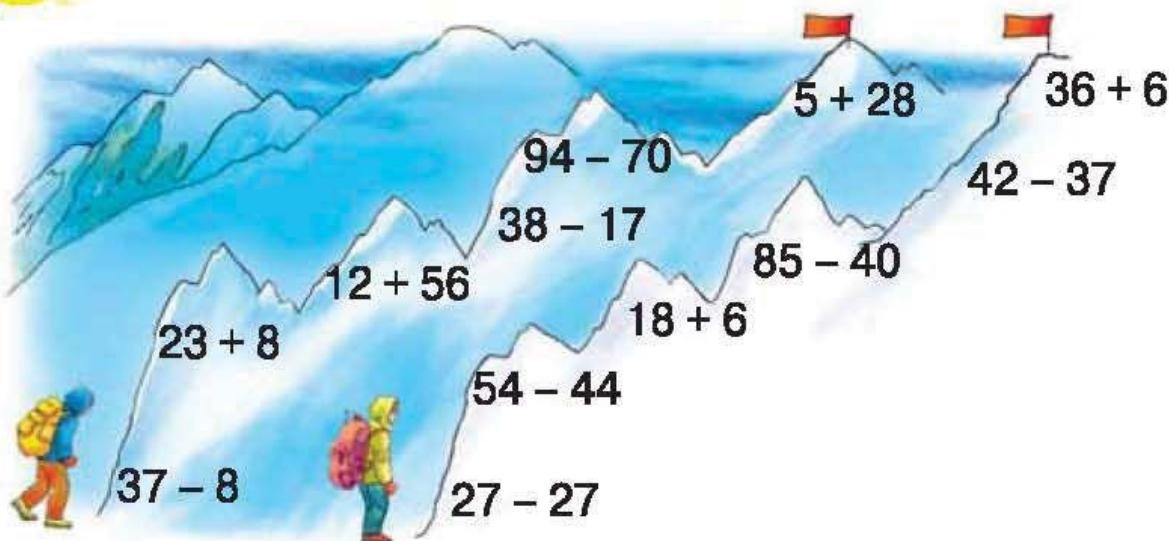
$$28 - 19$$

$$45 - 18$$

404. У Чіпа 42 горішки. Це на 15 горішків більше, ніж у Дейла. Скільки горішків у Чіпа і Дейла разом?

405. Гра «Хто швидше досягне вершини?».

406.

Числа

Знайти

$$25 \text{ і } 16$$

суму

$$56 \text{ і } 9$$

різницю

$$49 \text{ і } 24$$

різницю

Числа

Знайти

$$86 \text{ і } 34$$

різницю

$$62 \text{ і } 12$$

суму

$$23 \text{ і } 28$$

суму

407. $34 - 15 = 19$
 $19 + 15 = 34$
 $34 - 19 = 15$

$63 - 36 = 27$
 $\square + \square = \square$
 $\square - \square = \square$

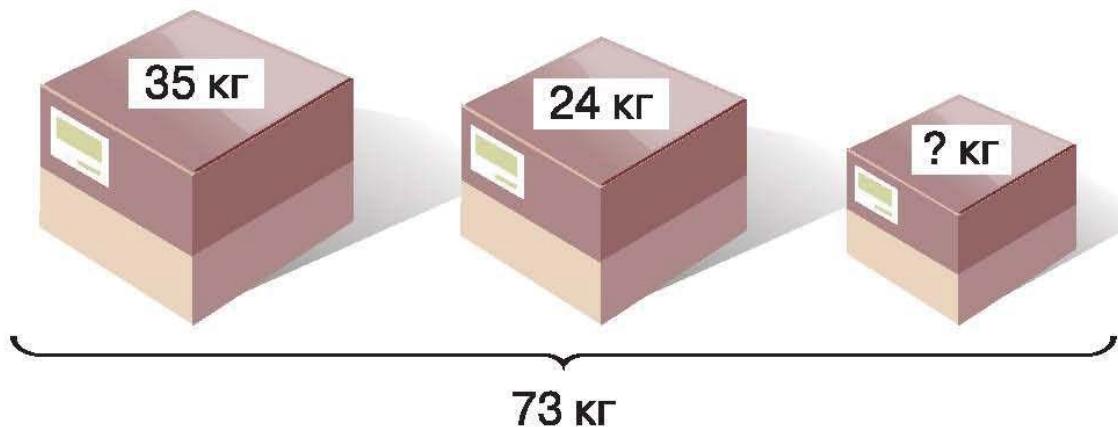
$74 - 27 = 47$
 $\square + \square = \square$
 $\square - \square = \square$

408. Розстав, де потрібно, дужки так, щоб рівності стали істинними.

$$\begin{array}{lll} 54 - 24 + 20 = 10 & 97 - 5 + 2 = 90 & 60 - 5 + 5 = 50 \\ 60 - 10 + 5 = 55 & 68 + 20 - 8 = 80 & 99 - 50 + 49 = 0 \end{array}$$

409. $90 \text{ см} = \square \text{ дм}$ $1 \text{ год } 10 \text{ хв} = \square \text{ хв}$ $4 \text{ тижні} = \square \text{ діб}$
 $2 \text{ м} = \square \text{ дм}$ $37 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$ $2 \text{ доби} = \square \text{ год}$

410. Розв'яжи задачу за малюнком.

Для розв'язання цієї задачі можна скласти вираз $73 - (35 + 24)$ і відняти суму від числа. Цю дію можна виконати трьома способами.

$$a - (b + c) = (a - b) - c = (a - c) - b$$

411. Учні здали на перевірку 31 зошит з математики, 28 зошитів з рідної мови, а решту — з іноземної мови. Скільки зошитів з іноземної мови здали учні, якщо всього вони здали 88 зошитів?

412. Обчисли зручним способом.

$$47 - (24 + 3) \quad 58 - (38 + 1) \quad 95 - (37 + 5)$$

10 10 100 100 10

413. Обчисли зручним способом.

$$85 - (22 + 13)$$

$$62 - (12 + 3)$$

$$41 - (8 + 11)$$

414. У Софії було 26 фломастерів, а у Рити — 32. Скільки фломастерів було у Діни, якщо у трьох дівчаток разом було 94 фломастери?

415. Запиши всі можливі рівності на додавання і віднімання, утворені з чисел:

$$67, 14, 81;$$

$$32, 49, 81;$$

$$56, 25, 81.$$

416. Заповни магічні квадрати.

4	19	17
23	10	
13	11	

12		16
	10	6
		8

417. Назви масу кожного мішка.

100 кг

90 кг

80 кг

75 кг

100 кг = 1 центнер (ц)

1 ц = 100 кг

418. Який з мішків на малюнку вгорі має масу 1 ц?

$$419. 38 \text{ кг} \bigcirc 1 \text{ ц}$$

$$75 \text{ кг} \bigcirc 1 \text{ ц}$$

$$90 \text{ кг} \bigcirc 100 \text{ кг}$$

420. $56 \text{ кг} + 33 \text{ кг}$
 $95 \text{ кг} + 5 \text{ кг}$

1 ц – 50 кг
38 кг + 62 кг

1 грн – 70 к.
1 м – 10 дм

421. Дідусь накачав на пасіці гречаного меду. 18 кг меду дідусь продав і в нього залишилося ще 47 кг. Скільки гречаного меду накачав дідусь? Розв'яжи задачу за допомогою рівняння.

422. До ідалльні привезли 1 ц цукру. Спочатку використали 30 кг, а потім – ще 54 кг. Скільки цукру залишилося? Розв'яжи задачу двома способами.

423. $45 + 13 - 50$ $67 - 8 + 34$ $100 - (37 - 13)$

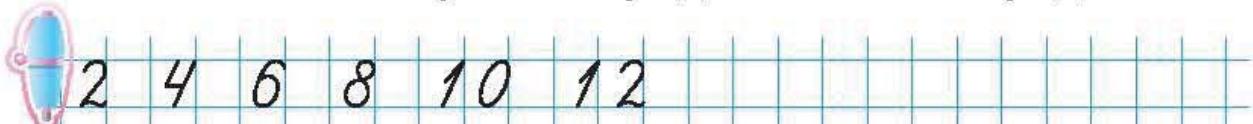
424. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

425. Кожне з чисел округли до більшого:
16, 24, 36, 41, 59, 88, 65, 76, 97.

426. Троє другокласників розв'язували один і той самий приклад різними способами. Поясни способи розв'язання кожного учня. Який спосіб найзручніший?

Встанови закономірність і продовж числовий ряд.

I спосіб

$$40 - 27 = (30 + 10) - (20 + 7) = \\ = (30 - 20) + (10 - 7) = 10 + 3 = 13$$

II спосіб

$$40 - 27 = 40 - (20 + 7) = (40 - 20) - 7 = 13$$

III спосіб

$$40 - 27 = 40 - 30 + 3 = 13$$

427. Розв'яжи з поясненням різними способами.

$$50 - 24$$

$$70 - 36$$

$$80 - 55$$

$$100 - 78$$

428. $53 - (20 + 23)$ $25 + 8 + 12$ $97 - (48 + 40)$

429. У двох вагонах тролейбуса було 50 пасажирів. У першому вагоні було 35 пасажирів. Скільки пасажирів було у другому вагоні? Розв'яжи задачу рівнянням.

430. Склади і розв'яжи задачі за коротким записом.

На I п. — 16 кн.

На II п. — 13 кн.

На III п. — ?, на 9 кн. більше, ніж

На I п. — 16 кн.

На II п. — 13 кн.

На III п. — ?, на 7 кн. менше, ніж

?

?

431. Обчисли периметр трикутника зі сторонами 8 см, 7 см, 4 см.

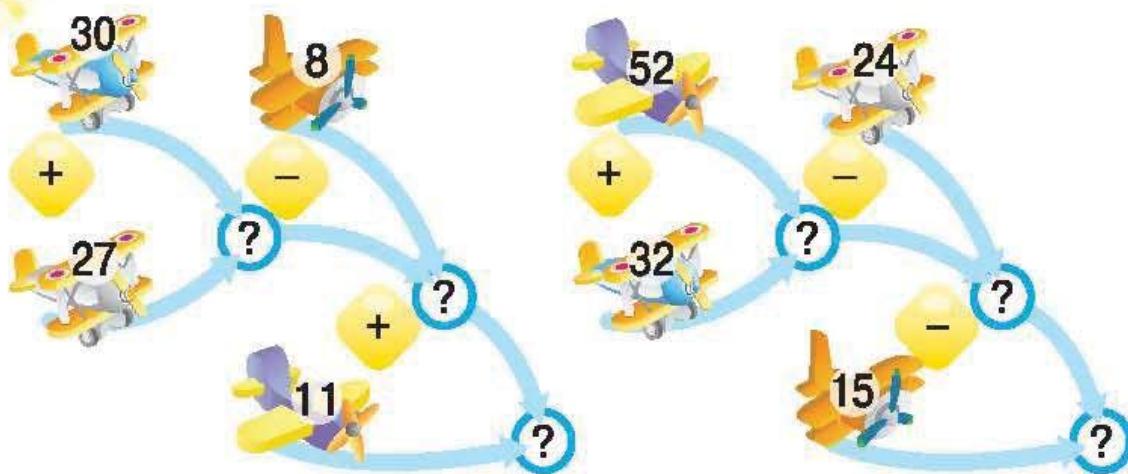
$$432. 60 - (11 + 20)$$

$$50 - (20 + 23)$$

$$90 - (45 + 20)$$

 433. У Софійки в акваріумі 9 рибок, у Валерії — 7, а у Тамари — на 8 рибок більше, ніж у Софійки і Валерії разом. Скільки рибок у Тамари?

434. Гра «Кращий обчислювач».

435. Знайди значення виразів, якщо $a = 8$.

$$30 - a \quad a + 27 \quad 40 - (a + 9) \quad 70 - a + 12$$

436. Який результат отримаємо, якщо:

- від суми віднімемо перший доданок;
- від зменшуваного віднімемо різницю;
- до різниці додамо від'ємник;
- від суми віднімемо другий доданок;
- від числа віднімемо це саме число?

437. Виконай перевірку.

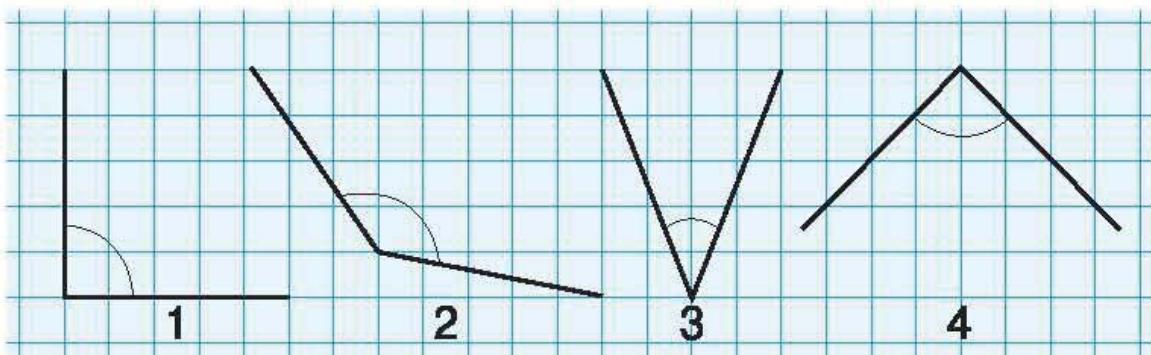
$$64 + 27 = 81 \quad 80 - 36 = 44 \quad 65 + 0 = 65$$

438. На фото зліва — польовий горобець, справа — горобець хатній. Довжина тіла кожної пташки — 14 см, а хвоста — 6 см. Порівняй довжину тіла і хвоста пташки. На скільки тулуб довший від хвоста?

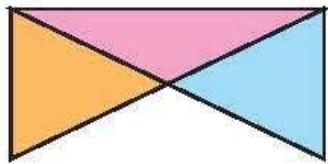
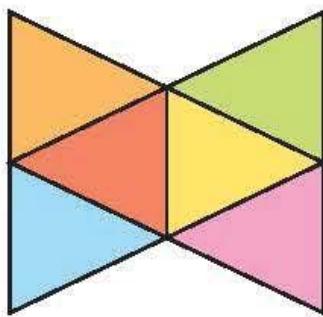

10 20 30

439. Визнач прямі кути.

440. Скільки трикутників у кожній фігурі? Скільки трикутників потрібно добудувати у кожній фігурі, щоб утворився прямокутник?

441. $38 - 32 + 7$

$$35 + 16 - 4$$

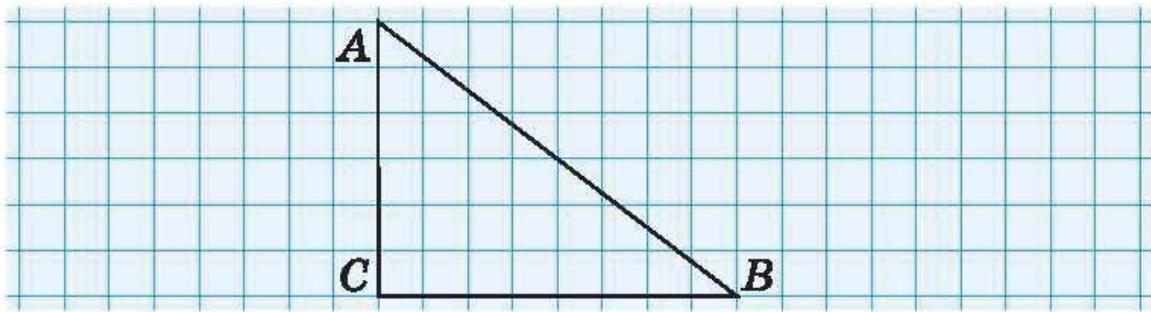
$$65 + 34 - 31$$

$$92 - 48 + 19$$

$$56 + (36 - 25)$$

$$94 - (67 + 23)$$

442. Знайди прямий кут у трикутнику. Виміряй сторони і знайди периметр трикутника.

443. Знайди значення виразів, у яких перша дія — додавання.

$$65 - 9 + 17$$

$$27 + (24 - 15)$$

$$25 + 37 - 60$$

$$45 + 6 - 11$$

$$9 + 73 + 7$$

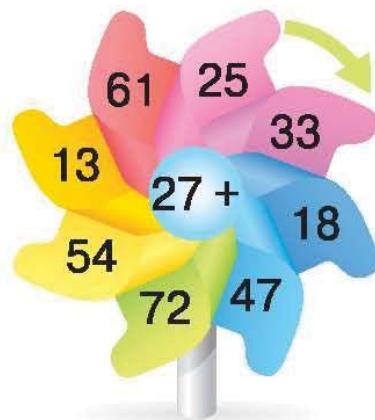
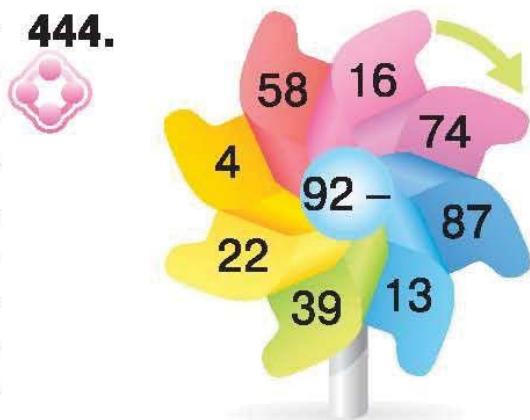
$$74 - (45 + 29)$$

$$60 - (36 + 7)$$

$$28 + 45 - 50$$

$$100 - 40 - 20$$

444.

445. Розстав, де потрібно, дужки так, щоб рівності стали істинними.

$$72 - 22 + 50 = 0 \quad 96 - 15 + 2 = 83 \quad 60 - 25 + 15 = 20$$

$$20 + 10 - 5 = 25 \quad 48 - 20 + 6 = 22 \quad 100 - 50 + 49 = 99$$

446. Біля годівниці було 22 горобці і 9 синиць. З синиці та 9 горобців полетіли. На скільки більше залишилося горобців, ніж синиць?

План розв'язання.

1) Скільки синиць залишилося?

2) Скільки горобців залишилося?

3) На скільки більше залишилося горобців, ніж синиць?

447. У кіоску було 42 журнали «Пізнайко» і 38 журналів «Малятко». За день продали 24 журнали «Пізнайко» і 15 журналів «Малятко». Поясни, що дізналися цими діями:

$$42 + 38; \quad 42 - 24; \quad 38 - 15; \quad (42 - 24) + (38 - 15);$$

$$24 + 15; \quad 24 - 15; \quad 42 - 38; \quad (38 - 15) - (42 - 24).$$

448. У кіоску було 42 журнали «Пізнайко» і 38 журналів «Малятко». За день продали 24 журнали «Пізнайко» і 15 журналів «Малятко». Яких журналів залишилося більше і на скільки? Розв'яжи задачу за планом.

0 11 22 33

449. Розглянь малюнки. Вгорі — метелик-вітрильник з Північної Америки. Він має розмах крил 10 см. Знизу — метелик родом із Мексики. Він має розмах крил на 10 см більший, ніж у метелика-вітрильника. Запиши довжину розмаху крил кожного метелика в дециметрах. Зобрази довжину розмаху крил метелика-вітрильника у вигляді відрізка.

450. Знайди значення виразу:

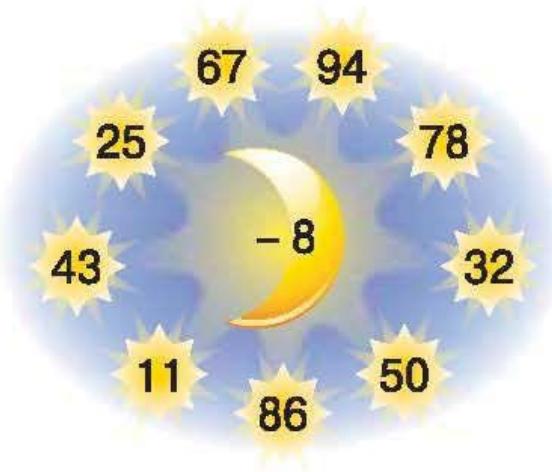
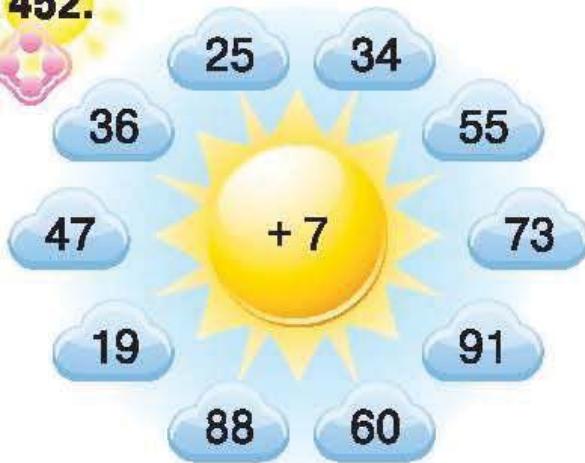

$$38 - (a - 8), \text{ якщо } a = 18, 39, 38;$$

$$67 - (b + 9), \text{ якщо } b = 8, 25, 32.$$

451. Бджола Майя за літо назбирала 27 кг липового меду і 24 кг квіткового. А Віллі назбирав 36 кг акацієвого меду і 15 кг гречаного. Хто назбирав меду більше і на скільки? Розв'яжи задачу за планом.

452.

453. Розв'яжи чарівний ланцюжок.

$$41 - 5 + 44 - 1 - 18 - 31 + 11$$

454. $90 \text{ см} = \square \text{ дм}$
 $1 \text{ м} = \square \text{ см}$

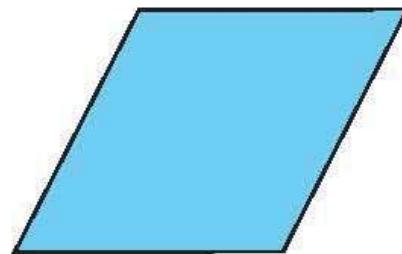
$3 \text{ дм } 5 \text{ см} = \square \text{ см}$
 $1 \text{ м} = \square \text{ дм}$

$1 \text{ год} = \square \text{ хв}$
 $1 \text{ ц} = \square \text{ кг}$

455. За день у магазині продали 27 жіночих курток, чоловічих — на 5 більше, а дитячих стільки, скільки жіночих і чоловічих разом. Скільки дитячих курток продали за день у магазині?

456. Від стрічки завдовжки 62 см відрізали 4 дм. Стрічка якої довжини залишилася? На скільки довша стрічка, що відрізали, ніж та, що залишилася?

457. Яка фігура має більший периметр?

458. $37 - (15 + 4)$
 $(23 + 41) - 8$

$(16 + 15) - 13$
 $34 + (67 - 20)$

$80 - (38 + 7)$
 $(95 - 35) - 48$

459. Щоб прикрасити зал до свята, діти вирізали 29 блакитних зірочок, синіх — на 7 зірочок більше, ніж блакитних, а рожевих — на 17 зірочок більше, ніж синіх. Скільки рожевих зірочок вирізали діти?

460. Назви всі лінії на малюнку. Виділи множини замкнених і незамкнених ліній. Виділи множину замкнених кривих ліній.

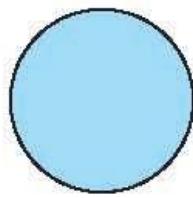

Встанови закономірність і продовж числовий ряд.

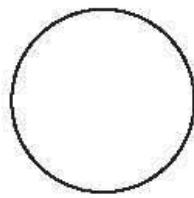

1 3 5 7 9 11

461. Розглянь геометричні фігури.

Це — **круг**

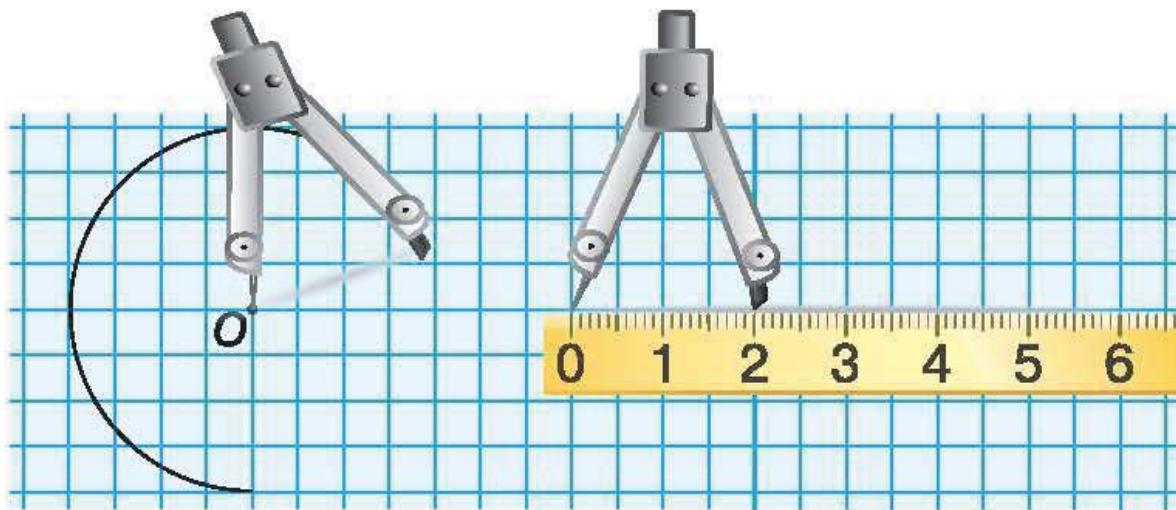

Це — **коло**

Коло — замкнена крива лінія. Круг — частина площини, що обмежена колом.

463. Коло можна побудувати за допомогою циркуля. Точка, в якій міститься голка циркуля — центр кола. Ця точка позначається великою латинською буквою O .

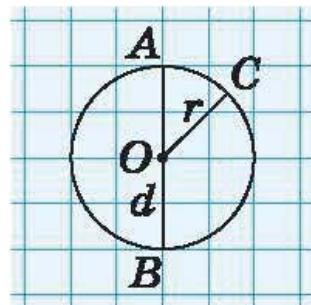

462. Розглянь малюнок.

AB — відрізок, що сполучає дві точки кола і проходить через його центр. Це — **діаметр**. Його позначають d .

OC — відрізок, що сполучає центр кола і точку кола. Це — **радіус**. Його позначають r .

Чи є інші радіуси на малюнку? Назви їх. Виміряй їх довжини. Зроби висновок.

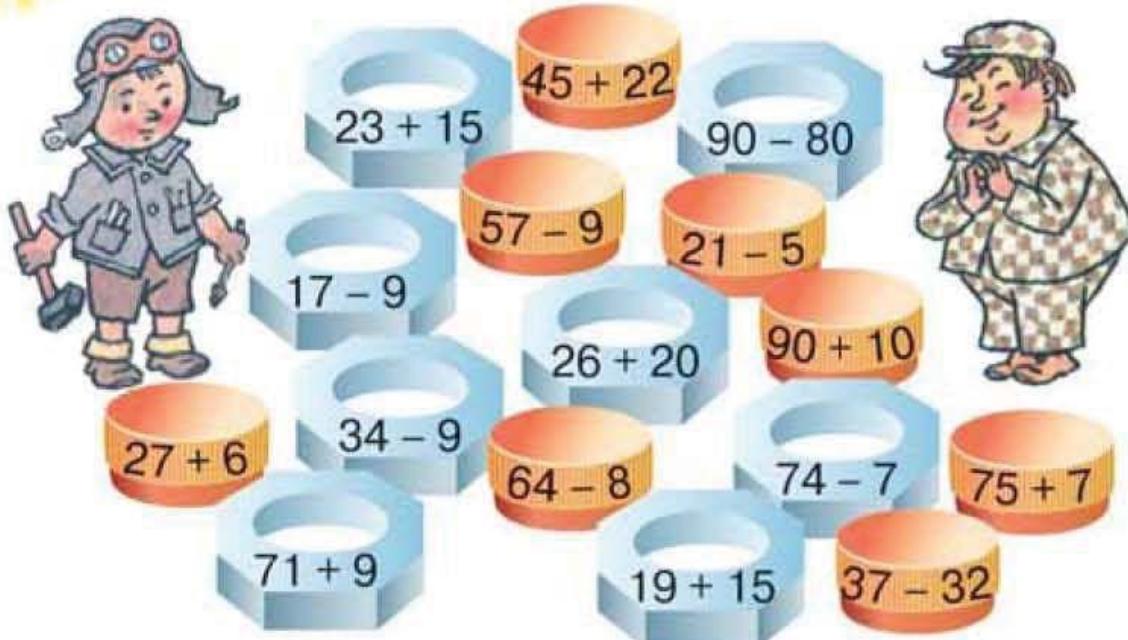
464. Накресли коло з радіусом $r = 3$ см і круг з радіусом $r = 2$ см.

465. В одній кишені Сиропчика було 19 гарбузових насінин, а в іншій — на 8 насінин більше. Постав питання та розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернену задачу.

 466. Сиропчик для підготовування птахів взимку назбиррав 27 мішечків гарбузового насіння, кавунових зерняток — на 4 мішечки більше, а соняшникового насіння — на 3 мішечки менше, ніж мішечків з кавуновими зернятками. Постав питання до задачі так, щоб вона розв'язувалась на три дії. Розв'яжи задачу.

 467. Накресли коло, радіус якого дорівнює 4 см. Познач центр кола. Проведи два радіуси. Познач їх буквами латинського алфавіту.

 468. Допоможи Гвинтику та Сиропчику знайти свої речі.

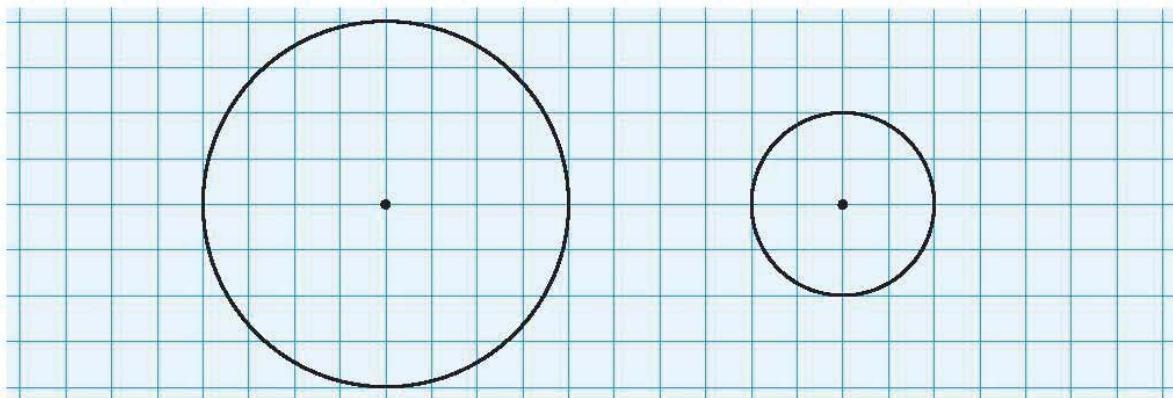

469. Висота ялини становить 19 м, тополі — на 5 м менша, ніж ялини, а каштана — на 7 м менша, ніж ялини. Яка висота каштана?

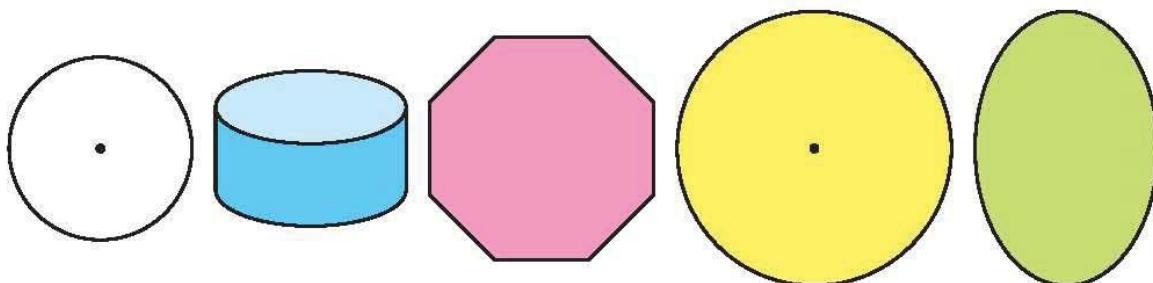
у у у у

470. Виміряй радіус і діаметр кожного кола. Порівняй їх величини. Що цікавого ти помітив?

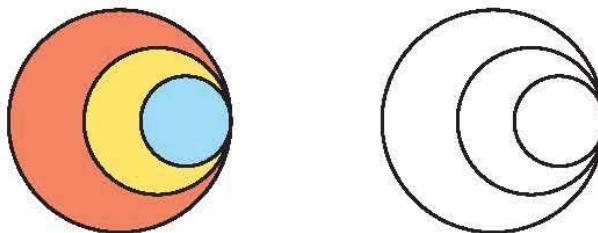

$$d = r + r$$

471. Знайди зайву фігуру. Виміряй радіус кола. Виміряй діаметр круга.

472. Що зображено на кожному з малюнків? Що однакове, а що — різне?

473. Продовж висловлювання так, щоб вони стали істинними:

- діаметр — це відрізок, що проходить через ...;
- коло — це замкнена ...;
- круг — частина площини, що обмежена ...;
- відрізок, що з'єднує центр кола з будь-якою точкою на колі — це ... .

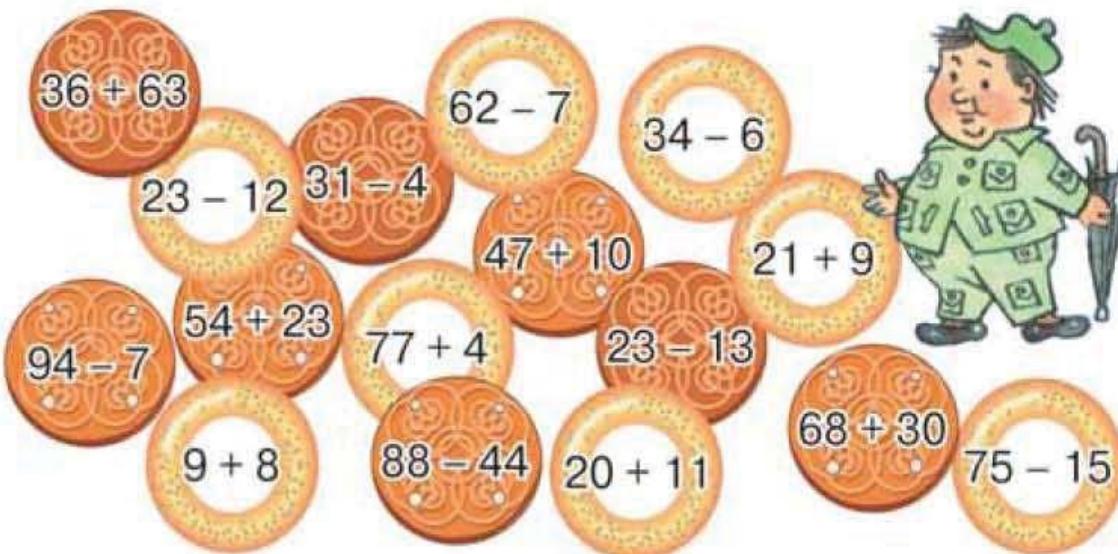
474. $34 + (38 - 30)$

$52 - 9 + 13$

$47 - (29 + 18)$

475. У лижніх змаганнях брали участь 17 хлопчиків і 8 дівчат. 5 хлопчиків і 3 дівчинки зійшли з дистанції. Скільки лижників дійшли до фінішу?

476. Допоможи Пончику зібрати бублики і печиво. На які геометричні фігури схожі бублики? А печиво?

477. $52 > 32$ на $\square$
 $16 < 35$ на $\square$

$49 > 31$ на $\square$
 $13 < 45$ на $\square$

$37 < 67$ на $\square$
 $84 < 99$ на $\square$

478. Знайди числове значення виразу:

$38 - a$, якщо $a = 16, 23, 35$;

$b - (b - 38)$, якщо $b = 58, 49, 64$;

$58 - (c + 7)$, якщо $c = 34, 20, 33$.

479. $x + 27 = 31$

$x - 13 = 19$

$63 - x = 37$

480. 32 другокласники у дворі школи будували снігове містечко. 17 хлопчиків будували укріплення, 5 дівчаток прикрашали фортецю, а решта учнів — ліпили снігових лицарів. Скільки другокласників ліпили снігових лицарів?

d d d d

481. Накресли коло, радіус якого 3 см. Який діаметр цього кола?

482. У велосипедному колесі 12 спиць. Скільки проміжків між спицями у колесі? Намалюй таке колесо в зошиті.

483. Знайди значення виразу $a - 17 + a$, якщо $a = 34, 57, 19$.

484. Зіна вирізала 21 сніжинку, а Тамара — 14. На скільки менше сніжинок вирізала Тамара, ніж Зіна?

485. Заповни магічні квадрати.

12		20
	18	10
	24	

14		26
29	17	
8		

486. $39 + 17 - 34$

$97 - (36 + 38)$

$86 - 38 + 12$

$22 + (84 - 55)$

$94 - 85 + 67$

$73 - 48 - 20$

487. $32 - 23 \bigcirc 13$

$44 + 56 \bigcirc 100$

$63 - 27 \bigcirc 34$

488. Склади задачу про літаки за коротким записом.

I $\square$ — 8 л. $\leftarrow$
II $\square$ — ?, на 1 л. більше $\square$ } ? $\leftarrow$
III $\square$ — ?, на 4 л. більше $\square$

489. На двох кущах сиділо 10 снігурів. Коли на перший кущ прилетіло ще 4 птахи, а на другий — ще 2, то на обох кущах снігурів стало порівну. Скільки снігурів було на кожному кущі спочатку?

490. Одна сторона прямокутника дорівнює 7 см, а друга — на 5 см коротша. Накресли прямокутник. Знайди його периметр.

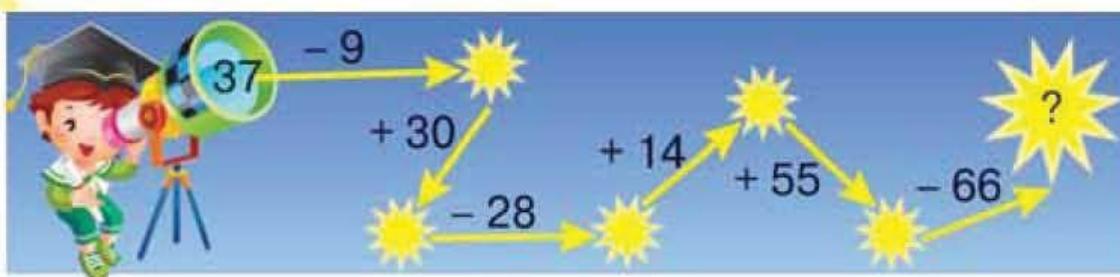
 491. $45 - 17 + 8$
 $38 - (46 - 39)$

$66 + 13 - 79$
 $82 + (95 - 77)$

$99 - 43 + 21$
 $17 + (56 + 5)$

 492. За три дні з вулиці Павлівської вивезли 18 машин снігу, з вулиці Гоголівської — на 3 машини більше, а з вулиці Артема — на 5 машин більше, ніж з Павлівської і Гоголівської разом. Скільки машин снігу вивезли з вулиці Артема? Яка вулиця найдовша? Чому?

 493. Визнач номер зірки, яку щойно відкрив звіздар.

494. $4 \text{ дм} + 8 \text{ см} \bigcirc 84 \text{ см}$ $9 \text{ см} + 15 \text{ см} \bigcirc 9 \text{ дм } 5 \text{ см}$
 $17 \text{ дм} - 10 \text{ см} \bigcirc 16 \text{ дм}$ $65 \text{ см} + 1 \text{ дм} \bigcirc 7 \text{ дм } 6 \text{ см}$

495. Розв'яжи приклади і запиши лише ті, у яких відповідь менша за 70.

$45 - 30 + 24$	$78 + 19 - 27$	$27 + 50 - 9$
$22 + 56 - 38$	$89 - 46 + 24$	$55 + 25 - 10$
$12 - 7 + 39$	$60 - 20 - 25$	$38 + 45 - 19$

 496. Знайди однакові картки.

497. Маша повісила на ялинку 23 сріблясті шишки, 19 золотих горішків, а різникольорових кульок — на 9 більше, ніж шишок і горішків разом. Скільки різникольорових кульок повісила на ялинку Маша?

5   10   15   20   25

498. Учні другого класу готувалися до Новорічного свята. 7 хлопчиків розучували танець веселих Дідів Морозів, 9 учнів — казку «Рукавичка», а решта — пісні та вірші різних казкових героїв. Скільки учнів другого класу розучували пісні та вірші, якщо у цьому класі навчається 31 учень?

499. $52 - (25 + 20)$

$68 - 29 + 8$

$27 + (66 - 38)$

500. Склади та розв'яжи задачу за малюнком.

48

501. Склади з даних чисел усі можливі рівності на додавання і віднімання. Запиши їх.

59, 75, 16;   45, 49, 94;   28, 78, 50.

502. $39 - 8 \bigcirc 39$ $96 - 66 \bigcirc 32 + 1$ $82 \bigcirc 22 + 50$
 $25 + 15 \bigcirc 40$ $53 + 33 \bigcirc 53 - 33$ $19 \bigcirc 24 - 5$

503. Встав такі числа, щоб рівності стали істинними.

$21 - 4 = 13 + \square$ $50 - 44 = 14 - \square$ $\square + 16 = 38 - 18$
 $28 + 9 = 39 - \square$ $52 - 9 = 27 + \square$ $\square - 3 = 23 - 8$

504. Міла загадала Пупсіню, Вупсіню і Лунтіку розв'язати приклади. Визнач, хто який стовпчик прикладів розв'язав, якщо відомо, що Лунтік не допустив при розв'язуванні жодної помилки, Пупсінь жодного прикладу не розв'язав правильно, а Вупсінь допустив одну помилку.

$$41 - 5 + 12 = 50$$

$$48 - 13 + 26 = 61$$

$$61 - 27 + 17 = 51$$

$$51 + 9 - 25 = 25$$

$$35 + 8 - 39 = 4$$

$$4 + 44 + 7 = 55$$

$$55 - (37 + 3) = 10$$

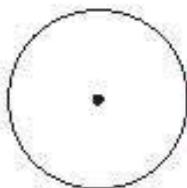
$$15 + (47 - 15) = 47$$

$$47 - (94 - 68) = 19$$

505. Лунтік і дід Шер вирішили допомогти бабі Капі помити посуд. Лунтік вимив 25 тарілок, а дід Шер — на 6 тарілок менше, до того ж Шер розбив 2 тарілки. Скільки чистого посуду налічила баба Капа?

506. Лунтік, Куся, Бджоленя і Міла приготували до святкового столу різної смакоти. Лунтік приготував 7 кг кульбабової каші, Куся — 4 кг соку кропиви, Бджоленя — 6 кг меду, а сонечко Міла — квіткового варення на 2 кг більше, ніж Бджоленя — меду. Скільки всього кілограмів смакоти приготували друзі?

507. Дядько Шнюк зобразив на своїй картині круги і кола. Випиши спочатку номери кіл, а потім — кругів. Накресли найбільше коло.

Встанови закономірність і продовж числовий ряд.

1 4 7 10 13

508. 41 – 23 + 7
 43 + 33 – 28

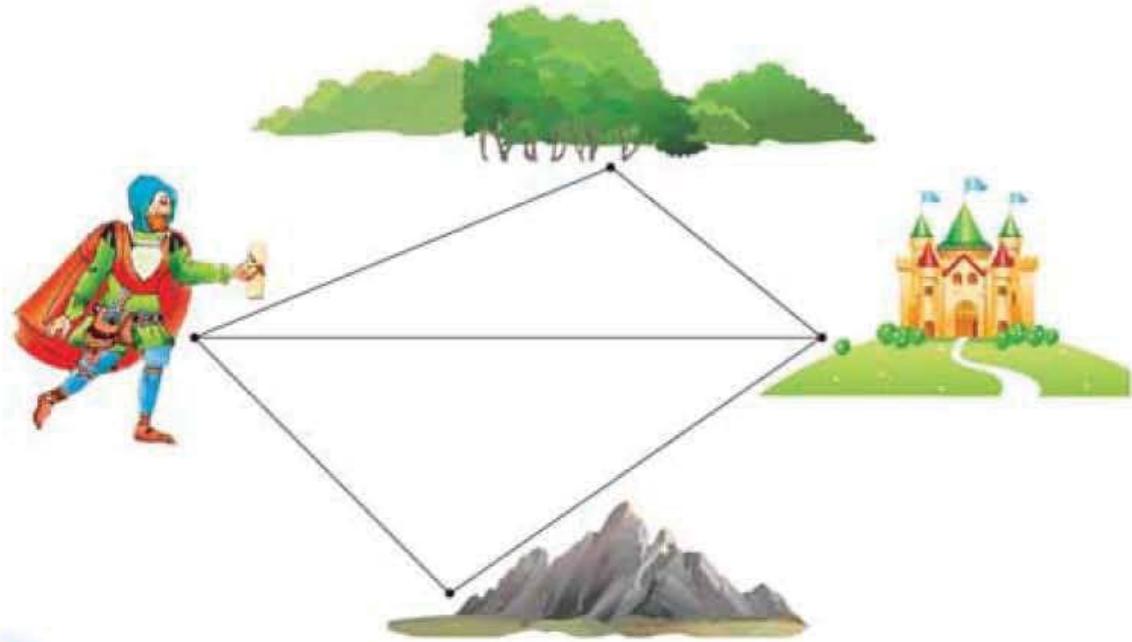
65 – 16 + 24
 42 + 37 – 24

87 – 55 + 19
 68 + 15 + 20

509. Герда 3 доби іхала на Північному олені і 10 год ішла пішки. Скільки всього годин рухалася Герда володіннями Сніжної Королеви, щоб дістатися до Кая? Розглянь репродукції картин (художник Ніка Гольц). Визнач послідовність подій.

510. Визнач усі можливі маршрути гінця до володінь Королеви математики. Вибери найкоротший шлях.

511. Уздовж вулиці стоять 100 будинків. Майстра попросили виготовити номери для всіх будинків від 1 до 100. Щоб виконати замовлення, він повинен запастись цифрами. Полічи усно скільки дев'яток

потрібно майстру. **Зверни увагу!** 6 і 9 — це різні цифри, перевертати їх не можна.

512. Однакові числа Снігова Королева замінила однаковими фігурами. Здогадайся, які це числа?

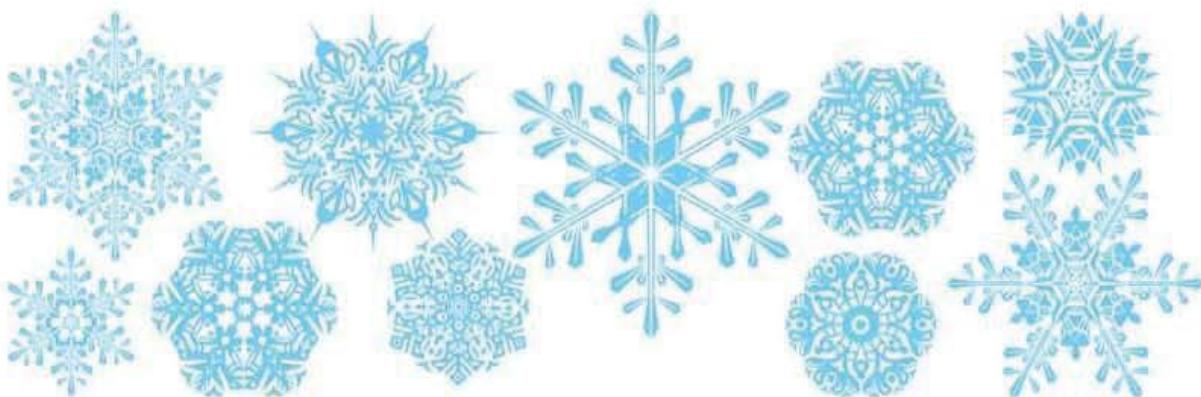
$$\text{Two snowflakes} + \text{Two circles} = 14$$
$$\text{One snowflake} + \text{Two circles} + \text{One snowflake} = 13$$

513. Продовж ряд чисел: 94, 87, 80, 73, 66, ...

514. Тарак склав двох сніговиків з геометричних фігур.
Якого сніговика насправді не існує? Полічи кількість кругів, з яких складено першого сніговика.

515. Серед сніжинок знайди дві однакові. Пофантазуй.
Створи свою сніжинку.

**Розділ 4. МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ.
ТАБЛИЧНЕ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ**

516. Скільки солдатиків на малюнку?

Щоб знайти кількість солдатиків, треба по 3 взяти 4 рази:

$$3 + 3 + 3 + 3 = 12$$

Додавання одинакових доданків можна записати так:

$$3 \cdot 4 = 12 — це дія **множення**.$$

Читають так: «**Три помножити на чотири дорівнює дванадцять**», або «**По 3 взяти 4 рази буде 12**».

У цій рівності: 3 — доданок, який повторюється;

4 — кількість доданків, які повторюються;

(·) — знак дії множення.

Множення — це додавання одинакових доданків.

517. Заміни додавання множенням.

$$17 + 17$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$8 + 8 + 8$$

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3$$

$$15 + 15 + 15$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$$

$$6 + 6 + 6 + 6$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9$$

518. Що означає вираз? Заміни множення додаванням.

$$2 \cdot 4$$

$$5 \cdot 3$$

$$4 \cdot 6$$

$$6 \cdot 5$$

$$8 \cdot 4$$

519. Склади задачу за малюнком і запитанням. Розв'язання запиши діями додавання і множення.
Скільки всього шишок?

520. Заміни, де це можливо, дію додаванням множенням, а дію множення додаванням.

$9 + 9$	$4 + 4 + 4 + 4$	$2 \cdot 5$	$4 \cdot 3$
$6 + 6 + 6$	$3 + 3 + 3 + 3 + 5$	$7 \cdot 4$	$8 \cdot 2$

521. Дві білки знайшли по 2 горішки. Скільки всього горішків вони знайшли? Розв'язання запиши діями додавання і множення.

522. Скільки копійок у 5 монетах по 5 к.? Скільки копійок у 5 монетах по 2 к.? Запиши розв'язання додаванням і множенням.

523. Виконай дії за зразком: $3 \cdot 2 = 3 + 3 = 6$.

$10 \cdot 4$	$2 \cdot 5$	$8 \cdot 3$	$9 \cdot 2$
--------------	-------------	-------------	-------------

Яке число повторюється? Скільки разів?

**Числа, які множать, називають множниками.
Результат дії множення називають добутком.**

множник	множник	добуток
2	·	= 14
добуток		

524. Назви компоненти у рівностях.

$$4 \cdot 5 = 20$$

$$3 \cdot 7 = 21$$

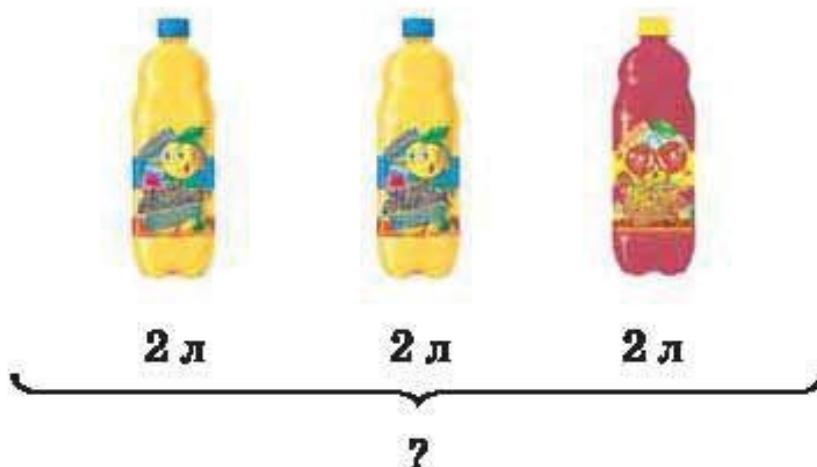
$$17 \cdot 2 = 34$$

525. Рівність $3 \cdot 5 = 15$ можна прочитати по-різному:

- по 3 взяти 5 разів буде 15;
- 3 помножити на 5 дорівнює 15;
- добуток чисел 3 і 5 дорівнює 15;
- перший множник 3, другий множник 5, добуток 15.

526. Прочитай по-різному рівності: $6 \cdot 3 = 18$; $2 \cdot 4 = 8$.

527. Склади і запиши рівність на множення за малюнком.

528. Об'єднай м'ячі у групи за розміром та призначенням.
Як називають ці групи? Скільки м'ячів у кожній групі?

529. Прочитай рівності по-різному. Назви компоненти у рівностях.

$$3 \cdot 4 = 12$$

$$2 \cdot 6 = 12$$

$$8 \cdot 5 = 40$$

530. В одному пакеті 2 кг печива. Скільки кілограмів печива у 6 таких пакетах?

 531. Запиши у вигляді суми і обчисли.

$$4 \cdot 5$$

$$5 \cdot 6$$

$$7 \cdot 3$$

$$9 \cdot 4$$

$$1 \cdot 5$$

$$0 \cdot 7$$

$$15 \cdot 4$$

$$10 \cdot 8$$

532. У кожному стовпчику знайди значення другого виразу, використовуючи значення першого виразу.

$$2 \cdot 4 = 8$$

$$2 \cdot 5$$

$$8 \cdot 3 = 24$$

$$8 \cdot 4$$

$$6 \cdot 5 = 30$$

$$6 \cdot 6$$

533. Поясни, як по-різному порахувати кількість яєць у контейнері. Зроби висновок.

$$2 \cdot 5 = 10$$

$$5 \cdot 2 = 10$$

$$3 \cdot 5 = 15$$

$$5 \cdot 3 = 15$$

Від перестановки множників добуток не змінюється.

534. Використовуючи переставний закон множення, знайди значення виразів у другому рядку.

$$7 \cdot 2 = 14$$

$$2 \cdot 7$$

$$5 \cdot 3 = 15$$

$$3 \cdot 5$$

$$9 \cdot 4 = 36$$

$$4 \cdot 9$$

535. Тиждень має 5 робочих днів і 2 вихідні. Скільки робочих днів мають 2 тижні? А скільки вихідних?

536. Накресли ламану з трьох ланок, якщо довжина кожної ланки дорівнює 3 см. Яка довжина всієї ламаної?

$$16 \bigcirc 6 \cdot 2$$

$$12 \bigcirc 5 \cdot 4$$

$$11 \bigcirc 5 \cdot 2$$

$$7 \cdot 2 \bigcirc 15$$

$$9 \cdot 3 \bigcirc 18$$

$$3 \cdot 2 \bigcirc 10$$

$$3 \cdot 5 \bigcirc 3 \cdot 6$$

$$6 \cdot 2 \bigcirc 7 \cdot 2$$

$$2 \cdot 3 \bigcirc 2 \cdot 4$$

538. Обчисли зручним способом.

- Помнож числа 2 і 8.
- Знайди добуток чисел 3 і 6.
- Знайди добуток чисел 2 і 9.

539. Накресли ламану, що складається з 5 ланок по 2 см кожна. Обчисли її довжину зручним способом.

540. Скільки всього кубиків на малюнку?

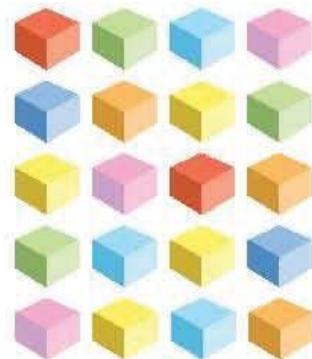
Поночка записала такі вирази:

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$4 \cdot 5$$

Склади іншу пару виразів. Обчисли та порівняй значення добутків.

Зроби висновок.

541. Розглянь таблиці.

Таблиця додавання числа 2	Таблиця множення числа 2	Таблиця множення на 2
$2+2 = 4$	$2 \cdot 2 = 4$	$2 \cdot 2 = 4$
$2+2+2 = 6$	$2 \cdot 3 = 6$	$3 \cdot 2 = 6$
$2+2+2+2 = 8$	$2 \cdot 4 = 8$	$4 \cdot 2 = 8$
$2+2+2+2+2 = 10$	$2 \cdot 5 = 10$	$5 \cdot 2 = 10$
$2+2+2+2+2+2 = 12$	$2 \cdot 6 = 12$	$6 \cdot 2 = 12$
$2+2+2+2+2+2+2 = 14$	$2 \cdot 7 = 14$	$7 \cdot 2 = 14$
$2+2+2+2+2+2+2+2 = 16$	$2 \cdot 8 = 16$	$8 \cdot 2 = 16$
$2+2+2+2+2+2+2+2+2 = 18$	$2 \cdot 9 = 18$	$9 \cdot 2 = 18$

Що цікавого ти помітив?

542. У комп'ютерному класі 8 столів. За кожним сидять 2 учні. Скільки всього учнів у класі?

543. Маса курки 2 кг. Яка маса шести таких курок?

544. Мама спекла булочки з родзинками та з маком.

Булочки з маком вона розклала у 2 вазочки по 8 у кожну, а з родзинками поклала у 2 тарілки по 5 у кожну. Скільки булочок з маком і скільки булочок з родзинками спекла мама?

545. Сторона квадрата дорівнює 2 см. Знайди периметр квадрата зручним способом.

Периметр квадрата зі стороною a можна знайти так: $P = a \cdot 4$.

546. Сторони рівностороннього трикутника дорівнюють по 2 см. Знайди його периметр зручним способом.

547. У зоомагазині в 6 клітках було по 2 кролики. Скільки всього кроликів було в зоомагазині?

548. Склади вираз і обчисли його значення.

- Знайди добуток, якщо перший множник 2, другий 5.
- Знайди добуток чисел 2 і 7.
- Помнож 2 на 9.

549. $2 \cdot 5 \bigcirc 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$

$$2 + 2 + 2 \bigcirc 2 \cdot 4$$

$$2 \cdot 4 \bigcirc 2 + 2 + 2 + 2$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 \bigcirc 2 \cdot 6$$

$$2 \cdot 3 \bigcirc 2 + 2$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 \bigcirc 2 \cdot 5$$

550. Розв'яжи задачу за малюнком.

551. В одній клітці 2 папуги. Скільки папуг у 5 таких клітках?

552. У білочки було 3 горішки, а грибочків — на 2 більше. Скільки грибочків було у білочки?

Щоб збільшити число на кілька одиниць, треба додати.

553. Малюк з'їв 3 тістечка, а Карлсон — у 2 рази більше. Скільки тістечок з'їв Карлсон?

Міркуємо так: якщо Малюк з'їв 3 тістечка, а Карлсон у 2 рази більше, то Карлсон з'їв 2 рази по 3. Можна записати: $3 + 3 = 6$ або $3 \cdot 2 = 6$.

Щоб збільшити число у кілька разів, потрібно помножити це число на кількість разів.

554.	Збільш на 2	4	27	19	78	0	53
	Збільш у 2 рази	4	5	6	7	8	9

555. В Андрійка було 2 наклейки, а в Олеся — у 5 разів більше. Скільки наклейок було в Олеся?

556. $2 \cdot 3 \bigcirc 2 \cdot 4$ $5 \cdot 2 \bigcirc 2 \cdot 5$ $2 \cdot 6 \bigcirc 5 \cdot 2$

557. У мавпочки було 2 банани, а в слоненятка — у 2 рази більше. Скільки бананів було у слоненятка?

558. Число 2 збільш у 3 рази; у 4 рази; у 6 разів.

559. $2 \cdot 6 + 12$	$2 \cdot (2 + 3)$	$2 \cdot 8 - 9$
$2 \cdot 4 + 6$	$2 \cdot (16 - 8)$	$2 \cdot 9 - 8$

560. Мама розклала 8 тістечок на тарілки по 2 на кожну. Скільки вийшло тарілок із тістечками?

Для розв'язання задачі потрібно з'ясувати, скільки разів по 2 вміщується у восьми. Така задача розв'язується дією ділення. (:) — знак ділення.

Розв'язання

$$8 : 2 = 4 \text{ (т.)}$$

Відповідь: 4 тарілки.

Рівність $8 : 2 = 4$ читають так: «Вісім поділити на 2 дорівнює 4».

561. Прочитай рівності.

$$4 : 2 = 2 \quad 10 : 2 = 5 \quad 14 : 2 = 7 \quad 6 : 2 = 3$$

562. Вчителька роздала учням 18 зошитів, по 2 зошити кожному. Скільки учнів отримали зошити?

563. Мама розклава 12 тістечок на 4 тарілки порівну.
Скільки тістечок поклава мама на кожну тарілку?

Для розв'язання задачі потрібно з'ясувати, скільки буде, якщо 12 розділити на 4 рівні частини.

Розв'язання

$$12 : 4 = 3 \text{ (т.)}$$

Відповідь: 3 тістечка.

564. Мальвіна поділила 6 яблук між Артемоном, П'єро і Буратіно порівну. Скільки яблук отримав кожний?

 565. Дмитрик на свій день народження роздав 15 цукерок своїм друзям, по 5 цукерок кожному. Скількох друзів він пригостив?

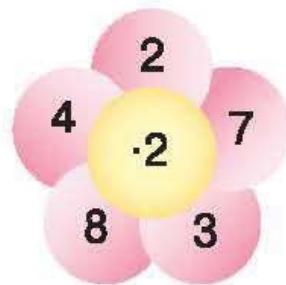
 566. Малюк розрізав тортик на 4 рівні частини. Половину він віддав Карлсону, а решту залишив собі. Скільки шматочків отримав кожний з них?

 567. Склади вирази і обчисли їх значення.

Запиши у зошит рівності

за зразком:

$$2 \cdot 2 = 4.$$

З кожної рівності на множення можна скласти 2 рівності на ділення.

568. $2 \cdot 5 = 10$

$$10 : 2 = 5$$

$$10 : 5 = 2$$

$$2 \cdot 6 = 12$$

$$12 : 2 = 6$$

$$12 : 6 = 2$$

$$2 \cdot 9 = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$2 \cdot 4 = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$\square : \square = \square$$

569. Довжина ламаної, що складається з 4 одинакових ланок, дорівнює 8 см. Яка довжина однієї ланки ламаної?

570. Периметр квадрата дорівнює 8 см. Яка довжина однієї сторони квадрата?

571. Стрічку завдовжки 16 дм поділили на 2 рівні частини. Яка довжина кожної частини?

572. Обчисли значення виразів. З кожної рівності на множення склади 2 рівності на ділення.

$2 \cdot 5$

$4 \cdot 2$

$2 \cdot 6$

$8 \cdot 2$

573. Пиріг розрізали на 8 рівних частин і поділили між 4 друзями порівну. Скільки шматочків пирога отримав кожний із них?

574. З рівностей на множення числа 2 складемо рівності, що містять ділення на 2:

Таблиця множення
числа 2

$2 \cdot 2 = 4$

$2 \cdot 3 = 6$

$2 \cdot 4 = 8$

$2 \cdot 5 = 10$

$2 \cdot 6 = 12$

$2 \cdot 7 = 14$

$2 \cdot 8 = 16$

$2 \cdot 9 = 18$

Таблиця ділення
на число 2

$4 : 2 = 2$

$6 : 2 = 3$

$8 : 2 = 4$

$10 : 2 = 5$

$12 : 2 = 6$

$14 : 2 = 7$

$16 : 2 = 8$

$18 : 2 = 9$

Порівняй таблиці. Що цікавого ти помітив?

575. Яке число потрібно вставити у рівність, щоб вона стала істинною?

$$2 \cdot \square = 8$$

$$12 : \square = 6$$

$$14 : \square = 7$$

$$\square \cdot 2 = 6$$

$$10 : \square = 5$$

$$16 : \square = 8$$

576. Порівняй задачі.

- 6 цибулин розділили на пучки по 2 цибулини в кожному. Скільки отримали пучків?

Розв'язання

$$6 : 2 = 3 \text{ (п.)}$$

Відповідь: 3 пучки.

- 6 цибулин розклали на 2 рівні купки та зв'язали у пучки. Скільки цибулин у кожному пучку?

Розв'язання

$$6 : 2 = 3 \text{ (ц.)}$$

Відповідь: 3 цибулини.

577. Розв'яжи і порівняй задачі.

- Поночка розклала 10 цукерок по 2 на кожне блюдце. Скільки вийшло блюдець з цукерками?
- Поночка розклала 10 цукерок на 2 блюдця порівну. Скільки цукерок вона поклала на кожне блюдце?

Зверни увагу! Розкласти порівну — означає поділити на рівні частини.

578. 10 квіток поставили у 2 вази порівну. Скільки квіток у кожній вазі?

579. 12 л молока розлили порівну в 2 бідони. Скільки літрів молока у кожному бідоні?

580. У двох одинакових пакетах 6 кг цукру. Яка маса одного пакета з цукром?

581. $18 : 2$ $4 : 2$ $16 : 2$ $6 : 2$
 $10 : 2$ $8 : 2$ $14 : 2$ $2 : 2$

582. • Стрічку завдовжки 12 дм розділили на 2 рівні частини. Яка довжинаожної частини?
• Стрічку завдовжки 12 дм розділили на частини по 2 дм у кожній. Скільки отримали частин?

583. $10 : 2 \bigcirc 3 \cdot 2$ $8 : 2 \bigcirc 2 \cdot 3$ $2 \cdot 5 \bigcirc 12 : 2$

Якщо у виразі немає дужок, то спочатку виконують дії множення і ділення, а потім додавання і віднімання по порядку зліва направо.

584. Знайди значення виразів.

$$\begin{array}{lll} 2 \cdot 7 + 6 & 36 + 8 : 2 & 18 : 2 - 5 \\ 2 + 16 : 2 & 14 : 2 - 7 & 10 : 2 + 8 \end{array}$$

585. Знайди значення виразу:

$83 - 2 \cdot a$, якщо $a = 1, 3, 6, 9$;
 $24 + b : 2$, якщо $b = 2, 8, 10, 14$.

586. • Поночка розклала 6 іграшок у дві коробки порівну. Скільки іграшок вона поклала у кожну коробку?
• Поночка розклала 6 іграшок у коробки, по дві у кожну. Скільки коробок вона використала?

587. У двох одинакових пакетах 10 кг борошна. Яка маса одного такого пакета?

588. 16 кг гречки розфасували у пакети по 2 кг у кожний. Скільки вийшло пакетів?

589. У парку було 6 двоколісних велосипедів і один — триколісний. Скільки коліс усього?

Спочатку довідайся, скільки коліс у двоколісних велосипедах, а потім додай кількість коліс у триколісному велосипеді.

Розв'язання

1) $2 \cdot 6 = 12$ (к.) — разом у двоколісних велосипедах;

2) $12 + 3 = 15$ (к.)

Відповідь: 15 коліс.

Цю ж задачу можна розв'язати складанням виразу.

Розв'язання

$2 \cdot 6 + 3 = 15$ (к.)

Відповідь: 15 коліс.

590. Братові 8 років, а сестрі — 10. Скільки років виповниться сестрі, коли братові виповниться стільки років, скільки сестрі зараз?

  $8 : 2 - 4$

$16 + 2 \cdot 7$

$16 : 2 + 2$

$6 : 2 + 6$

$2 \cdot 8 - 10$

$21 + 14 : 2$

592. Магазин продав 5 пляшок соку по 2 л в кожній та одну трилітрову банку соку. Скільки всього літрів соку продали у магазині?

593. Прочитай вирази й усно знайди їх значення. На що вказує перший множник? А другий?

$$5 \cdot 2$$

$$4 \cdot 2$$

$$7 \cdot 2$$

$$3 \cdot 2$$

$$9 \cdot 2$$

Запам'ятай назви чисел при діленні.

Ділене	Дільник	Частка
16	: 2	= 8
Частка		

Цю рівність можна прочитати так:

- 16 поділити на 2, буде 8.
- Частка чисел 16 і 2 дорівнює 8.
- Ділене 16, дільник 2, частка 8.

594. Прочитай рівності по-різному.

$$8 : 2 = 4$$

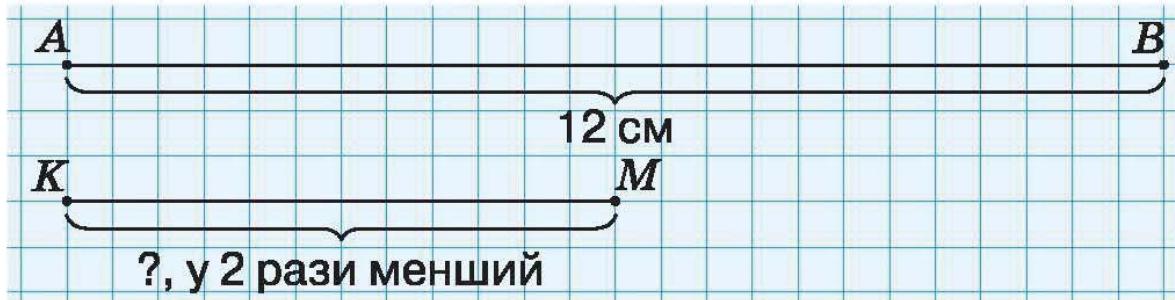
$$10 : 2 = 5$$

595. Розв'яжи задачу за малюнком.

Щоб зменшити число на кілька одиниць, потрібно відняти цю кількість одиниць.

596. Розв'яжи задачу за малюнком.

Міркуємо так: якщо відрізок KM у 2 рази менший від AB , то він вміщується у відрізку AB 2 рази. Щоб знайти його довжину, потрібно виконати дію: $12 : 2 = 6$ см.

Щоб зменшити число у кілька разів, потрібно поділити це число на кількість разів.

597. У Марічки 8 закладок, а в Тарасика — у 2 рази менше. Скільки закладок у Тарасика?

• Знайди добутки чисел: $2 \cdot 5$, $2 \cdot 8$, $2 \cdot 9$.

• Знайди частки чисел: $8 : 2$, $6 : 2$, $12 : 2$.

599. Малюк отримав на день народження 18 солдатиків. А морячків у 2 рази менше. Скільки морячків отримав Малюк?

600. Зменш у 2 рази: число 6; число 14; число 18.

601. Назви пропущені числа. Як їх можна знайти?

Ділене	10	18	14	8		6	16	4
Дільник	2		2		2	2		2
Частка		9		4	4		8	

602. У кожному стовпчику знайди значення другого виразу, користуючись значенням першого.

$2 \cdot 3 = 6$ $2 \cdot 4$	$4 \cdot 2 = 8$ $4 \cdot 3$	$12 \cdot 2 = 24$ $12 \cdot 3$
$8 : 2 = 4$ $8 : 4$	$16 : 2 = 8$ $16 : 8$	$6 : 2 = 3$ $6 : 3$

603. Визнач порядок дій у виразах. Обчисли.

$$10 + 2 \cdot 7$$

$$15 + 10 : 2$$

$$56 + 16 : 2$$

$$4 : 2 + 18$$

$$18 : 2 - 3$$

$$14 : 2 - 7$$

604. $8 : 2 \bigcirc 2 \cdot 4$
 $16 : 2 \bigcirc 2 \cdot 3$

$2 \cdot 7 \bigcirc 12 : 2$
 $2 \cdot 8 \bigcirc 2 \cdot 7$

$14 : 2 \bigcirc 10 : 2$
 $14 : 2 \bigcirc 6 : 2$

605. У білочки 10 грибочків, а у їжачка — у 2 рази менше. Скільки грибочків у їжачка?

606. Побудуй відрізок, у 2 рази коротший за відрізок завдовжки 14 см.

607. На свято купили 8 цукерок по 2 грн кожна і печива на 30 грн. Знайди вартість покупки.

608. Перевір, чи істинні нерівності.

  $48 - 8 < 42$ $2 \cdot 6 < 12$ $14 : 2 < 9$
 $23 + 7 > 31$ $3 \cdot 2 > 8$ $16 : 2 > 9$

609. Ручка коштує 2 грн, а блокнот — 5 грн. Яка вартість покупки, якщо придбали 2 ручки і 1 блокнот?

610.

Збільш у 2 рази

Зменш у 2 рази

1	8	3	5	7	2	9	16	2	10	14	4	6	18
---	---	---	---	---	---	---	----	---	----	----	---	---	----

611. Визнач порядок дій у виразах. Обчисли.

$2 \cdot 5 - 10$	$34 + 2 \cdot 2$	$77 - 14 : 2$
$12 - 2 \cdot 6$	$2 \cdot 9 - 17$	$40 + 14 : 2$
$9 \cdot 2 + 2$	$2 \cdot 6 - 6$	$12 : 2 + 42$

612. Знайди значення виразів $a \cdot 2 + 10$ і $a : 2 + 10$, якщо $a = 8$.

613. Накресли квадрат зі стороною 3 см. Знайди його периметр.

614. Булочка коштує 2 грн. Скільки коштує 3 таких булочки?

615. Маринка купила 10 іграшок і подарувала їх по 2 кожному хлопчику на свято захисників Вітчизни. Скільки хлопчиків отримали подарунки?

616. Два комп'ютерних диски коштують 8 грн, а флешка — 60 грн. На скільки флешка дорожча за диск?

617. Фермер продав двом покупцям по 3 л молока і одному покупцю 5 л молока. Скільки всього літрів молока він продав?

618. $29 - 2 \cdot 9$ $16 : 2 - 5$ $14 : 2 + 7$ $2 \cdot 8 + 38$

619. Чотирьом кроликам дали по 2 моркви. Скільки всього морквин отримали кролики?

620. Розглянь приклади. Що цікавого ти помітив?

$$\begin{array}{ll} 1 + 1 + 1 = 1 \cdot 3 = 3 & 3 \cdot 1 = 3 \\ 1 + 1 + 1 + 1 = 1 \cdot 4 = 4 & 4 \cdot 1 = 4 \end{array}$$

При множенні 1 на будь-яке число у добутку отримаємо те саме число: $1 \cdot a = a$.

При множенні будь-якого числа на 1 у добутку отримаємо те саме число: $a \cdot 1 = a$.

621. $12 \cdot 1 + 1 \cdot 9$ $34 \cdot 1 - 17 \cdot 1$ $1 \cdot 87 - 69$
 $97 - 4 \cdot 2 \cdot 1$ $7 \cdot 2 + 47 \cdot 1$ $62 - 28 \cdot 1$

622. Розглянь приклади. Що цікавого ти помітив?

$$5 : 1 = 5 \quad 7 : 1 = 7 \quad 4 : 1 = 4$$

При діленні будь-якого числа на 1 отримаємо те саме число: $a : 1 = a$.

623. Розглянь приклади. Що цікавого ти помітив?

$$5 : 5 = 1$$

$$7 : 7 = 1$$

$$4 : 4 = 1$$

$$a : a = 1$$

При діленні будь-якого числа самого на себе отримаємо 1: $a : a = 1$.

624. $45 \cdot 1 \bigcirc 34 : 1$

$23 : 1 \bigcirc 23 \cdot 1$

$6 : 6 \bigcirc 3 : 1$

$87 : 1 \bigcirc 1 \cdot 78$

$10 : 2 \bigcirc 10 : 1$

$5 : 5 \bigcirc 5 \cdot 1$

625. Вчителька роздала учням 23 зошити по 1 зошиту кожному. Скільки учнів отримали по 1 зошиту?

626. $3 \cdot 1 + 58$

$93 - 37 \cdot 1$

$48 - 17 : 1$

$50 + 11 : 11$

$21 + 29 \cdot 1$

$2 \cdot 9 : 1$

627. Мама купила 3 сорти яблук по 1 кг кожного і 2 кг груш.

Скільки кілограмів фруктів купила мама?

628. Розглянь таблиці.

	Таблиця додавання числа 3	Таблиця множення числа 3	Таблиця множення на 3
	$3+3=6$	$3 \cdot 2 = 6$	$2 \cdot 3 = 6$
	$3+3+3=9$	$3 \cdot 3 = 9$	$3 \cdot 3 = 9$
	$3+3+3+3=12$	$3 \cdot 4 = 12$	$4 \cdot 3 = 12$
	$3+3+3+3+3=15$	$3 \cdot 5 = 15$	$5 \cdot 3 = 15$
	$3+3+3+3+3+3=18$	$3 \cdot 6 = 18$	$6 \cdot 3 = 18$
	$3+3+3+3+3+3+3=21$	$3 \cdot 7 = 21$	$7 \cdot 3 = 21$
	$3+3+3+3+3+3+3+3=24$	$3 \cdot 8 = 24$	$8 \cdot 3 = 24$
	$3+3+3+3+3+3+3+3+3=27$	$3 \cdot 9 = 27$	$9 \cdot 3 = 27$

Що цікавого ти помітив?

629. $3 \cdot 5 + 5$ $3 \cdot 6 - 11$ $3 \cdot 4 + 8$ $3 \cdot 9 - 10$
 $3 \cdot 3 + 9$ $3 \cdot 2 + 72$ $3 \cdot 7 - 14$ $3 \cdot 8 + 8$

630. $3 + 3 + 3 + 3 \bigcirc 3 \cdot 5$ $3 \cdot 7 + 5 \bigcirc 3 \cdot 8 - 5$
 $3 + 3 + 3 \bigcirc 3 \cdot 4$ $3 + 3 + 3 + 3 + 3 \bigcirc 3 \cdot 3$

631. В одному пакеті 3 кг мандаринів. Скільки кілограмів мандаринів у 6 таких пакетах?

632. Двом учням роздали по 3 м'ячі і ще 5 м'ячів залишили у кошику. Скільки всього було м'ячів?

633. Коли з бідона у три банки налили по 3 л молока, то у бідоні залишилося ще 6 л. Скільки літрів молока було у бідоні спочатку?

634. $3 \cdot 2 + 4$ $6 + 3 \cdot 4$ $3 \cdot 8 - 12$ $3 \cdot 9 - 20$

635. Марічка купила три фарби по 4 грн кожна і палітру за 15 грн. Яка вартість покупки?

636. Виконай множення числа 3.

3 ·	2	3	4	5	6	7	8	9
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

Знайди відповіді, що розсипалися.

6

9

24

18

21

12

27

15

637. Назви пропущені числа. Як їх можна знайти?

Множник	3	3		3	3	3	3		3
Множник	3	5	2					8	5
Добуток			6	18	15	27	21		15

638. У кожну з трьох вантажних машин поставили по 5 великих контейнерів і по 2 малих. Скільки всього контейнерів було у цих вантажівках?

Цю задачу можна розв'язати двома способами.

I спосіб

$$5 \cdot 3 + 2 \cdot 3 = 21$$

II спосіб

$$(5 + 2) \cdot 3 = 21$$

Якщо у виразах без дужок є множення (ділення) і додавання (віднімання), то спочатку виконуємо дії множення і ділення, а потім — додавання і віднімання по порядку зліва направо.

$$\begin{array}{r} 1 \quad 3 \quad 2 \\ 5 \cdot 3 + 2 \cdot 3 = 21 \end{array}$$

Зверни увагу! Числа над знаками дій вказують на порядок виконання дій.

У виразах з дужками першою виконується дія, що в дужках.

$$\begin{array}{r} 1 \quad 2 \\ (5 + 2) \cdot 3 = 21. \end{array}$$

639. $\begin{array}{r} 1 \quad 2 \\ (3 + 3) \cdot 3 = 18 \end{array}$

$$3 \cdot (4 + 2)$$

$$2 \cdot 9 + 3 \cdot 6$$

$$\begin{array}{r} 2 \quad 1 \\ 2 \cdot (3 + 4) = 14 \end{array}$$

$$(2 + 6) : 2$$

$$8 : 2 + 9 \cdot 3$$

640. Визнач порядок дій і знайди значення виразу.

$$3 \cdot (5 + 3)$$

$$(2 + 3) \cdot 3$$

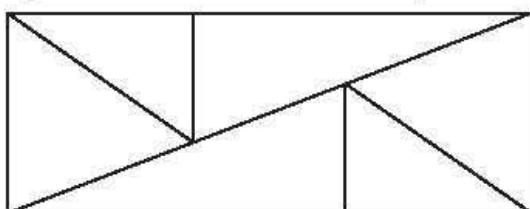
$$3 \cdot 6 - 2 \cdot 4$$

$$12 : (8 - 6)$$

$$(12 - 10) \cdot 7$$

$$3 \cdot 8 - 3 \cdot 4$$

641. Скільки трикутників на малюнку?

642. Знайди периметр прямокутника зі сторонами $a = 3$ см, $b = 5$ см, склавши вираз $(a + b) \cdot 2$.

643. Запиши вирази, значення яких дорівнює 9.

$$2 + 14 : 2 \quad 3 \cdot 7 - 10 \quad 27 - 2 \cdot 9 \quad 4 : 2 + 7$$

644. Накресли прямокутник зі сторонами 4 см і 5 см.

Знайди його периметр, склавши вираз $a \cdot 2 + b \cdot 2$.

645. Математичний диктант.

- Суму чисел 10 і 6 поділи на 2.
- Різницю чисел 8 і 6 поділи на 2.
- Добуток чисел 3 і 5 збільш на 5.
- Добуток чисел 3 і 2 збільш у 2 рази.
- Частку чисел 12 і 2 зменш у 2 рази.

646. Поясни, як складено рівності за малюнком.

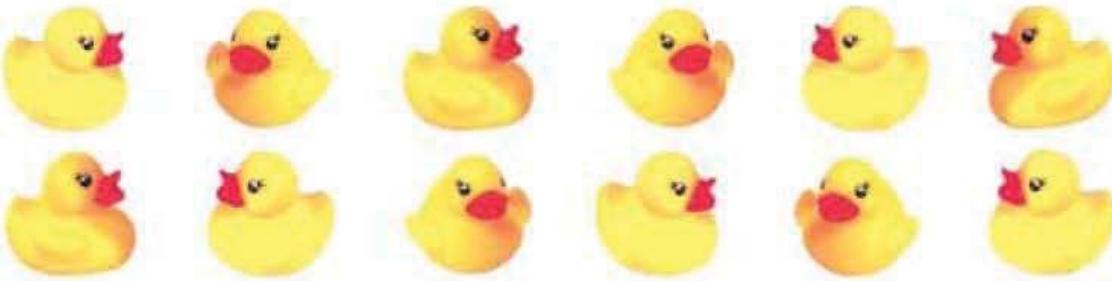
$$2 \cdot 3 = 6$$

$$6 : 2 = 3$$

$$6 : 3 = 2$$

Зверни увагу! При діленні на перший множник отримали в результаті другий множник. І навпаки: при діленні на другий множник отримали в результаті перший множник.

647. За малюнком склади рівності на множення і ділення.

648. $3 \cdot 5 = 15$

$3 \cdot 8 = \square$

$3 \cdot 4 = \square$

$3 \cdot 7 = \square$

$15 : 3 = 5$

$\square : \square = \square$

$\square : \square = \square$

$\square : \square = \square$

$15 : 5 = 3$

$\square : \square = \square$

$\square : \square = \square$

$\square : \square = \square$

649. Поночка розрізала 6 кольорових аркушів на 3 частини кожний. Скільки всього частин вона отримала?

650. Склади задачу за рівностями і розв'яжи її.

1) $\square \cdot \square = \square$ (грн)

2) $\square + \square = \square$ (грн)

Відповідь: $\square$ грн.

651. Відстань від мурашника до куща становить 3 м. Яку відстань подолав мурашка, якщо він приніс до свого будиночка 3 гілочки?

652. Знайди значення виразу $3 \cdot k$, якщо $k = 6$; $k = 8$.

653. Мавпочка назбирала 12 бананів і 6 кокосових горіхів. Половину бананів вона віддала слоненятку, а половину кокосових горіхів вона подарувала удаву. Скільки у неї залишилося бананів і скільки кокосових горіхів?

654. За малюнком склади рівності на множення і ділення.

655. Три мурахи принесли до свого будиночка по 3 гілочки, а одна мураха — 4 гілочки. Скільки всього гілочек принесли мурахи до свого будиночка?

658. З рівностей на множення числа 3 складемо рівності, що містять ділення на 3.

Таблиця множення
числа 3

$$3 \cdot 2 = 6$$

$$3 \cdot 3 = 9$$

$$3 \cdot 4 = 12$$

$$3 \cdot 5 = 15$$

$$3 \cdot 6 = 18$$

$$3 \cdot 7 = 21$$

$$3 \cdot 8 = 24$$

$$3 \cdot 9 = 27$$

Таблиця ділення
на число 3

$$6 : 3 = 2$$

$$9 : 3 = 3$$

$$12 : 3 = 4$$

$$15 : 3 = 5$$

$$18 : 3 = 6$$

$$21 : 3 = 7$$

$$24 : 3 = 8$$

$$27 : 3 = 9$$

Порівняй таблиці. Що цікавого ти помітив?

657. $6 : 3$

$12 : 3$

$15 : 3 - 5$

$21 : 3 + 10$

$18 : 3 - 6$

$27 : 3 - 4$

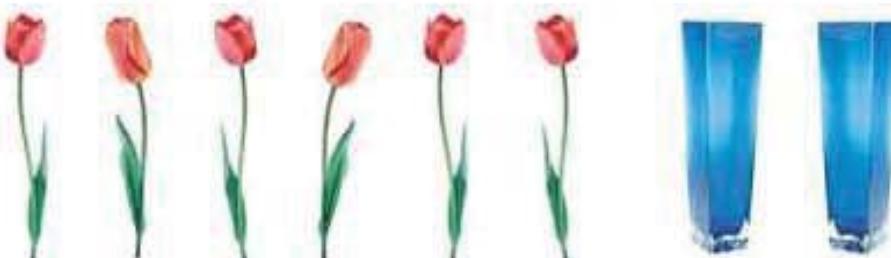
$24 : 3 + 32$

$38 + 9 : 3$

658. Розв'яжи і порівняй задачі.

- 9 огірків розклали порівну на 3 тарілки. Скільки огірків на кожній тарілці?
- 9 огірків розклали на тарілки, по 3 на кожну. Скільки використали тарілок?

659. Склади задачі за малюнком і запитаннями.

- Скільки тульпанів у кожному букеті?
- Скільки вийшло букетів?

660. Склади задачу за даним розв'язанням: $12 : 3 = 4$ (кг).

661. Периметр рівностороннього трикутника дорівнює 15 см. Чому дорівнює довжина однієї його сторони?

  $24 : 3 - 7$ $3 \cdot (15 - 8)$ $(12 + 6) : 3$
 $18 : 3 + 24$ $(20 - 5) : 3$ $(9 - 3) : 3$

 663. Шрек подарував принцесі Фіоні 9 прикрас. Вона розклала їх у три шкатулки порівну. Скільки прикрас у кожній шкатулці?

 664. $2 \cdot 8 \bigcirc 14$ $3 \cdot 5 \bigcirc 15$ $24 \bigcirc 2 \cdot 8$
 $2 \cdot 6 \bigcirc 18$ $3 \cdot 7 \bigcirc 20$ $21 \bigcirc 3 \cdot 6$

665. $12 : 3 + 16$ $3 \cdot 6 - 9$ $14 : (12 - 5)$ $18 : 3 - 6 : 3$
 $18 : 3 + 23$ $15 + 27 : 3$ $3 \cdot 8 + 16 : 2$ $24 : 3 + 3 : 3$

666. Зменш у 3 рази: число 9; число 15; число 24.

667. Вчителька попросила чергового роздати по 3 пензлики 9 учням. Скільки всього було пензликів?

668. У великому акваріумі плавало 18 рибок. Їх розмістили порівну у 3 маленьких акваріумах. Скільки рибок у кожному акваріумі?

669. Склади задачу за виразом: $3 \cdot 5 + 8$.

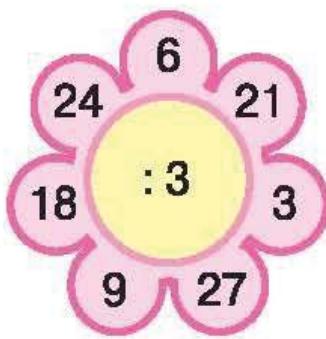
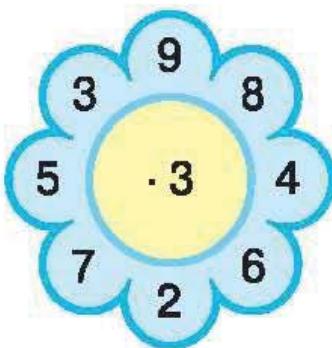
670. По двору ходило 6 гусей. До них тихо підкрався кіт. Скільки лапок у кота і гусей разом?

671. Знайди сторону рівностороннього трикутника, якщо його периметр дорівнює 27 см.

 672. $14 : 2 + 35$ $81 - 9 : 3$ $48 + 3 \cdot 5$
 $21 : 3 - 7$ $(25 - 7) : 2$ $(9 - 6) \cdot (3 + 5)$

 673. Незнайко написав листа з 9 слів і зробив у кожному слові по 3 помилки. Скільки всього помилок він зробив у листі?

674. Обчисли.

675. $3 \cdot 4 = 12$

$4 \cdot 3 = 12$

$12 : 3 = 4$

$12 : 4 = 3$

$3 \cdot 7 = 21$

$7 \cdot \square = \square$

$\square : 3 = \square$

$\square : 7 = \square$

$3 \cdot 9 = \square$

$\square \cdot 3 = \square$

$\square : \square = \square$

$\square : \square = \square$

676. Один пиріжок коштує 3 грн. Скільки таких пиріжків можна купити за 12 грн?

677. Поночка вирізала 12 маленьких сніжинок. Вона розклала їх порівну у 3 картонні коробки. Скільки сніжинок у кожній коробці?

678. Знайди значення виразу $d \cdot 3 + 5$, якщо $d = 4$; $d = 6$.

679. Білечка зірвала з a гілочок по 3 горішки й ще 1 горішок знайшла під кущем. Скільки всього горішків зібрала білечка?

Розв'язання.

1) $3 \cdot a$ — горішків зірвала білечка з гілочок;

2) $3 \cdot a + 1$ — горішків зібрала білечка всього.

Відповідь: $3 \cdot a + 1$ горішків.

680. Тарасик купив a марок по 3 грн кожна і ще одну марку за 5 грн. Яка вартість покупки?

681. Знайди значення виразу $3 \cdot a - 7$, якщо $a = 4$; $a = 8$.

682. У тижні 5 робочих днів. Скільки робочих днів у a тижнях?

683. Математичний диктант.

- Знайди добуток чисел: $2 \cdot 9, 3 \cdot 7, 4 \cdot 3, 2 \cdot 7$.
- Знайди частку чисел: $16 : 2, 18 : 3, 24 : 3, 3 : 1$.
- Число 27 зменш у 3 рази і додай 12.
- Число 8 збільш у 3 рази і відніми 15.

684. $7 \cdot 3 - 7$

$35 + 24 : 3$

$2 \cdot 6 + 3 \cdot 6$

$3 \cdot 5 + 52$

$71 - 3 \cdot 5$

$9 \cdot 3 - 9 \cdot 2$

685. Знайди пропущені числа.

$\square - 8 = 4$

$40 + \square = 65$

$21 : 3 = \square$

$\square : 3 = 5$

$16 - \square = 7$

$8 \cdot \square = 24$

$\square \cdot 3 = 18$

$9 \cdot \square = 27$

686. Юрасик купив 8 фломастерів по 3 грн кожний і ластик за 2 грн. Яка вартість його покупки?

687. Незнайко відрізав від трикутника 3 кути. Яку фігуру він отримав?

688. Знайди периметр прямокутника зі сторонами a і b . Обчисли, якщо $a = 3$ м, $b = 4$ м.

689. У Поночки є 3 кубики різного кольору: жовтий, синій і рожевий. Скількома способами вона зможе скласти вежу з цих кубиків?

690. Запиши за допомогою чотирьох одиниць і знаків дій числа 0, 4, 13, 22.

Зразок: $11 - 11 = 0$

 691. $18 : 6 + 43$

$3 : 3 + 12 : 3$

$38 + 8 : 2$

$14 - 14 : 2$

$8 \cdot 2 - 18 : 3$

$40 - 27 : 3$

 692. На фіранки для вікон a м тканини розрізали на частини по 3 м кожна. Скільки фіранок отримали? Склади вираз і обчисли його значення, якщо $a = 18$.

693. Розглянь таблиці.

Таблиця додавання числа 4	Таблиця множення числа 4	Таблиця множення на 4
$4+4 = 8$	$4 \cdot 2 = 8$	$2 \cdot 4 = 8$
$4+4+4 = 12$	$4 \cdot 3 = 12$	$3 \cdot 4 = 12$
$4+4+4+4 = 16$	$4 \cdot 4 = 16$	$4 \cdot 4 = 16$
$4+4+4+4+4 = 20$	$4 \cdot 5 = 20$	$5 \cdot 4 = 20$
$4+4+4+4+4+4 = 24$	$4 \cdot 6 = 24$	$6 \cdot 4 = 24$
$4+4+4+4+4+4+4 = 28$	$4 \cdot 7 = 28$	$7 \cdot 4 = 28$
$4+4+4+4+4+4+4+4 = 32$	$4 \cdot 8 = 32$	$8 \cdot 4 = 32$
$4+4+4+4+4+4+4+4+4 = 36$	$4 \cdot 9 = 36$	$9 \cdot 4 = 36$

Порівняй таблиці. Що цікавого ти помітив?

694. Полічи четвірками до 40.

695. $4 \cdot 7 - 18$

$4 \cdot 6 + 24$

$4 \cdot 3 + 18$

$71 - 4 \cdot 3$

$4 \cdot 9 - 30$

$4 \cdot 8 - 20$

$20 - 4 \cdot 2$

$4 \cdot 5 + 64$

696. 16 спортсменів сіли в 4 човни, порівну в кожний. Скільки спортсменів у кожному човні?

697. Двом покупцям відрізали по 4 м тканини кожному. У рулоні залишилося ще 12 м. Скільки метрів тканини було в рулоні спочатку? Розв'яжи задачу, склавши вираз.

698. Склади задачу за розв'язанням : $4 \cdot 3 + 8 = 20$ (кг).

699. $4 \cdot 5 - 20$	$4 \cdot 9 + 4$	$17 + 4 \cdot 8$	$7 \cdot 4 + 65$
$4 \cdot 3 + 8$	$(12 - 8) \cdot 4$	$12 : 2 + 6$	$51 - 6 \cdot 4$

700. Гуска важить 4 кг, а качка — 2 кг. Яка маса двох гусок і двох качок разом? Розв'яжи задачу, склавши вираз.

701. З рівностей на множення числа 4 складемо рівності, що містять ділення на 4.

Таблиця множення

числа 4

$$\begin{aligned} 4 \cdot 2 &= 8 \\ 4 \cdot 3 &= 12 \\ 4 \cdot 4 &= 16 \\ 4 \cdot 5 &= 20 \\ 4 \cdot 6 &= 24 \\ 4 \cdot 7 &= 28 \\ 4 \cdot 8 &= 32 \\ 4 \cdot 9 &= 36 \end{aligned}$$

Таблиця ділення

на число 4

$$\begin{aligned} 8 : 4 &= 2 \\ 12 : 4 &= 3 \\ 16 : 4 &= 4 \\ 20 : 4 &= 5 \\ 24 : 4 &= 6 \\ 28 : 4 &= 7 \\ 32 : 4 &= 8 \\ 36 : 4 &= 9 \end{aligned}$$

Порівняй таблиці. Що цікавого ти помітив?

702. $6 \cdot 4 - 14$	$8 : 4 + 40$	$16 : 4 - 4$	$4 \cdot (17 - 10)$
$4 \cdot 5 + 16$	$3 \cdot 4 - 6$	$4 \cdot 9 + 40$	$(13 - 5) \cdot 4$

703. Встав пропущені числа. Запиши рівності.

$$\square : 2 = 9 \quad \square \cdot 4 = 20 \quad 18 : \square = 9 \quad 16 : \square = 4$$

704. Підбери значення x і розв'яжи рівняння усно.

$$x \cdot 2 = 8$$

$$4 \cdot x = 12$$

$$12 : x = 3$$

705.

$$3 \bigcirc 4 \bigcirc 48 = 60$$

$$40 \bigcirc 4 \bigcirc 5 = 60$$

$$16 \bigcirc 4 \bigcirc 56 = 60$$

706. Чашка коштує 8 грн, а чайник для заварювання чаю — у 6 разів дорожчий. На скільки гривень чашка дешевша від чайника для заварювання чаю?

707. Запиши лише ті вирази, значення яких дорівнює 9.

$$14 : 2 + 2$$

$$3 \cdot 7 - 10$$

$$12 : 4 + 6$$

$$33 - 4 \cdot 6$$

$$4 \cdot 5 - 11$$

$$16 : 4 + 5$$

$$15 : 3 + 3$$

$$4 \cdot 9 - 27$$

708. У дві каструлі порівну розлили 8 л молока. З першої каструлі використали 3 л молока. Скільки літрів молока залишилось у першій каструлі?

709. $4 \cdot 3 = 3 \cdot 4 = 12$ $4 \cdot 5$ $4 \cdot 7$ $4 \cdot 9$

Якою властивістю ти скористався?

710. Знайди невідомі числа. Як їх можна знайти?

Множник	3	4		
Множник	7		3	3
Добуток		12	18	24

Щоб знайти невідомий множник, потрібно добуток поділити на відомий множник.

711. Розв'яжи рівняння.

$$x \cdot 3 = 12$$

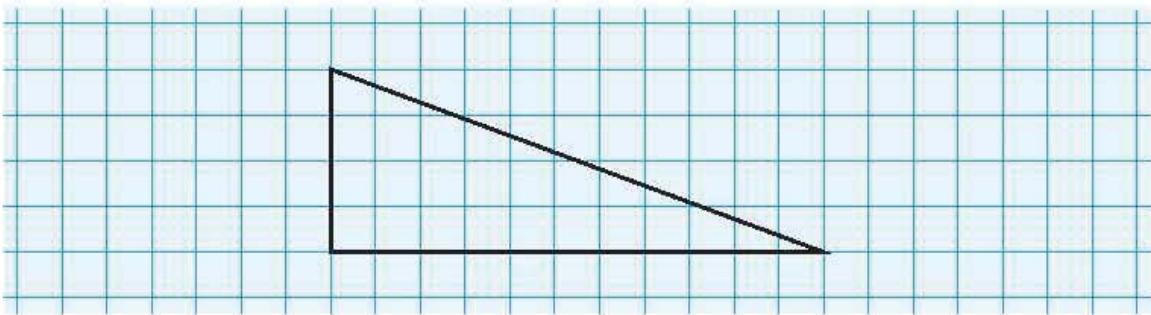
$$x \cdot 4 = 16$$

$$4 \cdot x = 24$$

$$4 \cdot x = 20$$

712. Софійка вирізала 12 кольорових прапорців, а Славко — в 4 рази менше. Скільки прапорців вирізали діти?

713. За зразком накресли в зошиті трикутник і доповни його до чотирикутника.

714. Накресли чотирикутник. Поділи його на 3 трикутники двома прямими, що проходять через одну з його вершин.

715. Квадрат розрізали на 4 рівні частини і склали з них 2 квадрати. Як це зробили?

716. Є дві посудини місткістю 2 л і 7 л. Як з їхньою допомогою набрати з річки 3 л води?

717. $x \cdot 4 = 16$ $4 \cdot x = 28$ $4 \cdot x = 12$ $x \cdot 4 = 36$

718. Сергійко спіймав 4 карасі, а Андрусь — у 2 рази більше, ніж Сергійко. Скільки карасів спіймали хлопчики разом?

719. Випиши числа, що діляться на 4: 2, 12, 21, 8, 14, 20, 40, 32, 38, 36, 16, 24.

720. Назви пропущені числа. Як їх можна знайти?

Ділене	12	36			24	32
Дільник	4	4	4	4		
Частка			7	9	6	8

Щоб знайти невідомий дільник, потрібно ділене поділити на частку.

721. Знайди невідомий дільник.

$$8 : x = 2$$

$$16 : x = 4$$

$$20 : x = 4$$

$$18 : x = 3$$

Щоб знайти невідоме ділене, потрібно частку помножити на дільник.

722. Знайди невідоме ділене.

$$x : 2 = 4$$

$$x : 3 = 6$$

$$x : 4 = 5$$

$$x : 2 = 8$$

723. 324 кубиків збудували 4 однакові споруди. Скільки кубиків у кожній споруді?

724. У лото 32 фішки. По скільки фішок отримає кожен з чотирьох гравців?

725. 16 стільців розставили в ряди по 4. Скільки вийшло рядів? Розв'яжи задачу рівнянням.

726. Накресли 2 відрізки так, щоб один був довший ніж другий на 2 см, а разом вони б складали відрізок завдовжки 14 см.

727. $12 : x = 4$ $24 : x = 4$ $x : 4 = 5$ $x : 4 = 9$

 728. Для гри у «Брейн-ринг» учнів класу розділили на 4 команди. Скільки дітей у кожній команді, якщо у класі 28 учнів? Розв'яжи задачу рівнянням.

729. Математичний диктант.

- Частку чисел 12 і 4 збільш у 4 рази.
- Знайди дільник, якщо ділене 20, частка 4.
- Знайди частку, якщо ділене 24, дільник 4.
- Частку чисел 32 і 4 зменш на 4.

730. Випиши числа, які діляться на 2; на 4: 6, 8, 12, 10, 16, 18, 4, 20. Зроби висновки.

731. $28 : 4 + 7$

$$(40 - 20) : 4$$

$$24 : 4 + 16$$

$$(16 + 16) : 4$$

$$36 : 4 - 6$$

$$(36 - 12) : 4$$

732. Порівняй задачі та їх розв'язання.

- Відрізок завдовжки 12 см розрізали на частини по 4 см кожна. Скільки вийшло частин?
- Відрізок завдовжки 12 см розрізали на 4 рівні частини. Яка довжина однієї частини?

733. Дідусь Антон купив на 28 грн яблука по 4 грн за кілограм. З кг яблук він віддав тітоньці Галині. Скільки кілограмів яблук залишилось у дідуся Антона?

734. $(36 - 4) : 4$ $24 : 4 + 14$ $(18 + 18) : 4$ $(12 + 20) : 4$
 $(32 - 4) : 4$ $16 : 4 + 16$ $40 - 20 : 4$ $32 : 4 + 35$

735. Господарка зібрала 3 кошики малини, по 4 кг в кожному кошику, і 8 кг аґрусу. На скільки кілограмів більше вона зібрала малини, ніж аґрусу?

736. Розглянь таблиці.

	Таблиця додавання числа 5	Таблиця множення числа 5	Таблиця множення на 5
	$5+5 = 10$	$5 \cdot 2 = 10$	$2 \cdot 5 = 10$
	$5+5+5 = 15$	$5 \cdot 3 = 15$	$3 \cdot 5 = 15$
	$5+5+5+5 = 20$	$5 \cdot 4 = 20$	$4 \cdot 5 = 20$
	$5+5+5+5+5 = 25$	$5 \cdot 5 = 25$	$5 \cdot 5 = 25$
	$5+5+5+5+5+5 = 30$	$5 \cdot 6 = 30$	$6 \cdot 5 = 30$
	$5+5+5+5+5+5+5 = 35$	$5 \cdot 7 = 35$	$7 \cdot 5 = 35$
	$5+5+5+5+5+5+5+5 = 40$	$5 \cdot 8 = 40$	$8 \cdot 5 = 40$
	$5+5+5+5+5+5+5+5+5 = 45$	$5 \cdot 9 = 45$	$9 \cdot 5 = 45$

Що цікавого ти помітив?

737. Полічи п'ятірками до 50.

738. $5 \cdot 2 + 10$ $5 \cdot 9 - 24$ $5 \cdot 6 - 15$ $5 \cdot 8 - 16$
 $5 \cdot 5 + 25$ $5 \cdot 3 + 15$ $5 \cdot 4 + 72$ $5 \cdot 7 + 6$

739. $5 \cdot 3 \bigcirc 3 \cdot 5$ $5 \cdot 7 \bigcirc 7 \cdot 3$ $5 \cdot 1 \bigcirc 25 - 20$
 $5 \cdot 6 \bigcirc 5 + 6$ $5 \cdot 8 \bigcirc 40 - 5$ $5 \cdot 9 \bigcirc 45 + 5$

740. Маші 6 років, а мама — у 5 разів старша від своєї доньки. Скільки років мамі?

741. У Артема 4 монети по 5 к., а у його брата — 5 таких монет. Скільки копійок у двох братів разом?

742. $5 \cdot 3 + 15$ $5 \cdot 7 + 65$ $5 \cdot 9 + 27$ $42 - 5 \cdot 7$
 $5 \cdot 6 - 6$ $5 \cdot 8 - 35$ $5 \cdot 9 - 38$ $80 - 5 \cdot 4$

743. У Софійки є 9 монет по 5 к. і 4 монети по 2 к. Скільки копійок у Софійки?

744. 3 рівностей на множення числа 5 складемо рівності, що містять ділення на 5.

Таблиця множення
числа 5

$$\begin{aligned}5 \cdot 2 &= 10 \\5 \cdot 3 &= 15 \\5 \cdot 4 &= 20 \\5 \cdot 5 &= 25 \\5 \cdot 6 &= 30 \\5 \cdot 7 &= 35 \\5 \cdot 8 &= 40 \\5 \cdot 9 &= 45\end{aligned}$$

Таблиця ділення на 5

$$\begin{aligned}10 : 5 &= 2 \\15 : 5 &= 3 \\20 : 5 &= 4 \\25 : 5 &= 5 \\30 : 5 &= 6 \\35 : 5 &= 7 \\40 : 5 &= 8 \\45 : 5 &= 9\end{aligned}$$

Порівняй таблиці. Що цікавого ти помітив?

745. Випиши числа, які діляться на 5: 10; 12; 35; 41; 45; 30; 15; 23; 20; 25; 37. Що цікавого ти помітив?

746. $(10 + 15) : 5$ $20 : 5 + 36$ $35 : 5 + 7$ $12 - 30 : 5$
 $15 : 5 + 9$ $(60 - 20) : 5$ $60 - 30 : 5$ $45 : 5 + 24$

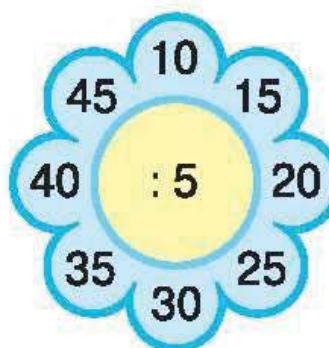
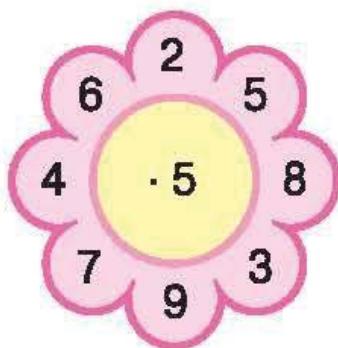
747. Вартість п'яти кілограмів яблук становить 30 грн. Скільки коштує 1 кг яблук?

748. 25 тенісних м'ячиків розклали у 5 сіток порівну. Скільки м'ячиків у кожній сітці?

749. У п'яти хлопців є 25 дисків, порівну в кожного. А в Оленки — 3 такі диски. На скільки більше дисків у кожного хлопчика, ніж в Оленки?

750. $x : 5 = 3$ $x \cdot 5 = 45$ $15 : x = 3$

751. Склади вирази й обчисли їх значення.

752. Сергійко вишивував 10 іграшкових солдатиків по 5 у кожний ряд. Скільки вийшло рядів?

753. Прочитай приклад і прокоментуй його розв'язання.

$$\begin{array}{lll} 15 : 5 + 5 & 35 : 5 \cdot 4 & 5 \cdot (2 + 6) \\ 36 : 4 - 4 & (14 - 10) \cdot 5 & 40 : 5 + 32 \end{array}$$

754. Знайди добуток чисел a і 5, якщо $a = 6$; $a = 8$.

755. Знайди частку від ділення чисел b і 5, якщо $b = 45$.

756. Казковий Змій-Горинич має 3 голови. Скільки голів разом мають 5 Зміїв-Гориничів?

757. Кіт Баюн полював на мишай. Він зловив 10 мишок і посадив їх у 5 кліток порівну в кожну. Скільки мишай потрапило у кожну клітку?

758. Бджілка Майя за 1 хв запилює 5 квіток дзвіночка, а джміль Філя — 9 квіток. Скільки квіток запилють бджола Майя і джміль Філя за 3 хв разом?

759. Івась старший від Володі, а Володя старший за Мишка. Хто із хлопців наймолодший?

760. Прочитай вираз і обчисли його значення.

  $35 : 5 + 13$ $(75 - 30) : 5$ $3 \cdot 9 - 21$ $(63 - 39) : 4$
 $36 : 4 + 27$ $2 \cdot 8 + 48$ $5 \cdot 4 + 55$ $54 + 3 \cdot 9$

761. Склади задачу за її розв'язанням.

 1) $5 \cdot 5 = 25$ (грн);
2) $25 + 12 =$ (грн).

762.

$$\begin{array}{r} 3 \bigcirc 7 \bigcirc 49 = 70 \\ 3 \bigcirc 4 \bigcirc 48 = 60 \end{array}$$

763. Знайди приклади, що містять помилку. Розв'яжи їх правильно.

$$\begin{array}{lll} 9 : 3 + 6 = 10 & (45 - 15) : 5 = 6 & 2 \cdot 5 - 1 = 7 \\ 2 \cdot (7 - 0) = 14 & (60 - 40) : 4 = 4 & 35 - 2 \cdot 7 = 21 \end{array}$$

764. Самодиктант.

- Знайди частку чисел 35 і 5.
- Від добутку чисел 4 і 8 відніми 2.
- Суму чисел 18 і 12 зменш у 5 разів.
- Різницю чисел 40 і 8 зменш у 4 рази.

765. $x \cdot 4 = 36$ $5 \cdot x = 35$ $x : 5 = 3$ $16 : x = 4$

766. Знайди значення виразу $a : 5 + 48$, якщо $a = 15$; $a = 25$.

767. Накресли квадрат зі стороною 5 см. Знайди його периметр.

768. Скільки прямокутників на малюнку? А квадратів?

769. Клоун Тім розклав 15 сюрпризів у 5 коробок порівну.
Скільки сюрпризів вмістилось у кожну коробку?

770. Троє клоунів — Тім, Рудий та Соня живуть в одному під'їзді на різних поверхах: п'ятому, сьомому, восьмому. Тім живе не нижче, а Рудий не вище за Соню. Хто з клоунів на якому поверсі живе?

771. $(64 - 29) : 5$ $9 \cdot 5 - 18$ $24 : 4 + 5 \cdot 5$
  $(100 - 84) : 4$ $4 \cdot 7 + 53$ $4 \cdot 8 - 30 : 5$

772. У плитці шоколаду 24 часточки. Плитку розділили на 4 рівні частини. Скільки часточок у кожній частині?

773. Розглянь таблиці.

	Таблиця додавання числа 6	Таблиця множення числа 6	Таблиця множення на 6
6+6 = 12	6 · 2 = 12	2 · 6 = 12	
6+6+6 = 18	6 · 3 = 18	3 · 6 = 18	
6+6+6+6 = 24	6 · 4 = 24	4 · 6 = 24	
6+6+6+6+6 = 30	6 · 5 = 30	5 · 6 = 30	
6+6+6+6+6+6 = 36	6 · 6 = 36	6 · 6 = 36	
6+6+6+6+6+6+6 = 42	6 · 7 = 42	7 · 6 = 42	
6+6+6+6+6+6+6+6 = 48	6 · 8 = 48	8 · 6 = 48	
6+6+6+6+6+6+6+6+6 = 54	6 · 9 = 54	9 · 6 = 54	

Що цікавого ти помітив?

774. Користуючись таблицею множення числа 6, обчисли значення виразів.

$$6 \cdot 2 + 12$$

$$6 \cdot 9 - 34$$

$$6 \cdot 5 - 15$$

$$6 \cdot 6 + 36$$

$$6 \cdot 4 - 6$$

$$6 \cdot 3 + 18$$

$$6 \cdot 7 + 58$$

$$6 \cdot 8 - 24$$

775. Пекар розклав випеченні хлібини на 4 блюда по 6 на кожне. Скільки всього хлібин випік пекар?

776. Садівник посадив тюльпани по 6 штук у 6 рядів. Ще у нього залишилося 14 тюльпанів. Скільки всього тюльпанів мав садівник?

777. Ранок, день, вечір та ніч разом становлять добу. Доба триває 24 години. Година триває 60 хвилин. Хвилина триває 60 секунд.

$$1 \text{ доба} = 24 \text{ год}$$

$$1 \text{ год} = 60 \text{ хв}$$

$$1 \text{ хв} = 60 \text{ с}$$

$$778. 3 \text{ доби} - 28 \text{ год}$$

$$15 \text{ год} + 9 \text{ год}$$

$$83 \text{ хв} - 1 \text{ год}$$

$$27 \text{ хв} + 33 \text{ хв}$$

$$56 \text{ с} + 4 \text{ с}$$

$$92 \text{ с} - 1 \text{ хв}$$

Час можна визначити за годинником. Коротка стрілка вказує на години, довга — на хвилини.

- 779.**
- Скільки обертів по циферблату робить годинна стрілка за добу?
  - Скільки обертів по циферблату робить хвилинна стрілка за 1 год?
  - Скільки часу показує кожний годинник?

780. $24 + 6 \cdot 3$
 $52 - 6 \cdot 4$

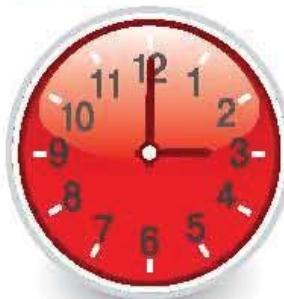
$80 - 6 \cdot 5$
 $8 \cdot 6 + 49$

$(26 - 19) \cdot 6$
 $6 \cdot (99 - 90)$

781. Визнач час за годинником.

782. Скільки повних обертів зробить секундна стрілка за 6 хв? Скільки часу показує кожний годинник?

783. Розглянь електронні годинники. Який час показує кожний з них?

784. Перерва почалася о 10 год і тривала 20 хв. Коли розпочався наступний урок?

785. Урок почався о 8 год 20 хв. Дзвоник пролунав о 9 год 5 хв. Скільки часу тривав урок?

786. Сонце — велика розжарена зірка. Планета Земля входить до Сонячної системи і обертається навколо Сонця за 365 (366) діб, а навколо себе за 24 години. Запам'ятай нові одиниці часу.

1 рік = 365 діб (366 діб — у високосний рік)

1 рік = 12 місяців

1 місяць = 30 (31) діб

Слід пам'ятати, що у лютому 28 діб (29 — у високосний рік).

787. Татусь купив Віті на день народження лижі. Сніг випав у грудні. Скільки місяців чекав снігу Віті, якщо його день народження був у травні?

$5 \cdot 8 + 6 \cdot 8$ $6 \cdot 8 - 24$ $(50 - 14) : 4$ $52 - 4 \cdot 6$
 $24 : 3 - 15 : 3$ $5 \cdot 9 + 45$ $(27 - 9) : 3$ $64 + 18 : 2$

789. Дизайнер розмалював 5 однакових чашок за 45 хв. Скільки хвилин він розмальовував одну чашку?

790. Математичний диктант.

- Скільки годин триває доба?
- Скільки хвилин триває година?
- Скільки місяців триває рік?
- Скільки місяців триває кожна пора року?
- Скільки обертів за добу робить годинна стрілка?
- Скільки обертів за годину робить хвилинна стрілка?

791. Магазин закрився на перерву о 14.00. О 15.00 він відкрився для роботи. Скільки часу тривала перерва?

792. Урок триває 45 хв, а перерва — 15 хв. Скільки часу тривають урок і перерва разом? На скільки урок довший за перерву?

793. Розглянь малюнки. Який час показує кожний годинник? Який час буде показувати кожен годинник через 10 хв?

794. Роздивись уважно табель-календар, розміщений на форзаці і дай відповіді на питання.

- Скільки місяців року мають 31 день?
- Який місяць року має найменшу кількість днів?
- Скільки днів триває літо? А зима?
- Як називають перший місяць зими? А весни?
- На який день тижня припадає 1 вересня; 8 березня?

795. Поставте один одному запитання за табелем-календарем. Наприклад: «Коли твій день народження?»

796. На берегах річки Амазонки у Південній Америці росте дерево, сік якого нагадує коров'яче молоко. Місцеві жителі називають його «соска». За одне «доїння» молочне дерево дає 4 л молока. Скільки літрів молока дадуть 5 молочних дерев за одне доїння?

797. 6 дівчаток вирізали по 8 серветок за 2 год. Скільки серветок вирізала кожна з них за 1 год? Які числові дані не використовувались при розв'язуванні задачі?

 798. $3 \cdot 6 + 6$

$$18 - 2 \cdot 6$$

$$2 \cdot (12 - 4)$$

$$4 \cdot (2 + 7)$$

$$45 : 5 - 9$$

$$24 : 4 + 9$$

$$6 \cdot 9 - 25$$

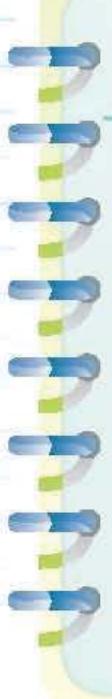
$$75 + 48 : 6$$

799. Пригадай дати народження членів своєї родини. За табелем-календарем визнач, на які дні тижня вони припадають.

800. З рівностей на множення числа 6 складемо рівності, що містять ділення на число 6.

Таблиця множення
числа 6

$$6 \cdot 2 = 12$$

$$6 \cdot 3 = 18$$

$$6 \cdot 4 = 24$$

$$6 \cdot 5 = 30$$

$$6 \cdot 6 = 36$$

$$6 \cdot 7 = 42$$

$$6 \cdot 8 = 48$$

$$6 \cdot 9 = 54$$

Таблиця ділення на 6

$$12 : 6 = 2$$

$$18 : 6 = 3$$

$$24 : 6 = 4$$

$$30 : 6 = 5$$

$$36 : 6 = 6$$

$$42 : 6 = 7$$

$$48 : 6 = 8$$

$$54 : 6 = 9$$

Порівняй таблиці. Що цікавого ти помітив?

801. Прочитай по-різному рівності: $18 : 6 = 3$; $42 : 6 = 7$.

802. Знайди вирази з одинаковими значеннями. Запиши рівності за зразком: $24 : 6 = 12 : 3$

54 : 6

24 : 6

15 : 3

30 : 6

27 : 3

12 : 3

24 : 4

48 : 6

36 : 6

24 : 3

803. $x \cdot 6 = 12$

$30 : x = 6$

$x : 6 = 8$

804. На 30 грн купили 6 однакових книг. Яка ціна однієї такої книги?

805. Доповни задачу числами. За $\square$ пензликів заплатили $\square$ грн. Скільки коштує 1 такий пензлик?

806. Склади задачу за схемою: $\square : \square = \square$ (см).

807. Бабуся чекала в гості трьох онуків і спекла їм пиріжки. Полічила і думає: «По скільки пиріжків дати дітям? Якщо дати по 5, то один залишиться, а якщо по 6, то 2 не вистачить». Скільки пиріжків спекла бабуся?

808. $12 : 6 + 18$ $6 + 24 : 6$ $48 : 6 + 12$ $42 : 6 + 25$
  $(50 - 2) : 6$ $54 : 6 : 3$ $5 + 30 : 6$ $51 - 18 : 6$

809. За 6 однакових альбомів заплатили 24 грн. Яка ціна одного такого альбому?

810. З рівностей на множення числа 6 склади рівності, що містять ділення на число 6.

$$6 \cdot 2 = 12 \quad 6 \cdot 4 = 24 \quad 6 \cdot 8 = 48 \quad 6 \cdot 9 = 54$$

811. $2 \cdot 7 + 10$ $24 : 6 + 28$ $54 : 6 \cdot 2$ $33 - 30 : 6$
 $18 : 6 + 12$ $42 : 6 + 81$ $48 : 6 \cdot 3$ $72 - 36 : 6$

812. В одному кошику 18 іграшок, а в другому — 12. Усі іграшки розклали у 6 коробок порівну. Скільки іграшок виявилось у кожній коробці? Розглянь і поясни різні способи розв'язання задачі.

I спосіб

$$18 : 6 = 3 \text{ (ігр.)}$$

$$12 : 6 = 2 \text{ (ігр.)}$$

$$3+2 = 5 \text{ (ігр.)}$$

Відповідь: 5 іграшок.

II спосіб

$$18 + 12 = 30 \text{ (ігр.)}$$

$$30 : 6 = 5 \text{ (ігр.)}$$

Відповідь: 5 іграшок.

813. Гончар виготовив 20 ваз за 5 год, а його учень — 10 ваз за 5 год. Скільки ваз вони виготовляли за годину разом?

814. Дівчата поділили між собою 18 цукерок, а хлопці — 24 цукерки. Кожний отримав по 6 цукерок. Скільки всього було дітей?

815. Зменшуване дорівнює 90; від'ємник — частка чисел 42 і 6. Знайди значення різниці.

816. 48 тенісних м'ячиків розклали у малі сітки по 6 м'ячиків у кожну, а 15 волейбольних — у великі сітки по 3 у кожну. Скільки всього сіток вийшло?

Щоб дізнатися, на скільки одне число більше (менше), ніж друге, потрібно від більшого числа відняти менше.

Щоб дізнатися, у скільки разів одне число більше (менше), ніж друге, потрібно більше число поділити на менше.

817. Склади вирази за малюнками і записами.

	2 на <input type="text"/> менше, ніж 4 2 у <input type="text"/> р. менше, ніж 4
	3 на <input type="text"/> менше, ніж 6 3 у <input type="text"/> р. менше, ніж 6
	10 на <input type="text"/> більше, ніж 5 10 у <input type="text"/> р. більше, ніж 5
	8 на <input type="text"/> більше, ніж 2 8 у <input type="text"/> р. більше, ніж 2

818. На скільки число 5 менше від числа 40? У скільки разів число 5 менше від числа 40?

819. Порівняй задачі.

- На першій полиці стояло 15 книг, а на другій — 5 книг. На скільки більше книг стояло на першій полиці, ніж на другій?

I — 15 книг   II — 5 книг   ↗ на ? більше

Розв'язання

$$15 - 5 = 10 \text{ (кн.)}$$

Відповідь: на 10 книг більше.

- На першій полиці стояло 15 книг, а на другій — 5 книг. У скільки разів більше книг стояло на першій полиці, ніж на другій?

I — 15 книг   II — 5 книг   ↗ у ? р. більше

Розв'язання

$$15 : 5 = 3 \text{ (р.)}$$

Відповідь: у 3 рази більше.

820. Склади задачі за коротким записом і розв'яжи їх.

I — $\square$ кг   II — $\square$ кг   ↗ на ? менше   I — $\square$ кг   II — $\square$ кг   ↗ у ? р. менше

821. У ставку плавало 8 качок і двоє лебедів. У скільки разів більше качок ніж лебедів плавало на озері?

822. Пилипу 6 років, а Мар'яні — 12. На скільки років менше Пилипу, ніж Мар'яні? У скільки разів Пилип молодший від Мар'яни?

823. Максим має 24 ..., а Стас — 6 .... Постав запитання так, щоб задача розв'язувалася дією ділення.

824. $5 \cdot 9 - 15$

(36 - 16) : 5

$$80 - 6 \cdot 6$$

$$20 + 42 : 6$$

$$32 : 4 + 72$$

$$24 - 12 : 3$$

825. Учні другого класу придбали 6 журналів «Пізнайко» і 18 журналів «Соняшник». У скільки разів більше придбали журналів «Соняшник», ніж журналів «Пізнайко»?

826. $2 < 6$ на $\square$; $2 < 6$ у $\square$ р.
 $6 > 2$ на $\square$; $6 > 2$ у $\square$ р.

827. Розглянь таблиці.

Таблиця додавання числа 7	Таблиця множення числа 7	Таблиця множення на 7
$7+7 = 14$	$7 \cdot 2 = 14$	$2 \cdot 7 = 14$
$7+7+7 = 21$	$7 \cdot 3 = 21$	$3 \cdot 7 = 21$
$7+7+7+7 = 28$	$7 \cdot 4 = 28$	$4 \cdot 7 = 28$
$7+7+7+7+7 = 35$	$7 \cdot 5 = 35$	$5 \cdot 7 = 35$
$7+7+7+7+7+7 = 42$	$7 \cdot 6 = 42$	$6 \cdot 7 = 42$
$7+7+7+7+7+7+7 = 49$	$7 \cdot 7 = 49$	$7 \cdot 7 = 49$
$7+7+7+7+7+7+7+7 = 56$	$7 \cdot 8 = 56$	$8 \cdot 7 = 56$
$7+7+7+7+7+7+7+7 = 63$	$7 \cdot 9 = 63$	$9 \cdot 7 = 63$

Що цікавого ти помітив? Які рівності тобі знайомі?

828. $7 \cdot 2 - 2$ $7 \cdot 6 + 7 \cdot 8$ $7 \cdot (6 : 2)$ $7 \cdot 9 - 25$
 $7 \cdot 4 + 2$ $7 \cdot 7 - 7 \cdot 5$ $21 : 3 \cdot 5$ $39 + 7 \cdot 8$

829. $2 \cdot 7 \bigcirc 7 \cdot 2$ $7 \cdot 7 \bigcirc 50$ $7 \cdot 2 \bigcirc 7 + 7$
 $7 \cdot 9 \bigcirc 56$ $3 \cdot 7 \bigcirc 3 \cdot 6$ $35 : 5 \bigcirc 20 : 5$

830. Якщо рік не високосний, то у лютому рівно 4 тижні. Скільки днів у лютому?

831. Маса однієї індички становить 5 кг. Скільки важать 7 таких індичок?

832. Олесь купив 7 зошитів по 3 грн кожний і ручку за 4 грн. Яка вартість покупки?

  $7 \cdot 3 + 7 \cdot 4$ $7 \cdot 8 + 44$ $7 \cdot 7 + 6 \cdot 4$ $13 + 7 \cdot 4$
 $50 - 7 \cdot 7$ $9 \cdot 7 - 17$ $7 \cdot 6 - 54 : 6$ $61 - 7 \cdot 5$

 834. Тім розклав кульки у 7 коробок по 3 кульки у кожну. Після цього у нього залишилось ще 2 кульки. Скільки кульок було у Тіма?

 835. Розглянь, як виконали завдання.

$$\begin{array}{ccccc} 2 & 4 & 1 & 5 & 3 \\ 7 \cdot 7 - (30+12) + 14 : 2 = 14 \\ \hline 1) 30+12 = 42 & 4) 49 - 42 = 7 \\ 2) 7 \cdot 7 = 49 & 5) 7+7 = 14 \\ 3) 14 : 2 = 7 & \end{array}$$

836. Встанови порядок дій і знайди значення виразу.

$$25 : 5 + 36 : 6 - (49 - 42)$$

 837. Збільш число 7 у 2 рази; у 5 разів; у 9 разів.

838. Знайди добуток $k \cdot 7$, якщо $k = 6$; $k = 8$.

839. Число 10 можна по-різному розкласти на суму двох доданків. Яка пара таких доданків при множенні дасть найбільший добуток?

840. Сума трьох чисел дорівнює 59. Перше число — 7, а третє — на 3 більше, ніж перше. Знайди друге і третє число. Скористайся підказкою: $7 + \square + \square = 59$.

841. $6 \cdot x = 36$ $7 \cdot x = 42$ $x \cdot 7 = 63$ $x : 6 = 5$

842. На семи причепах було 42 мішки зерна. Скільки мішків зерна на кожному причепі? Вибери рівняння, за допомогою якого можна розв'язати задачу. Розв'яжи задачу.

$$7 \cdot x = 42 \quad x \cdot 7 = 42 \quad 42 : x = 7$$

843. Маємо трійку чисел 2, 7, 5. Встанови закономірність і утвори нову трійку, вставивши пропущене число: 6, $\square$, 3.

844. Встанови порядок дій і знайди значення виразу.
  $7 \cdot 5 + (62 - 26) - 21 : 3$

845. На 3 гілках дерева сидить по 7 горобців. Ще 8 горобців сидить під деревом. Скільки разом горобців?

846. З рівностей на множення числа 7 складемо рівності, що містять ділення на 7.

Таблиця множення числа 7	Таблиця ділення на число 7
$7 \cdot 2 = 14$	$14 : 7 = 2$
$7 \cdot 3 = 21$	$21 : 7 = 3$
$7 \cdot 4 = 28$	$28 : 7 = 4$
$7 \cdot 5 = 35$	$35 : 7 = 5$
$7 \cdot 6 = 42$	$42 : 7 = 6$
$7 \cdot 7 = 49$	$49 : 7 = 7$
$7 \cdot 8 = 56$	$56 : 7 = 8$
$7 \cdot 9 = 63$	$63 : 7 = 9$

Порівняй таблиці. Що цікавого ти помітив?

847. Прочитай вираз $28 : 7 = 4$ по-різному. На що вказують числа 28; 7; 4?

848. Запиши множину чисел, що діляться на 7.

849. $4 \cdot 7 + 12$ $35 : 7 \cdot 5$ $14 : 7 + 79$ $49 : 7 \cdot 6$
 $42 : 7 + 14$ $60 - 63 : 7$ $21 : 7 + 17$ $(68 - 26) : 7$
 $28 : 7 \cdot 6$ $56 : 7 : 2$ $9 \cdot 7 - 30$ $63 - 21 : 3$

850. 14 кг печива розклали у 7 пакетів порівну. Скільки кілограмів печива в одному такому пакеті?

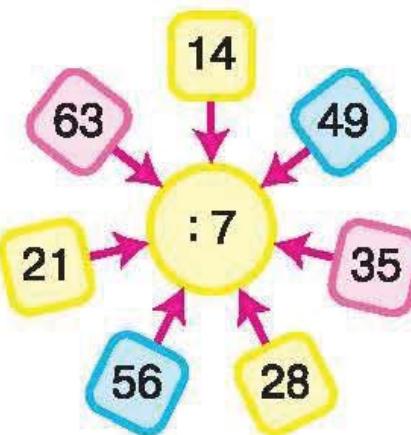
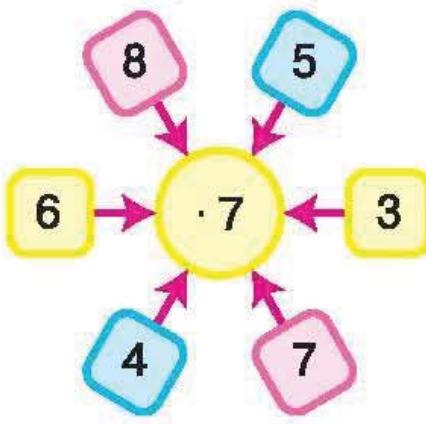
851. Перше число дорівнює 7, а друге — на 42 більше, ніж перше. У скільки разів друге число більше від першого?

852. Одна сторона трикутника дорівнює 7 см, друга сторона — у 2 рази більша, ніж перша, а третя — на 5 см довша, ніж перша. Знайди периметр трикутника.

853. $x \cdot 7 = 14$ $x \cdot 7 = 42$ $35 : x = 7$

854. 28 м тканини розрізали на шматки по 7 м кожний.
 Скільки шматків тканини отримали?

855. Обчисли усно.

856. Математичний диктант.

- Добуток чисел 7 і 5 зменш на 15.
- Різницю чисел 50 і 8 зменш у 7 разів.
- Суму чисел 56 і 7 зменш у 7 разів.
- Частку чисел 35 і 7 збільш на 95.

857. Склади вирази за таблицею. Знайди їх значення.

Ділене	18	56	28	$70 - 7$	$25 + 17$
Дільник	6	7	7	7	7

858. Невідоме число поділили на 7 і отримали 8. Знайди невідоме число.

859. Лікар Айболить дав хворому Бегемоту 14 таблеток, щоб він приймав по 7 таблеток щодня. Скільки днів мав лікуватися Бегемот?

860. Стас розв'язав домашню задачу за 63 хв, а Мар'янка — у 7 разів швидше. Скільки хвилин розв'язувала задачу Мар'янка?

861. Встанови закономірність і встав пропущені числа.

7	14	□	28	□	42	□	□	63.
70	□	56	49	□	35	□	21	14.

862. У двох їжаків було 7 яблук. Чи могло у одного з них бути на 6 яблук більше, ніж у другого?

863. $49 : 7 \cdot 2$ $48 : 6 \cdot 7$ $(18 + 36) : 6$ $42 : 7 + 48$
  $40 - 7 \cdot 4$ $63 : 7 : 3$ $70 - 56 : 7$ $63 - 35 : 7$

864. У зоопарку було 28 пеліканів, а рожевих фламінго — у 7 разів менше. Скільки рожевих фламінго було у зоопарку?

865.

$63 : 7$	$4 \cdot 9$	$9 : 3$
$36 + 9$	$45 : 9$	
$3 \cdot 8$	$24 : 6$	$5 + 58$

866. Розглянь таблицю. Як залежить значення добутку від зміни одного множника при сталому другому?

$2 \cdot 15 = 30$	$10 \cdot 8 = 80$
$3 \cdot 15 = 45$	$10 \cdot 7 = 70$
$4 \cdot 15 = 60$	$10 \cdot 6 = 60$

867. Як зміниться значення добутку, якщо один із множників збільшити у 2 рази? Наведи приклади.

868. Розглянь таблицю. Як змінюється значення частки при зміні дільника? А діленого?

$24 : 3 = 8$	$12 : 6 = 2$
$24 : 4 = 6$	$18 : 6 = 3$
$24 : 6 = 4$	$24 : 6 = 4$

869. Як зміниться значення частки, якщо ділене збільшити у 2 рази; дільник збільшити у 2 рази? Наведи приклади.

870. Порівняй, не виконуючи дій.

$$\begin{array}{lll} 2 \cdot 4 \bigcirc 2 \cdot 5 & 10 : 2 \bigcirc 6 : 2 & 10 : 5 \bigcirc 10 : 2 \\ 9 \cdot 3 \bigcirc 7 \cdot 3 & 16 : 4 \bigcirc 8 : 4 & 18 : 9 \bigcirc 18 : 6 \end{array}$$

871. У кожному виразі розстав дужки так, щоб значення виразу було якомога більшим.

$$1 + 7 \cdot 4 \quad 24 : 6 + 2 \quad 7 \cdot 5 + 3$$

872. Встав такі числа, щоб рівності та нерівності були істинними.

$$7 \cdot 3 + 7 = 7 \cdot \square \quad 6+8 > 7 \cdot \square \quad 4 : 2 + 19 < 7 \cdot \square$$

873. У 5 коробках 40 еклерів. Скільки еклерів у 7 таких коробках?

874. Геологи знайшли 8 каменів, маса яких становить 1 кг, 2 кг, 3 кг, 4 кг, 5 кг, 6 кг, 7 кг, 8 кг. Ці камені розклали у 4 рюкзаки так, щоб у кожному рюкзаку маса була однакова. Як вони це зробили?

875. Екскурсія розпочалася о 10 год, а закінчилася о 12 год 30 хв. Скільки часу тривала екскурсія?

876. $24 : 6 \bigcirc 24 : 3$ $6 \cdot 4 \bigcirc 6 \cdot 3$ $56 : 7 \bigcirc 56 : 8$
  $3 \cdot 9 \bigcirc 3 \cdot 7$ $7 \cdot 8 \bigcirc 8 \cdot 7$ $56 : 7 \bigcirc 42 : 7$

877. 7 наклейок коштують 14 грн. Скільки коштують 5 таких наклейок?

878. Склади вирази і знайди їх значення.

Числа	Знайти
7 і 8; 6 і 9; 2 і 7	Добуток
63 і 7; 35 і 7; 28 і 4	Частка
Частка 7, дільник 8	Ділене
Ділене 49, частка 7	Дільник

879. $x \cdot 5 = 40$ $6 \cdot x = 42$ $x : 7 = 7$ $63 : x = 7$

880. • Як зміниться добуток, якщо один із множників збільшити у 3 рази?

- Як зміниться частка, якщо ділене зменшити у 3 рази? Збільшити у 3 рази?
- Як зміниться частка, якщо дільник збільшити у 3 рази? Зменшити у 3 рази?

881. Від добутку чисел 6 і 2 відніми їх частку.

882. $20 + 12 : 6 \bigcirc 20 + 12 : 2$ $5 \cdot 6 - 10 \bigcirc 5 \cdot 5 - 10$
 $2 \cdot 7 - 7 \bigcirc 3 \cdot 7 - 7$ $49 : 7 + 7 \bigcirc 49 : 7 - 7$

883. Який час показують годинники? Який час вони показуватимуть через 10 хв?

884. Що більше: 59 хв чи 1 год?

885. На будівництво привезли рами. У першій вантажівці було 7 рам, а у другій — на 14 рам більше. У скільки разів менше було рам у першій вантажівці?

886. $25 : 5 + 63 : 7$ $61 - 7 \cdot 5$ $6 \cdot 6 + 58$ $35 : 7 + 29$
     $7 \cdot 6 - 36 : 6$ $30 - 42 : 7$ $7 \cdot 8 - 25$ $72 - 28 : 7$

887. Склади задачу за коротким записом умови.

 Малина — $\square$ кущів
 Смородина — $\square$ кущів у ? р. більше

888. Розглянь таблиці.

Таблиця додавання
числа 8

Таблиця
множення
числа 8

Таблиця
множення
на число 8

$8+8 = 16$	$8 \cdot 2 = 16$	$2 \cdot 8 = 16$
$8+8+8 = 24$	$8 \cdot 3 = 24$	$3 \cdot 8 = 24$
$8+8+8+8 = 32$	$8 \cdot 4 = 32$	$4 \cdot 8 = 32$
$8+8+8+8+8 = 40$	$8 \cdot 5 = 40$	$5 \cdot 8 = 40$
$8+8+8+8+8+8 = 48$	$8 \cdot 6 = 48$	$6 \cdot 8 = 48$
$8+8+8+8+8+8+8 = 56$	$8 \cdot 7 = 56$	$7 \cdot 8 = 56$
$8+8+8+8+8+8+8+8 = 64$	$8 \cdot 8 = 64$	$8 \cdot 8 = 64$
$8+8+8+8+8+8+8+8 = 72$	$8 \cdot 9 = 72$	$9 \cdot 8 = 72$

Що цікавого ти помітив? Які рівності тобі знайомі?

889. $8 \cdot 3 : 4$ $8 \cdot 6 + 2$ $8 \cdot (16 : 2)$
 $8 \cdot 4 - 12$ $8 \cdot 7 - 6$ $16 : 2 \cdot 5$

890. $8 \cdot 2 \bigcirc 2 \cdot 8$ $6 \cdot 8 \bigcirc 8 \cdot 5$ $(8 + 8) : 2 \bigcirc 16$
 $8 \cdot 7 \bigcirc 56$ $8 \cdot 9 \bigcirc 30 + 50$ $36 : 6 \bigcirc 8 \cdot 3$

891. Білечка розклала горішки по 8 штук на дві купки.
 Скільки горішків було у білечки?

892. Знайди значення виразу $8 \cdot k + 16$, якщо $k = 4; 7$.

893. Одна сторона прямокутника 8 см, а друга — у 2 рази більша. Знайди периметр прямокутника.

894. Білочка мала 4 горішки. Половину від половини вона віддала їжачкові. Скільки горішків у неї залишилося?

895. $8 \cdot 2 + 14$ $8 \cdot 4 - 32$ $50 - 8 \cdot 3$ $8 \cdot 5 - 37$
  $8 \cdot 6 - 24$ $8 \cdot 8 + 36$ $40 + 8 \cdot 7$ $8 \cdot 9 - 29$

896. Синові 8 років. Батько старший за нього у 4 рази. Скільки років батькові?

 897. Знайди значення виразів і віднайди правильну відповідь.

$8 \cdot 4 - 16$	$8 \cdot 9 + 18$	$12 + 8 \cdot 5$
$(38 + 7) : 5$	$32 : (12 : 3)$	$60 - 8 \cdot 7$
$8 \cdot 6 + 18$	$24 : 4 \cdot 8$	$8 \cdot 8 - 32$

16	8	66	52	4	90	48	9	32
----	---	----	----	---	----	----	---	----

898. Математичний диктант.

- Добуток чисел 8 і 4 зменш на 18.
- Добуток чисел 8 і 8 збільш на 16.
- Різницю чисел 16 і 8 збільш у 9 разів.
- Суму чисел 30 і 6 зменш у 6 разів.

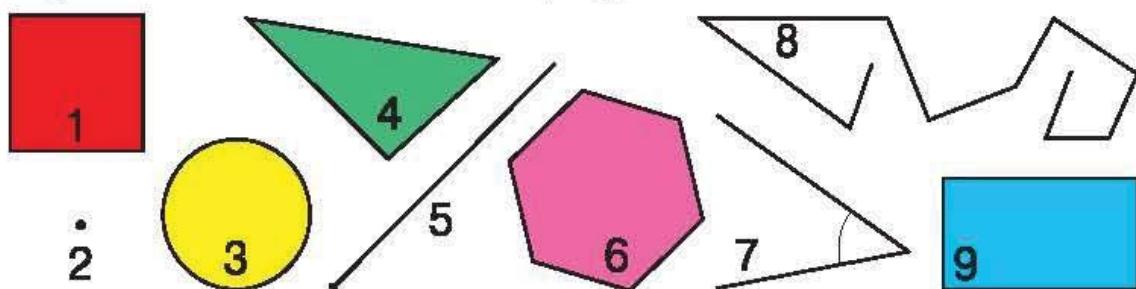
899. Знайди значення виразу, дотримуючись установленого порядку виконання дій.

$$8 \cdot 5 + 8 \cdot 3 - 32 : 4 + (7 + 3)$$

900. У 8 чашок чаю поклали по три грудочки цукру. У цукорниці залишилося ще 5 грудочок. Скільки грудочек цукру було в цукорниці спочатку?

901. Дитячий майданчик має квадратну форму. Довжина його сторони дорівнює 8 м. Знайди довжину огорожі.

902. Розглянь малюнок і назви фігури, що є много-кутниками. Назвіть інші фігури.

903. Знайди значення тільки тих виразів, у добутках яких перший множник — 8.

$2 \cdot 8 + 6$	$8 \cdot 8 - 15$	$6 \cdot 8 + 2$	$19 + 8 \cdot 9$
$8 \cdot 4 + 8$	$8 \cdot 9 + 12$	$4 \cdot 8 - 12$	$8 \cdot 7 - 49$

904. Протягом тижня щодня витрачали по 8 кг борошна для випікання кексів і по 4 кг борошна для випікання бісквітів. Скільки всього борошна використали за тиждень? (У тижні — 5 робочих днів.)

905. З рівностей на множення числа 8 складемо рівності, що містять ділення на число 8.

Таблиця множення
числа 8

$$\begin{aligned}8 \cdot 2 &= 16 \\8 \cdot 3 &= 24 \\8 \cdot 4 &= 32 \\8 \cdot 5 &= 40 \\8 \cdot 6 &= 48 \\8 \cdot 7 &= 56 \\8 \cdot 8 &= 64 \\8 \cdot 9 &= 72\end{aligned}$$

Таблиця ділення
на число 8

$$\begin{aligned}16 : 8 &= 2 \\24 : 8 &= 3 \\32 : 8 &= 4 \\40 : 8 &= 5 \\48 : 8 &= 6 \\56 : 8 &= 7 \\64 : 8 &= 8 \\72 : 8 &= 9\end{aligned}$$

Що цікавого ти помітив?

$$906. \begin{array}{llll} 40 - 48 : 8 & (25 + 15) : 8 & (20 + 52) : 8 & 40 : 8 + 16 \\ 32 : 8 : 2 & 64 : 8 \cdot 5 & 3 \cdot 8 : 6 & 31 - 16 : 8 \end{array}$$

907. Які рівності та нерівності істинні, а які — хибні?

$$\begin{array}{lll} 4 \cdot 8 = 8 \cdot 4 & 8 \cdot 9 > 8 \cdot 8 & 25 : 5 = 15 : 3 \\ 24 : 8 = 24 : 6 & 16 : 8 < 16 : 4 & 64 : 8 > 45 : 5 \end{array}$$

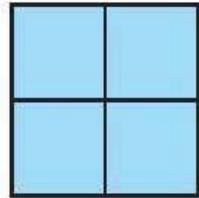
$$908. 8 \cdot x = 16 \quad 64 : x = 8 \quad x : 9 = 8$$

909. Невідоме число збільшили у 8 разів і отримали 56.
Знайди це число.

910. У бідоні 16 л молока, а у пляшці — у 8 разів менше.
Скільки молока у бідоні і в пляшці разом?

911. Мама зібрала на городі 8 кг огірків, а помідорів — на 16 кг більше. У скільки разів більше помідорів, ніж огірків зібрала мама?

912. Із чотирьох однакових квадратів склали один великий. Знайди його периметр, якщо периметр малого квадрата дорівнює 8 см.

$$913. x \cdot 8 = 48 \quad 40 : x = 8 \quad x : 3 = 8$$

914. Квіткарка приготувала для продажу 43 гвоздики. 3 із них вона поставила у вазу, а з решти склала 8 букетів.
Скільки гвоздик у кожному букеті?

915. Математичний диктант.

- Суму чисел 6 і 3 збільш у 8 разів.
- 63 зменш у 7 разів і додай 41.
- Добуток чисел 8 і 8 зменш на 37.
- Частку чисел 56 і 8 збільш на 28.

916. Діти взяли у похід 8 банок консервів з м'ясом, а банок з компотом — у 2 рази більше. Скільки всього банок консервів взяли діти у похід?

917. Знайдіть суму значень виразів у кожному стовпчику.

Спробуйте за годинником з'ясувати, хто швидше дасть відповідь. Результат потрібно перевірити у Знайка.

$7 \cdot 8$	$5 \cdot 7$	$8 \cdot 4$	$72 : 8$
$8 \cdot 3$	$6 \cdot 7$	$36 : 6$	$63 : 9$
$14 : 2$	$64 : 8$	$28 : 7$	$54 : 6$
$12 : 3$	$32 : 4$	$27 : 3$	$18 : 6$
$16 : 8$	$40 : 8$	$16 : 4$	$21 : 7$
93	98	55	31

918. Перше число дорівнює a , друге — у 8 разів менше, ніж перше. Знайди різницю цих чисел.

Розв'язання

a — перше число;

$a : 8$ — друге число;

$a - a : 8$ — різниця цих чисел.

Відповідь: $a - a : 8$.

919. Дмитрик вирізав π кружечків, а трикутників — у 8 разів більше. Скільки всього фігур вирізав Дмитрик?

920. Розглянь множину геометричних фігур. Утвори підмножини. Скільки елементів містить кожна підмножина?

1

2

5

3

4

6

8

7

9

921. Кількість яблук у кошику виражається двоцифровим числом. Ці яблука можна поділити порівну між двома, або між трьома, або між п'ятьма дітьми. Але не можна розділити порівну між чотирма дітьми. Скільки яблук у кошику? (Увага! Знайди таке число, яке ділиться на 2, на 3, на 5, але не ділиться на 4.)

922. $56 : 8 + 3$ $8 \cdot 8 - 32$ $54 : 6 \cdot 8$ $6 \cdot 8 + 33$
  $48 : 8 + 20$ $14 + 2 \cdot 7$ $3 \cdot 3 \cdot 7$ $42 - 63 : 7$

923. В автобус зайшло k дорослих, а дітей у 8 разів більше. Скільки пасажирів зайшло в автобус?

924. Розглянь таблиці.

Таблиця додавання числа 9	Таблиця множення числа 9	Таблиця множення на 9
$9+9 = 18$	$9 \cdot 2 = 18$	$2 \cdot 9 = 18$
$9+9+9 = 27$	$9 \cdot 3 = 27$	$3 \cdot 9 = 27$
$9+9+9+9 = 36$	$9 \cdot 4 = 36$	$4 \cdot 9 = 36$
$9+9+9+9+9 = 45$	$9 \cdot 5 = 45$	$5 \cdot 9 = 45$
$9+9+9+9+9+9 = 54$	$9 \cdot 6 = 54$	$6 \cdot 9 = 54$
$9+9+9+9+9+9+9 = 63$	$9 \cdot 7 = 63$	$7 \cdot 9 = 63$
$9+9+9+9+9+9+9+9 = 72$	$9 \cdot 8 = 72$	$8 \cdot 9 = 72$
$9+9+9+9+9+9+9+9+9 = 81$	$9 \cdot 9 = 81$	$9 \cdot 9 = 81$

Що цікавого ти помітив? Які вирази тобі вже знайомі?

925. $9 \cdot 4 : 6$ $9 \cdot 3 + 27$ $9 \cdot (16 : 8)$ $9 \cdot 8 - 15$
 $9 \cdot 6 - 14$ $9 \cdot 7 - 53$ $24 : 3 \cdot 9$ $27 + 9 \cdot 5$

926. У шкільній їдальні 9 столів. Біля кожного столу стоїть 6 стільців. Скільки стільців у шкільній їдальні?

927. Бабуся продала 4 букети по 9 хризантем і 2 букети по 9 гвоздик. Скільки всього квітів продала бабуся?

928. Перше число a , а друге — у 9 разів більше. Знайди різницю цих чисел. Склади вираз і знайди його значення, якщо $a = 3$; $a = 7$.

929. Максим, Вадим і Борис грали у шахи. Кожний з них зіграв по 2 партії. Скільки всього було партій?

930. $9 \cdot 6 + 9 \cdot 3$ $9 \cdot 9 + 9$ $9 \cdot 4 + 9 \cdot 5$ $9 \cdot 2 + 28$
 $9 \cdot 2 + 9 \cdot 8$ $9 \cdot (9 - 3)$ $42 : 6 \cdot 9$ $70 - 9 \cdot 6$

931. Невідоме число збільшили в 9 разів і отримали 63.
 Знайди невідоме число.

932. $(65 - 58) \cdot 9$ $36 + 5 \cdot 9$ $9 \cdot 8 - 50$ $73 - 9 \cdot 3$
 $9 \cdot (23 - 17)$ $9 \cdot 6 + 46$ $18 : 2 \cdot 3$ $9 \cdot 4 + 55$

933. Знайди значення виразу $k \cdot 9 - 15$, якщо $k = 7$; $k = 8$.

934. Математичний диктант.

- Добуток чисел 4 і 9 збільш на 64.
- Добуток чисел 9 і 2 зменш у 3 рази.
- Частку чисел 49 і 7 збільш у 9 разів.
- 64 зменш у 8 разів і результат збільш у 9 разів.

935. З рівностей на множення склади рівності на ділення.

$$5 \cdot 6 = 30 \quad 7 \cdot 8 = 56 \quad 9 \cdot 7 = 63 \quad 5 \cdot 9 = 45$$

936. Запиши такі три числа, щоб кожне з них ділилося: на 2; на 3; на 2 і на 3.

937. Одній вівці щодня для пиття потрібно 10 л води, а ягняті — у 5 разів менше. Скільки літрів води потрібно щодня для 9 ягнят?

938. Між цифрами 1, 2, 3, 4, 5 постав знаки дій і дужки так, щоб значення утвореного виразу дорівнювало 40.

939. Як за допомогою двох бідонів місткістю 8 л і 5 л відлити у цистерну 7 л молока?

940. $9 \cdot 2 - 18$ $9 \cdot 8 - 9 \cdot 7$ $100 - 9 \cdot 6$ $9 \cdot 3 + 37$
 $60 - 16 : 4$ $50 - 9 \cdot 5$ $34 + 8 \cdot 7$ $52 - 9 \cdot 4$

941. Дівчинка Еллі і Дроворуб за 1 хв пройшли 9 м. Скільки метрів вони пройдуть за 9 хв?

942. З рівностей на множення числа 9 складемо рівності, що містять ділення на 9.

Таблиця множення числа 9	Таблиця ділення на число 9
$9 \cdot 2 = 18$	$18 : 9 = 2$
$9 \cdot 3 = 27$	$27 : 9 = 3$
$9 \cdot 4 = 36$	$36 : 9 = 4$
$9 \cdot 5 = 45$	$45 : 9 = 5$
$9 \cdot 6 = 54$	$54 : 9 = 6$
$9 \cdot 7 = 63$	$63 : 9 = 7$
$9 \cdot 8 = 72$	$72 : 9 = 8$
$9 \cdot 9 = 81$	$81 : 9 = 9$

Що цікавого ти помітив?

943. $37 - 27 : 9$ $81 : 9 - 9$ $9 \cdot 2 + 36 : 9$
 $72 : 9 + 12$ $54 : 9 : 3$ $63 : 9 - 54 : 9$

944. Які рівності та нерівності істинні, а які — хибні?

$4 \cdot 9 = 9 \cdot 4$ $9 \cdot 8 > 9 \cdot 7$ $54 : 9 < 63 : 7$
 $27 : 9 = 21 : 7$ $81 : 9 = 32 : 8$ $45 : 9 > 8 \cdot 5$

945. Коли Поночка розклава 27 тістечок на тарілки по 9 тістечок на кожну, то в неї залишилося ще 2 порожні тарілки. Скільки тарілок було у Поночки?

946. Відрізок завдовжки 27 см розділили на 9 рівних частин. Яка довжина однієї такої частини? Накресли таку частину.

947. $64 : 8 \bigcirc 8$

$72 : 9 \bigcirc 9$

$18 : 9 \bigcirc 15$

$45 : 9 \bigcirc 5$

$28 : 7 \bigcirc 6$

$54 : 9 \bigcirc 1$

948. У Тараса було 36 марок про спорт і 18 марок про космос. Він розклав їх у альбом, по 9 марок на кожну сторінку. Скільки сторінок в альбомі заповнили марки? Розв'яжи задачу двома способами.

I спосіб

$\square : \square + \square : \square$

II спосіб

$(\square + \square) : \square$

949. Усно знайди невідомі числа.

Ділене	81	18	36		54	63
Дільник	9		9	9		9
Частка		2		5	6	

950. $9 \cdot 5 + 32$ $92 - 54 : 9$ $3 \cdot 9 - 81 : 9$ $63 : 9 + 27$
 $7 \cdot 9 - 55$ $38 + 45 : 9$ $4 \cdot 9 - 72 : 9$ $65 - 9 \cdot 3$

951. У Івана було кілька машинок. Коли йому подарували ще 9 машинок, то у нього їх стало 18. У скільки разів менше було машинок у Івана спочатку?

952. Школярі посадили 4 сливи, 2 яблуні, а вишень — у 9 разів більше, ніж слив і яблунь разом. Скільки всього саджанців посадили школярі?

953. Розглянь приклади. Що цікавого ти помітив?

$0 \cdot 4 = 0 + 0 + 0 + 0 = 0$

$4 \cdot 0 = 0$

$0 \cdot 5 = 0 + 0 + 0 + 0 + 0 = 0$

$5 \cdot 0 = 0$

При множенні нуля на будь-яке число в добутку отримаємо нуль: $0 \cdot a = 0$.

При множенні будь-якого числа на 0 в добутку отримаємо нуль: $a \cdot 0 = 0$.

954. $1 \cdot 8$

$9 \cdot 1$

$5 + 0$

$(8 + 1) \cdot 1$

$6 \cdot 0 + 12$

$0 \cdot 7$

$2 \cdot 0$

$4 - 0$

$(7 + 0) \cdot 1$

$0 \cdot 5 + 15$

При діленні нуля на будь-яке число отримаємо нуль: $0 : a = 0$.

На нуль ділити не можна!

955. $4 : 1$

$0 : 7$

$8 : 8 + 13$

$0 : 8 + 93$

$4 : 4$

$0 : 3$

$16 : 1 - 8$

$26 - 4 \cdot 0$

956. $45 + 0 \cdot 7$

$(28 - 28) : 4$

$95 \cdot 1 - 46$

$0 : (65 - 27)$

$0 : 21 + 3$

$13 \cdot (16 - 16)$

$7 : 7 + 99$

$(33 + 29) \cdot 0$

957. На першій клумбі росло 6 кущів троянд, на другій 3, а на алеї — у 8 разів більше, ніж на 2 клумбах разом. Скільки кущів троянд росло на алеї?

958. $5 \cdot 10 = 10 \cdot 5 = 1 \text{ дес.} \cdot 5 = 5 \text{ дес.} = 50.$

$3 \cdot 10$

$7 \cdot 10$

$9 \cdot 10$

Щоб помножити число на 10, потрібно справа від нього дописати 0.

959. $10 \cdot 5$

$8 \cdot 10$

$9 \cdot 10$

$10 \cdot 4$

960. З рівностей на множення склади рівності, що містять ділення на число 10. Зроби висновки.

$3 \cdot 10 = 30$

$7 \cdot 10 = 70$

$9 \cdot 10 = 90$

Щоб поділити число на 10, потрібно відкинути у цьому числі 0.

961. Випиши числа, які діляться на 10: 21, 50, 37, 70, 40, 22, 60, 100, 30, 85, 80, 99, 90. Що цікавого ти помітив?

На 10 діляться всі круглі числа.

962. $30 : 10 + 38$
 $10 : 2 \cdot 10$

$6 \cdot 10 - 60 : 10$
 $80 : 10 + 80 : 1$

$12 : 2 \cdot 10$
 $100 : 10 \cdot 1$

963. Гра «Швидкий рахунок».

$$\begin{array}{l} 43 \cdot 1 = \square \\ \square : 1 = \square \\ \square - 9 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 20 : 10 = \square \\ \square + 7 = \square \\ \square \cdot 1 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 \cdot 10 = \square \\ \square + 8 = \square \\ \square : 1 = \square \end{array}$$

964. 6 учнів зібрали гербарій по 8 листочків кожний, а 2 учні — по 10 листочків кожний. Скільки всього листочків зібрали для гербарію діти?

965. У Сашка 4 монети по 10 к. Марійка має у 5 разів менше грошей, ніж Сашко. Скільки копійок у Марійки? Які монети можуть бути у Марійки?

$77 - 7 \cdot 10$
 $26 + 6 \cdot 10$

$20 : 10 \cdot 1$
 $90 : 10 + 90$

$45 \cdot 1 - 4 \cdot 10$
 $35 - 70 : 10$

967. У буфет привезли 50 буханок білого хліба, а чорного хліба — у 10 разів менше. Скільки всього буханок хліба привезли у буфет?

968. Запиши з даними числами всі можливі рівності на множення і ділення.

$$7, 56, 8; \quad 9, 63, 7; \quad 4; 8; 32.$$

969. Встав пропущене число. Запиши утворені рівності.

$$\begin{array}{lll} 6 \cdot 4 = 15 + \square & 5 \cdot 2 = 40 : \square & 33 + 16 = \square \cdot 7 \\ 28 : 4 = 28 - \square & 45 - \square = 81 : 9 & \square \cdot 3 = 56 - 29 \end{array}$$

970. $64 : 8 \bigcirc 71$ $68 \bigcirc 45 - 3$ $82 - 1 \bigcirc 99$
 $56 : 7 \bigcirc 40 : 5$ $27 : 3 \bigcirc 54 : 9$ $19 - 4 \bigcirc 44$

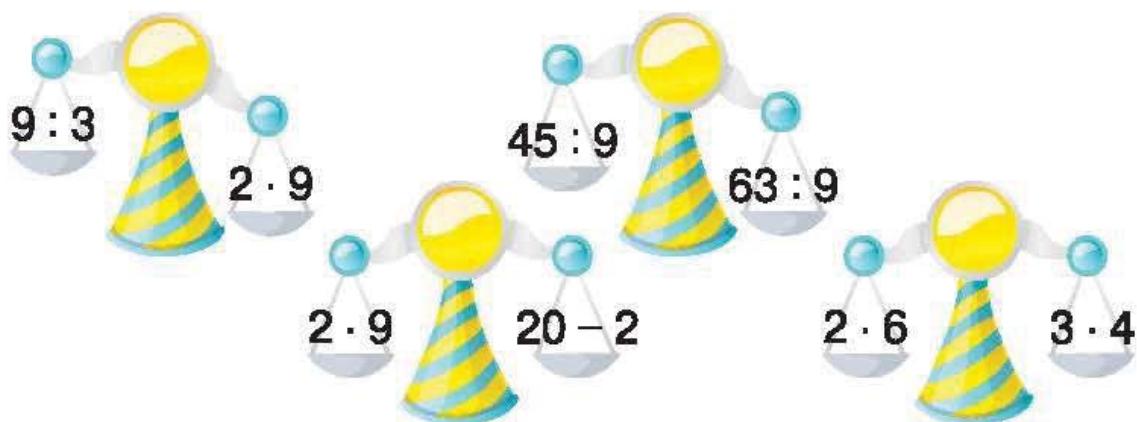
$$971. 0 : 8 + 9 \\ 0 \cdot 2 + 30$$

$$(3 + 3) \cdot 10 \\ (60 - 50) : 10$$

$$(4 - 4) \cdot 3 \\ 9 \cdot 8 - 72$$

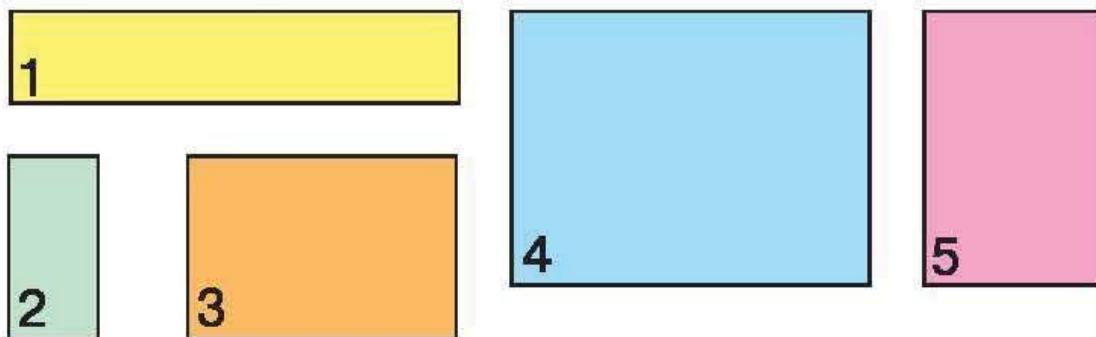
$$5 \cdot 8 : 10 \\ 6 \cdot 5 : 10$$

972. Склади за малюнками рівності і нерівності.

973. Посіяли 8 кг гороху, а зібрали на 48 кг більше.
У скільки разів більше зібрали гороху, ніж посіяли?

974. Запиши номер того прямокутника, периметр якого дорівнює довжині ламаної.

$$975. 94 - 36 : 6 \quad 5 \cdot 7 + 43 \quad 39 + 36 : 9 \quad 42 : (74 - 68)$$

976. 9 балерин одягнули балетки. Скільки всього балеток одягнули балерини? Скільки було правих балеток?

977. Розстав знаки математичних дій та дужки так, щоб рівність була правильною (можливі кілька варіантів):
 $9 \ 9 \ 9 \ 9 \ 9 \ 9 = 100$

978. У маленьких бунгало на березі моря жили троє кошенят: Біле, Чорне, і Руде. У бунгало № 1 і № 2 жило не Чорне кошеня. Біле кошеня жило не в бунгало № 1. У якому бунгало жило кожне кошеня?

979. На сковорідці вміщаються 2 шматочки запашного хліба. Щоб підсмажити шматочок хліба з одного боку потрібна 1 хв. Як підсмажити за 3 хв 3 шматочки з обох боків?

980. На полиці стоять два пісочні годинники, розраховані на 3 хв і 7 хв. Яйце потрібно покласти в окріп на 4 хв. Як можна це зробити за допомогою цих пісочних годинників?

981. Колесо велосипеда має 10 спиць. Скільки проміжків між спицями?

982. Навколо клумби квадратної форми потрібно розкласти 12 камінчиків так, щоб біля кожної сторони була однакова кількість камінців. Як це зробити?

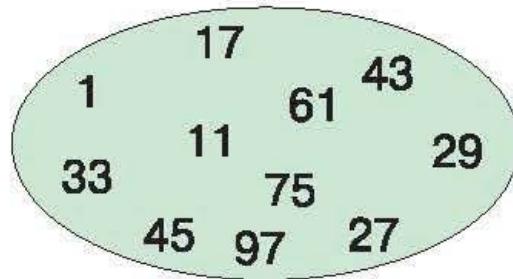
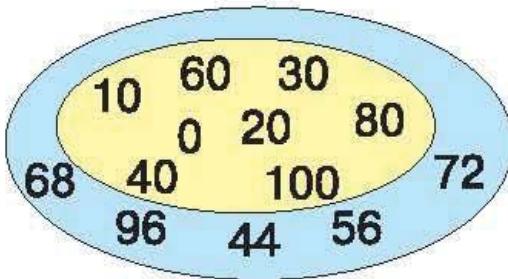
983. У Юлі, Діни і Алли є домашні улюблениці: собака, кішка та кролик. У Діни ні є кішка, у Юлі ні є кролик і ні є кішка. Яка тваринка є у кожної з дівчаток?

984. Стас був у таборі з 15 липня по 7 серпня включно. Скільки днів був у таборі Стас? Як це можна визначити?

985. є три монети. Дві з них однакової маси, а одна — легша, фальшива. Як за допомогою терезів знайти фальшиву монету без гир лише одним зважуванням?

Розділ 5. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО у 2 КЛАСІ

1. Прочитай числа. За якими ознаками вони об'єднані у групи? Як називають ці групи.

2. Випиши у три рядки: множину чисел шостого десятка; множину чисел, які менші, ніж 58; множину чисел, які входять до обох попередніх множин.
12; 54; 32; 50; 28; 75; 57; 60; 59; 63; 51; 98; 11; 52; 66.

3. $11 > 6$ на
 $8 < 15$ на

$9 < 13$ на
 $17 > 9$ на

$14 > 7$ на
 $4 < 12$ на

4. $10 \bigcirc 4 \bigcirc 1 \bigcirc 40 = 53$
 $37 \bigcirc 1 \bigcirc 10 = 46$

5. Наконкурс «Київський вальс», який проходить щороку у День Києва на Співочому полі, прийшли 20 учнів і стільки ж дорослих від 2-а класу, 15 учнів і стільки ж дорослих від 2-б класу. Скільки всього вболівальників від другокласників прийшли підтримати учасників своєї школи на конкурсі?

6. $12 + 6 - 3$

$15 - 6 + 4$

$13 - 7 - 2$

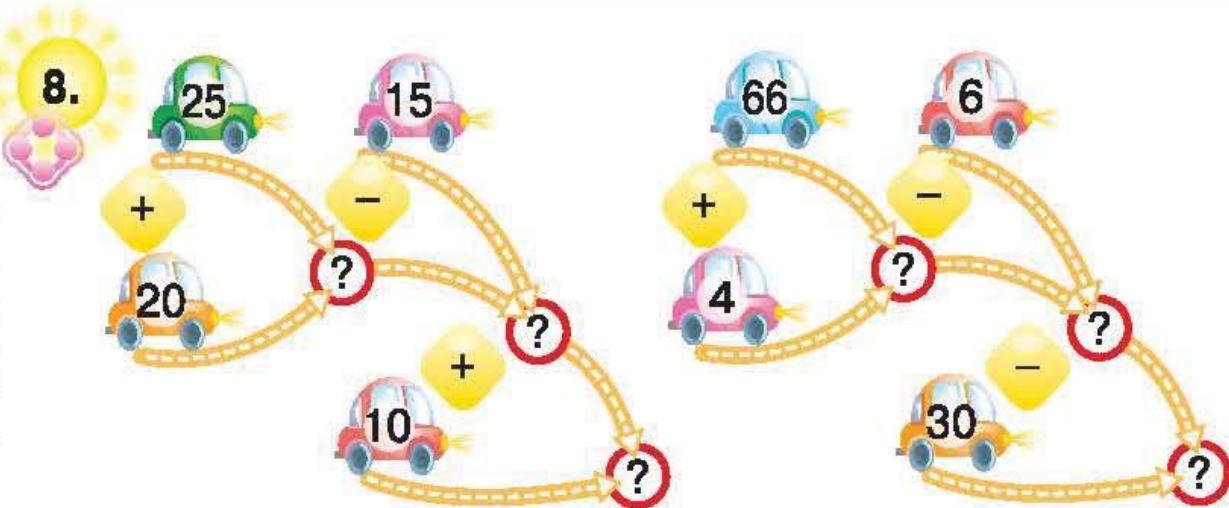
$9 + 8 - 5$

$4 + 7 - 5$

$6 + 12 - 9$

7. Данило прочитав книжку за три дні. Першого дня він прочитав 9 сторінок, другого на 2 сторінки більше, ніж першого, а третього дня — стільки ж, скільки першого дня. Скільки сторінок у книзі?

9. Між якими круглими числами розташовані числа: 18, 35, 21, 74, 53, 98?

10. Поясни способи обчислення.

$$\begin{array}{ll} 26 + 8 = (26 + 4) + 4 = \dots & 26 - 8 = (26 - 6) - 2 = \dots \\ 26 + 8 = 20 + (6 + 8) = \dots & 26 - 8 = 10 + (16 - 8) = \dots \end{array}$$

11. $54 + 7$ $85 + 8$ $17 + 5$ $36 - 9$ $72 - 7$ $41 - 8$

12. Знайди значення виразів:

$$23 - a, \text{ якщо } a = 3, 5, 10; \quad a + 15, \text{ якщо } a = 5, 8, 10.$$

13. Склади задачі за коротким записом. Розв'яжи кожну задачу виразом двома способами.

Було — 35

Було — 35

Використали — 7 і 4

Придбали — 7 і 4

Стало — ?

Стало — ?

14. Перший відрізок завдовжки 14 см, другий — на 10 см коротший, ніж перший, а третій — на 7 см довший, ніж другий. Накресли другий і третій відрізки.

16. $26 + 9 - 10$ $53 - 6 + 20$ $76 - 40 + 8$
  $87 - 8 - 79$ $32 + 8 - 30$ $61 - 4 + 2$

15. На київському фестивалі повітряних зміїв у с. Пирогово Антон зробив 24 знімки повітряних зміїв, а Софія — 13 знімків. На скільки більше знімків зробив Антон, ніж Софія?

17. Обчисли усно.

$$10 + 2 \quad + 11 \quad - 13 \quad + 20 \quad + 17 \quad - 6$$

$$1 + 20 \quad + 11 \quad - 12 \quad + 20 \quad + 15 \quad - 6$$

18. Поясни способи додавання.

$$35 + 27 = (35 + 20) + 7 = \dots$$

$$35 + 27 = (30 + 20) + (5 + 7) = \dots$$

19. $36 + 29$ $64 + 35$ $58 + 39$ $47 + 44$ $28 + 37$

20. Потяг іде до місця призначення 48 год. Він вийшов о 5 год вечора. О котрій годині прибуде потяг до місця призначення?

21. На клумбі розпустилося 25 жовтих тюльпанів, білих — на 16 більше, ніж жовтих, а червоних — стільки, скільки жовтих і білих разом. Скільки червоних тюльпанів розцвіло на клумбі?

22. $x - 27 = 35$ $x + 13 = 78$ $x - 56 = 36$

23. Знайди довжину ламаної з ланками завдовжки 13 м, 9 м, 7 м. Обчисли зручним способом.

14. Яка цифра стоїть на одинадцятому місці в ряду чисел від 1 до 11?

25. В Таїланді існує свято води. Всі жителі в цей день обливають один одного водою і таким чином бажають один одному щастя. Один тайський хлопчик у цей день облив 19 дорослих і 27 дітей. Скільком людям він побажав щастя? На скільки більше дітей, ніж дорослих облив хлопчик?

26. Обчисліть суму чисел цього ряду зручним способом:
21, 7, 10, 13, 9, 15, 6, 5, 14.

27. Обчисли усно.

75

+

6

20

23

13

9

8

-

6

65

5

9

22

7

28. Поясни способи віднімання.

$$34 - 18 = (34 - 10) - 8 = 24 - 8 = \dots$$

$$34 - 18 = (34 - 4) - 14 = 30 - 14 = \dots$$

29. $83 - 27$ $43 - 14$ $82 - 37$ $75 - 19$ $61 - 48$

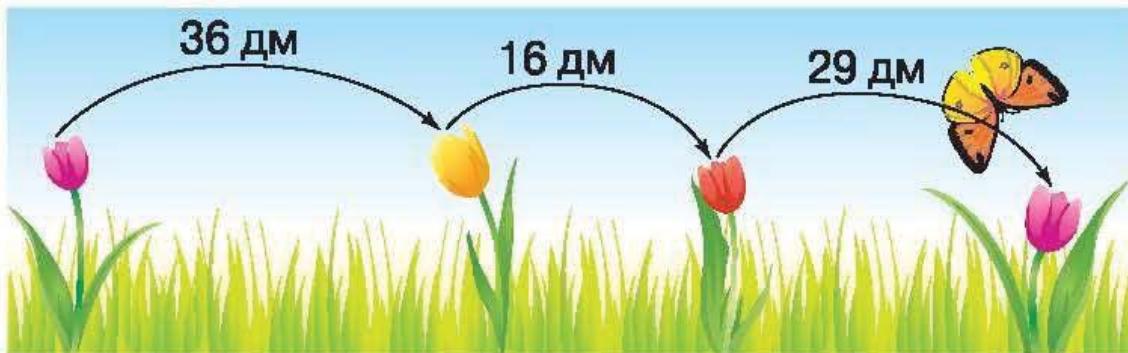
30. 1 год 17 хв + 15 хв = $\square$ хв

1 год 25 хв - 37 хв = $\square$ хв

1 доба 12 год - 17 год = $\square$ год

31. У бочці було 35 л бензину. У бак автомобіля залишилися 10 л бензину і наповнили п'ятилітрову каністру. Скільки літрів бензину залишилось у бочці?

32. Визнач довжину шляху, що пролетів метелик?

33. На полонині паслося 27 овець, 15 кіз і 13 баранів.

Скільки всього тварин паслося на полонині?

Обчислення виконай зручним способом.

34. Знайди значення виразів, в яких останньою дією є віднімання.

$$67 - 26 + 32$$

$$67 - (26 + 33)$$

$$54 + 27 - 46$$

$$75 - (91 - 43)$$

$$57 + 29 - 38$$

$$64 - (27 + 28)$$

35. Заміни додавання множенням.

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$7 + 7 + 7 + 7 + 7$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$$

$$9 + 9 + 9 + 9$$

36. Заміни множення додаванням і обчисли.

$$11 \cdot 5$$

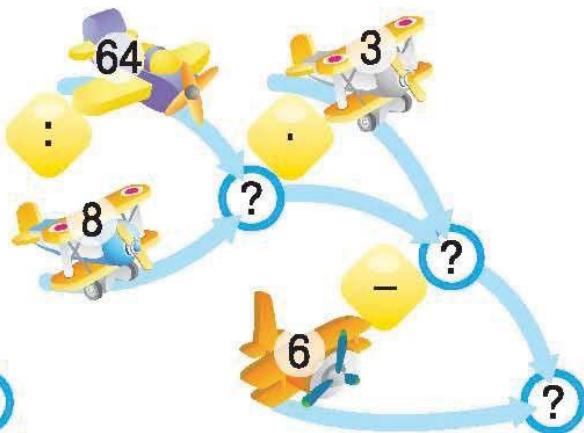
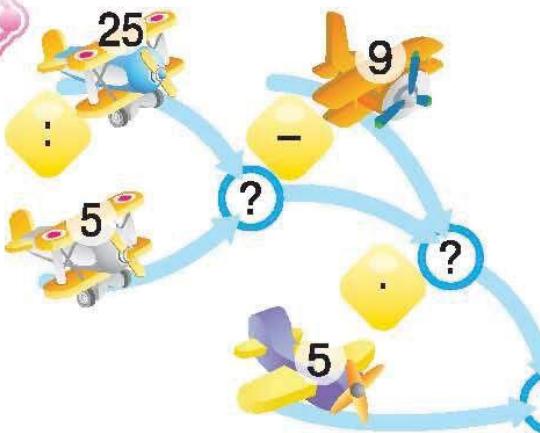
$$23 \cdot 3$$

$$16 \cdot 5$$

$$18 \cdot 4$$

$$32 \cdot 2$$

37. Обчисли усно.

38. Обчисли значення виразів, у яких перша дія — множення.

$$4 \cdot 5 + 18$$

$$(37 - 29) \cdot 7$$

$$81 - 9 \cdot 9$$

$$6 \cdot 7 - 24$$

$$45 + 6 \cdot 6$$

$$4 \cdot (27 - 17)$$

$$7 \cdot 9 - 35$$

$$45 + 9 \cdot 3$$

39. Перше число b , а друге — у 5 разів більше. Склади вираз для обчислення суми цих чисел. Знайди його значення, якщо $b = 7$; $b = 10$.

40. Знайди периметр прямокутника зі сторонами 14 см і 18 см.

41. Від стрічки відрізали 3 рівні частини по 6 м і залишилося ще 5 м. Якої довжини стрічка була спочатку?

42. У майстерні було 54 м тканини. 36 м тканини використали на пошиття жіночих костюмів. З решти тканини пошили 9 дитячих костюмів. Скільки метрів тканини пішло на пошиття одного дитячого костюма?

$$2 \cdot 9 + 17$$

$$87 - 6 \cdot 8$$

$$56 + 42 : 7$$

$$5 \cdot 7 - 19$$

$$(65 + 7) : 9$$

$$7 \cdot 8 - 47$$

$$(64 - 43) : 3$$

$$64 : 8 + 25$$

ЗМІСТ

Розділ 1.

Узагальнення і систематизація навчального матеріалу за 1 клас 4

Розділ 2.

Табличне додавання і віднімання чисел у межах 20 з переходом через розряд 24

Розділ 3.

Усне додавання і віднімання чисел у межах 100 з переходом через розряд 52

Розділ 4.

Множення і ділення.
Табличне множення і ділення 90

Розділ 5.

Повторення вивченого у другому класі 154

Відомості про стан підручника

№	Прізвище та ім'я учня	Навчальний рік	Стан підручника		Оцінка
			на початку року	в кінці року	
1					
2					
3					
4					
5					

Навчальне видання

**РІВКІНД Фаїна Михайлівна
ОЛЯНИЦЬКА Любов Віталіївна**

МАТЕМАТИКА

**Підручник для 2 класу
загальноосвітніх навчальних закладів**

**Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України**

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

**Редактор І. Луценко
Художній редактор Н. Антоненко
Технічний редактор Л. Аленіна**

Формат 70x100¹/16. Ум. друк. арк. 13,0 + 0,33 форзац.
Обл.-вид. арк. 12,7 + 0,55 форзац. Наклад 217 600 прим.
Зам. № .

ТОВ «Видавничий дім «Освіта»
Свідоцтво «Про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції»
Серія ДК № 4073 від 26. 05. 2011 р.

Адреса видавництва: 04053, Київ, вул. Обсерваторна, 25
www.osvita-dlm.com.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
ТОВ «ПЕТ»
Св. ДК № 3179 від 08.05.2008 р.
61024, м. Харків, вул. Ольмінського, 17.